

Wes-Kaapse
Regering

Onderwys

VIR JOU

**Graad 12 Wenke vir Sukses
2023**

Graad 12-leerder van 2023

Hierdie boek is vir jou voorberei.

Jy het jou finale studiejaar op skool bereik. Wat jy hierdie jaar doen, sal 'n impak hê op die res van jou lewe. Hóé jy aan die einde van die jaar slaag, sal 'n invloed hê op jou toekomsvooruitsigte aan 'n universiteit, jou loopbaan en jou algemene lewensgehalte.

Daarom moet jy nie in Graad 12 jou studie tot die einde van die jaar uitstel nie. Jy moet regdeur die jaar ten minste twee tot drie uur per dag werk.

In hierdie boekie gee ons vir jou belangrike wenke vir sukses.

Die boek bevat wenke oor hoe om te studeer en hoe om eksamen te skryf.

Dit bevat inspirerende stories van suksesvolle Graad 12-leerders.

Dit lys die inhoud wat in elke vak bestudeer moet word om jou te help om jou studieprogram vir die jaar te beplan.

Gebruik hierdie boek tesame met jou handboek en vorige eksamenvraestelle om vir die eindeksamen voor te berei.

Die WKOD wens jou voorspoed en sukses toe met jou finale jaar op skool.

2022 NSS-kandidate se reaksies op die Graad 12 Wenke vir Sukses boek

Hieronder is sommige van die kommentaar van vorige NSS-kandidate wat die Graad 12 Wenke vir Sukses waardevol gevind het:

- > "Dit wys hoe toegewyd ek moet wees en die werkklading wat ek bereid moet wees om te leer."
- > "Dit is 'n goeie motiveerder."
- > "Dit laat my spesiaal voel omdat dit uiteindelik tot my deurgedring het dat ek in matriek is en aan my toekoms werk."
- > "Ons as matrieks is vaagweg bewus van goeie studiemetodes of tydsbestuur en hierdie boekie dek alle aspekte vir sukses in graad 12."
- > "Ek het nou 'n beter idee van hoe om vir die eksamen te studeer, 'n manier wat die werk nie so baie laat lyk nie."
- > "Dit laat my spesiaal voel omdat ek besef mense gee werklik om vir ons as matrikulante."

Aan alle WKOD Graad 12 NSS-kandidate

Beste Graad 12-leerder

Die gr.12-klas van 2023 is 'n spesiale groep leerders wat 'n stormagtige begin van die VOO-fase ervaar het. In 2020 in graad 9 en ook in 2021, in graad 10, het jy twee ontwrigtende jare van skool gehad wat deur die Covid-19 pandemie veroorsaak is. Jy het egter veerkragtigheid en toewyding getoon. 2023 is 'n baie belangrike jaar vir jou aangesien dit die einde van jou skoolloopbaan beteken. Die toewyding waarmee jy vanjaar jou studies aanpak, sal jou in staat stel om 'n roete in jou naskoolse onderwys te volg wat die res van jou lewe sal bepaal. Daarom wens ek jou van harte geluk dat jy jou graad 12-jaar bereik het.

Hierdie is jou laaste jaar van formele skoolopleiding en die finale eksamen vir die Nasionale Senior Sertifikaat is uiters belangrik. Ons raai jou aan om regdeur die jaar gefokus te bly en toegewyd te werk, aangesien die gehalte-slaag in die NSS-eksamen die gehalte van jou en jou familie se lewe in die toekoms gaan beïnvloed. Jou sukses hang grootliks af van jou gereelde skoolbywoning, die optimale gebruik van tyd deur jou studieprogram te beplan en die gebruik van verskillende bronne om deeglik vir die eindeksamen voor te berei. Aanvaar dus volle verantwoordelikheid vir jou eie leer en ontwikkeling.

Die WKOD het hierdie "Wenke vir Sukses"-boekie voorberei om jou te help om vir die NSS-eksamen voor te berei. Waardevolle inligting oor al die vakke word verskaf. Die inhoud van die vakke sal jou lei en help om tred te hou met die onderwerpe wat afgehandel is. Dit sal jou ook help om jou studieroooster op te stel. Werk sistematies deur die vakinhoud, gebruik die grafiese organiseerders, maak notas en geheuekaarte en gebruik jou handboeke en studiegids.

Tot dusver het jy baie min ondervinding van die skryf van eksamens. Dit is belangrik dat jy deur vorige eksamenvraestelle werk. Hierdie vraestelle sal jou 'n goeie idee gee van die soort vrae wat jy in die eindeksamen kan verwag. Neem die tyd in berekening wanneer jy die vrae beantwoord, want dit sal jou help om jou tyd in eksamentoestande te bestuur.

Jy moet in staat wees om die kennis en vaardighede wat jy in jou Graad 12-jaar en die voorafgaande jare verwerf het, toe te pas. Ek wil jou aanraai om die "Wenke vir Sukses"-boekie regdeur die jaar ten volle te benut. Vra jou onderwysers, vriende en familieledere vir hulp, indien nodig. Jy kan ook die WKOD se ePortaal en webtuistes wat agterin hierdie boekie verskyn, besoek. Ek wil jou ernstig versoek om vir die webtuiste van die Telematiese Skoolprogram te registreer. Daar sal jy lesse en 'n hersieningsprogram vind wat deur senior en ervare amptenare en vakspecialiste aangebied word. Die WKOD se ePortaal en Telematiese webtuiste is nul-gegradwer - jy betaal geen datakoste nie.

Onthou dat sukses binne bereik is. Glo in jouself, dink positief en werk hard. Jou Graad 12-jaar is 'n belangrike jaar. Maak die beste daarvan en geniet jou laaste skooljaar. Alles hang van jou af; jou toekoms is in jou hande. Jy kan die verskil maak! Volg 'n gesonde diet, oefen gereeld en moenie huier om hulp te soek indien jy oorweldig of depressief voel nie. Moenie moed verloor nie. Wees altyd positief. Ek wens jou alles van die beste toe met jou Graad 12-jaar en jou voorbereiding vir die 2023-eindeksamen.

Ek weet dat jy die Wes-Kaap goed in die eindeksamen sal verteenwoordig.

Die uwe

DON HARIPERSAD
DIREKTEUR VOO KURRIKULUM
Datum: 25 Januarie 2023

Inhoudsopgawe

10 dinge om te doen om sukses in die Graad 12-eksamen te behaal	i
My 5 wenke vir sukses	1
Stap 1: Tydsbestuur	1
Stap 2: Hoe om te studeer	1
Voorbeeld Grafiese Organiseerders	3
Top Tien woorde wat in toetsvrae gebruik word	5
Woordeskat/ Terminologie wat in eksamenvrae gebruik word	6
Stap 3: Doeltreffende eksamenskriftegnieke	9
5 Selfdoenstappe van 'n Selfgerigte Studieplan	10
Voorbeeld van 'n studierooster	12
Matriek 2023 Blanco studierooster wat jy kan afdruk	13
Leestegnieke	15
Laat jou droom bewaarheid word	15
Beurse en Lenings	19
Inhoud / Konseplyste per vak	22
Afrikaans Huistaal	22
Afrikaans Eerste Addisionele Taal	23
Afrikaans Tweede Addisionele Taal	24
Besigheidstudies	25
Dansstudies	26
Dramatiese Kunste	27
Ekonomie	28
Elektriese Tegnologie	29
English First Additional Language	30
English Home Language	31
Fisiese Wetenskappe	32
Gasvryheidstudies	33
Geografie	34
Geskiedenis	35
Ingenieursgrafika en -ontwerp	36
Inligtingstegnologie	37
IsiXhosa	38
Landboubestuurspraktyke	39
Landboutegnologie	40
Landbouwetenskappe	41
Lewensoriëntering	42
Lewenswetenskappe	43
Meganiese Tegnologie	44
Musiek	45
Ontwerp	46
Rekenaartoeëpassingstegnologie	47
Rekeningkunde	48
Religiestudies	49
Sesotho en Setswana	50
Siviele Tegnologie	51
Tegniese Wetenskappe	53
Tegniese Wiskunde	54
Toerisme	55
Verbruikerstudies	56
Visuele Kunste	57
Wiskunde	58
Wiskundige Geletterdheid	59
E-Leerondersteuning	60

Bevorderingsvereistes

Om vir 'n Nasionale Senior Sertifikaat te kwalifiseer moet alle leerders 7 nasionaal goedgekeurde vakke aanbied en die skoolgebaseerde assessering vir elke vak voltooi.

SEWE VAKKE	
4 VERPLIGTE VAKKE	MINIMUM SLAAGVEREISTES
2 Tale (een op Huistaalvlak en die ander óf op Huistaal- óf op Eerste Addisionele Taalvlak)	Moet Huistaal met ten minste 40% slaag.
Wiskunde/ Tegniese Wiskunde (slegs vir skole met Tegniese vakrigtings)	Moet twee ander vakke met ten minste 40% slaag.
OF	Moet drie ander vakke met ten minste 30% slaag.
Wiskundige Geletterdheid	Geen gemiddelde punt of % word vir bevorderingsdoeleindes gebruik nie.
Lewensoriëntering	
3 KEUSEVAKKE	
Enige 3 ander goedgekeurde NSS-vakke 'n Kandidaat mag nie beide die volgende vakke neem nie:	
<ul style="list-style-type: none"> • Verbruikerstudies én Gasvryheidstudies 	

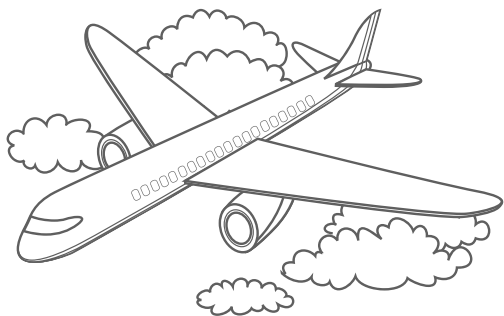
Moenie na die minimum strewe nie.

Probeer om die hoogste moontlike punt in al jou vakke te behaal.

Om 'n Baccalaureus-slaag te verwerf, moet jy die volgende behaal:

- (a) 50% of meer in vier vakke
- (b) 40% in Huistaal
- (c) 30% in die taal van onderrig en leer (TVOL)
- (d) 30% in die oorblywende vakke

* Let wel: Fakulteitsvereistes by hoër onderwysinstellings is steeds geldig.

Oor Assessering en Eksamens

Skoolgebaseerde Assesseringstake (SGA) en praktiese assesseringstake (PATe)

- Die skoolgebaseerde assesseringstake en PATe berei jou voor vir die eindeksamen. Dit is belangrik dat jy 'n goeie punt vir jou skoolgebaseerde assessering (SGA) behaal.
- Voltooi al jou SGA-take nougeset. Maak seker dat jy al jou take op die geskeduleerde datums inlewer. Dit sal jou 'n goeie kans bied om te slaag en goed te vaar. Onthou, as jy nie al jou PATe of SGA-take inlewer nie, sal jy 'n kode '444' ontvang wat "onvoltooid" beteken. Jy sal nie saam met jou maats matrikuleer nie.
- Die PAT is baie belangrik. Deur goeie punte vir jou PAT te behaal, het jy alreeds punte vir jou finale eksamen in Graad 12 verdien. Doen moeite met elke fase van die PAT. Maak seker dat jou implementeringsplan realisties en deeglik beplan is.

10 Dinge om te doen om sukses in die Graad 12-eksamen te behaal

- 1 Die **konsepmatriekrooster** is beskikbaar. Bestudeer dit en begin nou beplan. Daar word soms twee eksamens op een dag geskryf en jy sal dus superskerp en wakker moet wees. **Maak seker dat jy die finale rooster nagaan mits daar enige veranderinge is.**
- 2 Daar is minder as 300 dae oor voor die begin van die finale eksamen. Dit sluit alle naweke en vakansies in. Begin vandag en werk elke dag. Stel teikens vir prestasie.
- 3 Moenie **een skooldag** tussen nou en die eksamen misloop nie. Bly gesond en wakker. Luister na jou onderwysers. Hulle het dit al vantevore gedoen en sal jou help om sukses te behaal.
- 4 **Lees** is 'n noodsaaklike vaardigheid wat jou lewe sal verander. Lees elke dag minstens 1000 woorde. Lees akkuraat en vinnig.
- 5 **Skryf** is mag, maar dit moet geoefen word. Ons word almal elke dag op grond van ons skryfwerk beoordeel – ons kan skrif gebruik om te inspireer, beïndruk, oorreed, geluk te wens en liefde uit te druk. Skryf elke dag ten minste 400 woorde – op versigtige, akkurate en pragtige wyse.
- 6 **Handboeke** is noodsaaklike studentegidse. Het jy 'n handboek vir elke vak? Maak seker dat jy een het en dat jy stelselmatig deur jou handboeke werk. Moenie vir jou onderwyser wag om alles te verduidelik nie. Kyk na wat jy in die jaar moet dek en beplan daarvolgens.
- 7 Jou Liggaamsmassa-indeks (**LMI**) kan jou in matriek help. Jou LMI is 'n aanduiding van hoe gesond jy is. Bereken jou LMI en oefen en eet dwarsdeur die jaar gesond om 'n optimale LMI te handhaaf.
- 8 Akademiese werk vereis **konsentrasie en fokus**. Jy moet elke dag besig wees met intensiewe, gefokusde, individuele akademiese werk. Skakel iPod's, musieksentrums, die TV en die selfoon af en geniet elke dag 'n intensiewe en lonende akademiese oefening. Ontwikkel jou breinselle en al jou vriende sal jou beny.
- 9 'n Goeie atmosfeer is bevorderlik vir sukses. Omring jouself met positiewe, gelukkige mense wat wil hê dat jy sukses moet behaal. Jou gesin en vriende se steun sal in die komende 300 dae van groot belang wees. Wees dankbaar vir hulle ondersteuning.
- 10 Matrieksukses vereis **beplanning en harde werk**. Begin vandag beplan en werk. Woon die skool elke dag by. Doen elke dag jou tuiswerk. Lees elke dag. Skryf en reken elke dag. Hou by jou jaarplan.

Hoeveel van bogenoemde dinge doen jy?

1-2:	Kry dringend hulp.
3-4:	Begin vandag beplan.
5-6:	Jy is op pad. Versterk jou pogings.
7-8:	Jy is goed georganiseerd en amper gereed vir sukses.
9-10:	Jy vaar goed. Help iemand anders om georganiseerd te word vir sukses.

Wil jy sukses behaal?

Hier is beproefde wenke vir sukses

- In Graad 12 het jy 'n baie vol program. Jy moet dus deurlopend werk en nie take tot die laaste oomblik uitstel nie.
- Let aandagtig op in die klas om seker te maak dat jy die werk verstaan.
- Neem jou handboek elke dag klas toe en maak dit oop by die onderwerp wat behandel word. Leer jou handboek goed ken. Lees die betrokke gedeeltes wat in die klas behandel is daardie middag of aand deur.
- Doen elke dag al jou tuiswerk.
- Werk netjies en akkuraat.
- Vra jou onderwyser of 'n klasmaat indien jy onseker is of twyfel.
- Woon enige ekstra onderrig wat aan jou gebied word, by.
- Begin lank voor die tyd om vir die eksamen te studeer.
- Stel 'n studierooster op en hou van Dag 1 af daarby.
- Werk stelselmatig deur jou handboek.
- Verfyn jou eksamentegniek; wanneer jy hersien, kies vroeë wat jou swakker areas sal verbeter.
- Leer om skriftelike vrae te beplan en dit duidelik en sistematies te beantwoord.
- Leer hard vir toetse en interne eksamens, asof jy jou vir die eindeksamen voorberei.
- Gebruik vorige eksamenvraestelle vir hersiening. Werk deur die vorige jaar se vraestelle asook deur die voorbeeldvraestelle wat opgestel is om jou met jou eksamen voorbereiding te help. Dit sal jou 'n goeie aanduiding gee van die soort vrae wat jy in die eindeksamen kan verwag.
- Eksamenvraestelle en voorgestelde antwoorde van vorige jare is beskikbaar by die volgende webtuiste: <http://wced.school.za/documents/Matric/matric-n/index.html>
- Vra jou onderwysers en klasmaats om die vrae en antwoorde saam met jou uit te werk.

Wenke vir Sukses

Hierdie boek is daarop gemik om aan jou inligting te verskaf oor hoe om jou hersiening te beplan, hoe om te studeer, hoe om te onthou wat jy geleer het en hoe om suksesvol eksamen te skryf.

Jou **eerste stap** na sukses is TYDSBESTUUR deur behoorlike beplanning. Jy moet jou aktiwiteite so reël dat tyd ingeruim word vir studeer, take, sport of stokperdjies en vir jou familie en vriende.

In hierdie boek sal jy 'n blanko rooster vind wat jy vir die beplanning van jou studietyd kan gebruik. Maak seker dat jy genoeg studietyd aan elke vak toeken, met 'n bietjie ekstra tyd vir vakke waarmee jy sukkel.

TYDSBESTUUR = BEPLANNING = SUKSES

In die tweede helfte van hierdie boekie sal jy die inhoud en wenke vir sukses vind vir die vakke wat jy bestudeer. Gebruik die inligting vir jou sewe of meer vakke om jou studierooster op te stel.

Jou **tweede stap** is om te besin oor HOE OM TE STUDEER. In hierdie boekie is daar wenke oor hoe om inligting te kies en te onthou, hoe om goeie notas te maak en hoe om te studeer.

Die **derde stap** is om jouself voor te berei om DOELTREFFEND EKSAMEN TE SKRYF.

NEEM BEHEER VAN JOU LEWE EN JOU TOEKOMS!

BEGIN BEPLAN.

STAP

1 TYDSBESTUUR

Bepan om daaglik te studeer en begin vandag:

- Stel 'n spesiale studieskedule op.
- 50-minute studieblokke met 10 minute onderbrekings werk goed.
- Kies vaste studietye vir elke dag (met inbegrip van 'n tydgleuf vir naweke).
- Gebruik die Junie-Julie skoolvakansie nuttig.
- Studeer ten minste 3 uur per dag gedurende die vakansie.
- Studievaardighede en -strategieë word slegs studiegewoontes indien dit gereeld beoefen word.
- Breek onderwerpe op in maklik-hanteerbare gedeeltes. Beraam hoeveel tyd benodig word en verdubbel dit dan!

STAP

2 HOE OM TE STUDEER

- Besluit wanneer jy die beste werk, bv. vroeg in die oggend, in die middag of saans.
- Waar werk jy graag? Tuis? Biblioteek? Skool? Gemeenskapsentrum?
- Waar kan jy ongestoord werk?

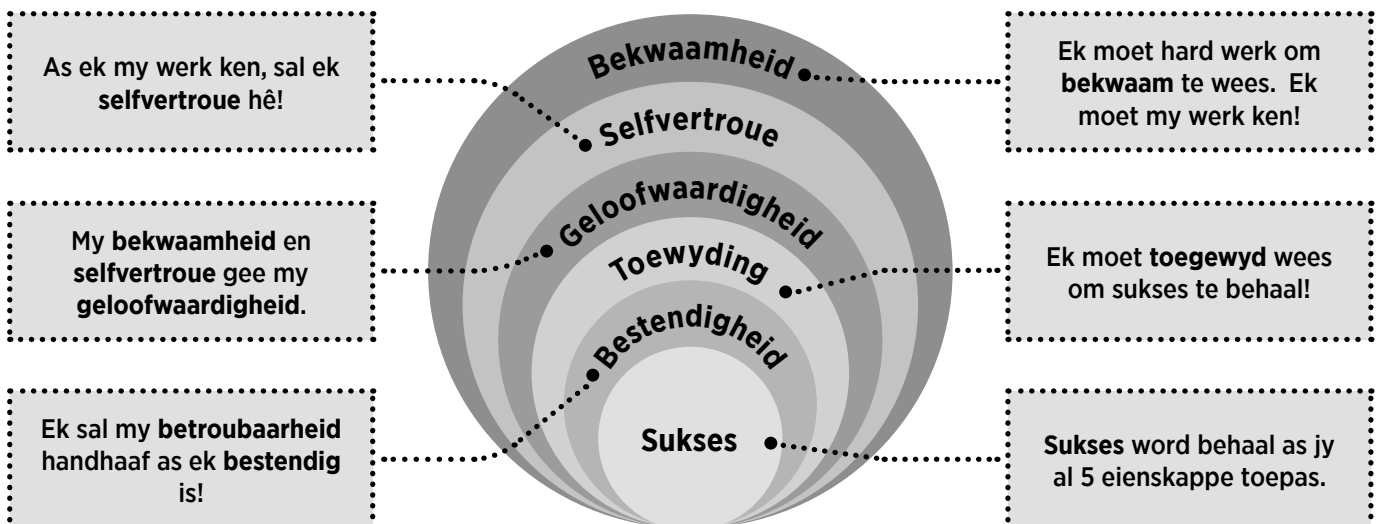

Rig 'n plek in vir jou studies – tafel, stoel, ruim werkspasie, goeie beligting.

- Werk jy goed saam met ander? Het jy 'n vriend wat jou studiemaat kan wees?
- Hoe onthou jy inligting die beste? Sien? Hoor? Deur aksie? Mense het verskillende voorkeurleerstyle, maar gebruik almal.

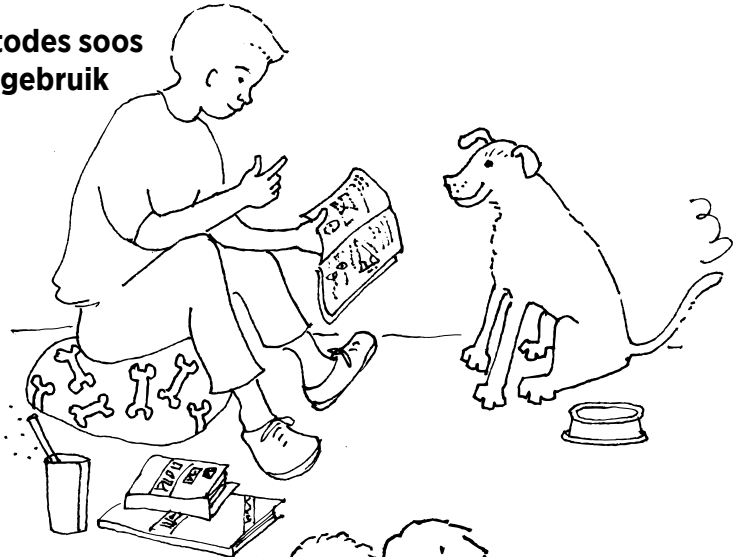

MY 5 EIENSKAPPE VIR SUKSES

Maak jou studies aktief deur studiemetodes soos neerskryf, teken, opsom en rympies te gebruik of deur jou studiemaat te leer.

- Konsentreer ten volle en moenie jou gedagtes toelaat om te dwaal nie. Dit is iets wat met oefening verbeter.
- Moenie alles in die laaste minuut probeer baasraak nie.
- Gebruik grafiese organiseerders om notas te maak.

Berei jou in jou denke voor vir studie (OPVES)

- Gebruik **Ontspanningstegnieke** om jou gedagtes te kalm.
- **Prioritiseer** doelwitte vir elke studieblok.
- **Visualiseer** jouself as in staat om ten volle te konsentreer.
- **Emosionele woorde** vir sukses, inspanning, entoesiasme, energie, ywer
- Gebruik **Selfmotivering** vir 'n positiewe gesindheid.

Memoriseerbeginsels

- **Wees selektief** wanneer jy studeer. Kies **betekenisvolle** inligting. Jy kan nie alles in besonderhede leer nie. Maak jou eie notas en fokus op wat die belangrikste is.
- **Maak assosiasies** tussen nuwe inligting en dit wat jy alreeds weet.
- **Visualiseer.** Probeer om stories of rolprente in jou gedagtes te skep.
- **Resiteer.** Gebruik jou eie woorde om die inligting aan 'n vriend / familielid te probeer verduidelik. Gaan terug en kontroleer vir akkuraatheid en addisionele besonderhede.

AANGAANDE MEMORISERING

Memoriseervaardighede kan aangeleer word.

Daar is baie verskillende vaardighede wat jy kan aanleer om jou te help om gegewens te onthou. Hier is 'n paar voorbeelde:

- Breinkaarte
- Spotprente, prente, etikette
- Rympies – gebruik woorde wat rym om jou te help om belangrike feite te onthou.
- Woordassosiasie, sleutelwoorde, flitskaarte
- Skep van akronieme: bv. RYKE staan vir rus, ys, kompressie en elevasie (Wat jou te doen staan wanneer iemand 'n enkel verstuit het.)
- Groepeer of organiseer – organiseer die gegewens in logiese kombinasies

How to Memorize Fast & Easily
<https://goo.gl/zrq0mv>

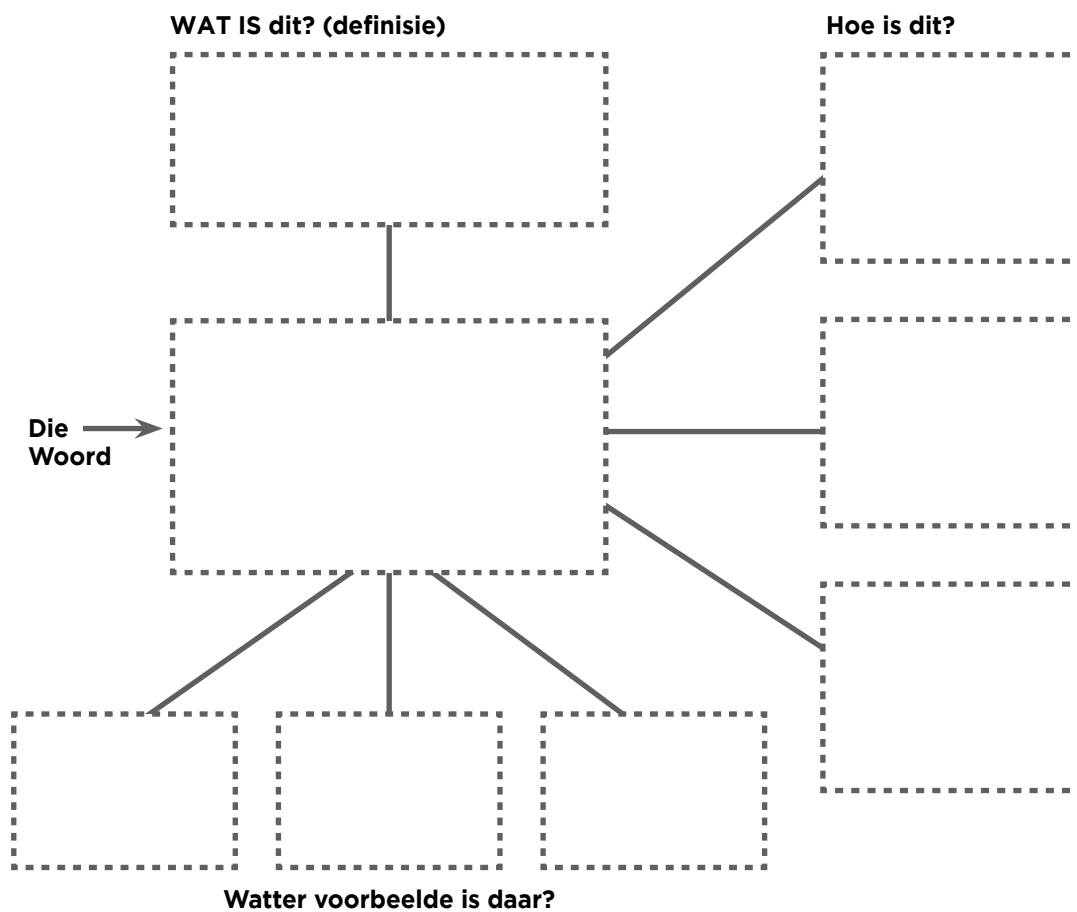
Geheue – gebruik dit of verloor dit!

Geheuestrategie vereis oefening en dissipline.

Voorbeeld Grafiese Organiseerders

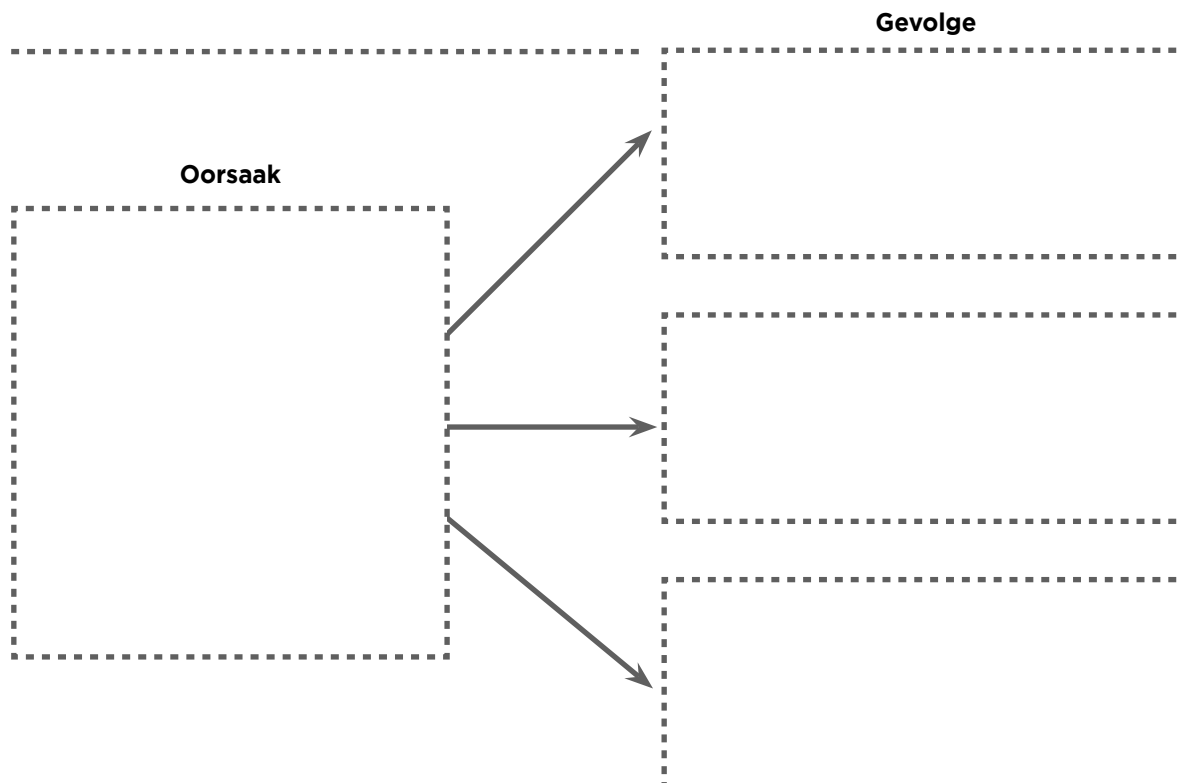
DEFINISIE VAN KONSEP

KWLS

K (Wat ek weet)	W (Wat ek wil weet)	L (Wat ek geleer het)	S (Wat ek nog wil leer)

Voorbeeld Grafiese Organiseerders

Leerinskrywing

- Leerders maak 'n 4-kolom tabel in hul boeke.
- Terwyl hulle lees, hou hulle rekord van wat hulle dink asook van nuwe woordeskat.
- Wat hulle wil weet, is 'n geleentheid vir hulle om vrae te stel en dit gee leerders ook 'n idee van wat hersien moet word..

Bladsy	Wat ek verstaan	Nuwe woordeskat	Wat ek wil weet

Aangepas uit: Reiss, J. 2012. *120 Content Strategies for English Language Learners*. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Top Tien woorde wat in Toetsvrae gebruik word

ANALISEER/ ONTLEED	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik hoe elke deel funksioneer of by die geheel inpas. • Verbeel jou jy is 'n speurder wat die materiaal in dele opbreek. • Skryf die opvallende sowel as die minder opvallende eienskappe of betekenis neer.
BESKRYF	<ul style="list-style-type: none"> • Gee 'n duidelike prentjie van 'n persoon, plek, voorwerp of 'n idee. • Die leser moet uit dit wat hy/sy lees in sy verbeelding 'n prent of 'n flik kan sien en dit in woorde kan neerskryf.
DEMONSTREER	<ul style="list-style-type: none"> • Gee 'n stap-vir-stap prosedure van hoe om iets te doen/ maak. • Noem in 'n stelling waaroor die instruksies handel. • Beskryf wat nodig is en hoeveel benodig word. • Verduidelik elke stap in besonderhede. • Gebruik 'n kolpuntlys of 'n paragraaf.
KONTRASTEER	<ul style="list-style-type: none"> • Gee eienskappe wat nie dieselfde is nie. • Hoe verskil mense, gebeure of voorwerpe? • Verskaf voorbeelde om te verduidelik hoe dit verskil.
MAAK AFLEIDINGS	<ul style="list-style-type: none"> • Lees tussen die reëls – die antwoord is nie in die leesstuk nie. • 'n Mens maak afleidings uit die inligting of leidrade wat die skrywer verskaf.
OORREED (ARGUMENTEER OORTUIG)	<ul style="list-style-type: none"> • Stel 'n standpunt! • Neem standpunt in en verdedig een kant van 'n saak. Verskaf feite, statistiek, oortuigings, opinies en jou persoonlike siening. • Maak seker dat jou siening duidelik is. • Sit jou opinie logies uiteen. • Gebruik feite, waarnemings, vergelykings of data om jou siening te ondersteun.
SOM OP	<ul style="list-style-type: none"> • Som dit op! • Gee die betekenis in so min woorde as moontlik. • Maak sinteses en gee die belangrikste feite in 'n sin of kort paragraaf weer
VERGELYK	<ul style="list-style-type: none"> • Gee gemeenskaplike eienskappe om aan te toon hoe sake dieselfde of soortgelyk is. • Hoe is mense, gebeure of voorwerpe dieselfde? • Verskaf voorbeelde om te verduidelik hoe dit dieselfde is.
VERDUIDELIK	<ul style="list-style-type: none"> • Gee duidelike beskrywings van 'n gebeurtenis, voorwerp of 'n idee. • Dink aan die vyf W's (Wie, Wat, Wanneer, Waar, Waarom) en die H (Hoe).
VERTOLK	<ul style="list-style-type: none"> • Skryf jou eie begrip van 'n teksgedeelte neer. • Vra jouself af "Wat beteken _____?" • Verskaf 'n siening vanuit jou eie ervaring en die inligting • waarom jy beskik.

Vertaal en aangepas uit: <http://www.scholastic.com/teachers/article/top-10-terms-students-need-know-be-successfulstandardized-tests>

WCED FET Literacy Across the Curriculum 2014 Geskryf & Aangebied deur Judi Kurgan: Literacy and Learning

Woordeskat/ Terminologie wat in eksamenvrae gebruik word

gee rekenskap van	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik die proses of rede waarom iets is soos dit is.
ontleed	<ul style="list-style-type: none"> • Skenk aandag aan besonderhede. • Verduidelik hoe elke deel by die geheel inpas.
beredeneer	<ul style="list-style-type: none"> • Gee jou persoonlike standpunt - feite, oortuigings, opinies
bereken	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik Wiskunde om jou antwoord te bepaal
vergelyk	<ul style="list-style-type: none"> • Gee gemeenskaplike eienskappe/ kenmerke – hoe is mense, gebeure, konsepte of voorwerpe dieselfde
lewer kommentaar	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek, bespreek krities of verduidelik
bespiegel	<ul style="list-style-type: none"> • Raai, beraam, lei af
kontrasteer	<ul style="list-style-type: none"> • Gee eienskappe of kenmerke oor hoe mense, gebeure, konsepte of voorwerpe verskil.
lei af	<ul style="list-style-type: none"> • Maak gevolgtrekkings
definieer	<ul style="list-style-type: none"> • Gee die betekenis in jou eie woorde
demonstreer	<ul style="list-style-type: none"> • Skryf neer hoe om iets stap-vir-stap te doen.
beskryf	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik sodat die leser die voorwerp, konsep of gebeure kan visualiseer/ verstaan. • Gebruik byvoeglike naamwoorde om grootte, vorm, eienskappe, kleur en gebruik aan te dui.
bespreek	<ul style="list-style-type: none"> • Skryf/praat asof jy jou kennis met iemand anders deel. • Gebruik besonderhede en voorbeelde om die onderwerp te verduidelik.
effek/uitwerking	<ul style="list-style-type: none"> • bv. Watter effek het _____?
verduidelik	<ul style="list-style-type: none"> • Maak iets duidelik en eenvoudig om te jou interpretasie en begrip te wys. • Gee eenvoudige beskrywings op grond van wat jy weet. • Beskryf deur redes te verskaf
onttrek	<ul style="list-style-type: none"> • Kies relevante besonderhede
faktore	<ul style="list-style-type: none"> • Gee redes, kenmerke, oorsake, invloede
gee 'n rede	<ul style="list-style-type: none"> • Gee voorbeelde om te verduidelik waarom iets is soos dit is.
hipotese	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Suggestie om feite of waarnemings te verduidelik • Gee definisies/ kenmerke van 'n persoon, plek, gebeurtenis of voorwerp. • Beskryf vorm, grootte, kleur en ander onderskeidende kenmerke.
dui aan	<ul style="list-style-type: none"> • Wys, maak iets bekend
interpreteer/ vertolk	<ul style="list-style-type: none"> • Gee jou mening oor die inligting op grond van jou ervaring en die inligting wat jy in die teks kry.
motiveer	<ul style="list-style-type: none"> • Gee bewyse om jou standpunt te ondersteun.
lys/ maak 'n lys	<ul style="list-style-type: none"> • Skryf elke item wat op die onderwerp van toepassing is, neer.
motiveer (jou antwoord)	<ul style="list-style-type: none"> • Gee redes en verduidelik jou antwoord. • Gee voorbeelde, redes en 'n verduideliking
raamwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseer belangrike data/ inligting op 'n logiese manier • Gebruik getalle of letters om inligting in volgorde te rangskik.
plot	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseer jou idees en skryf dit op papier neer. • Gebruik 'n raamwerk, grafika, prent, kaart of 'n matriks.
voorspel	<ul style="list-style-type: none"> • Maak, op grond van die beskikbare inligting, 'n voorspelling van wat die uitkoms sal wees.
bewys	<ul style="list-style-type: none"> • Gee bewyse of feite wat verduidelik waarom 'n standpunt waar is.
skets	<ul style="list-style-type: none"> • Teken 'n rowwe skets, plan of prent om iets te verduidelik of te wys.
verklaar/ noem	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik belangrike inligting. • Gee redes en voorbeelde indien nodig
som op	<ul style="list-style-type: none"> • Gee die betekenis in so min woorde as moontlik. • Hervertel die belangrikste feite en belangrike besonderhede in so min woorde as wat jy kan.
gaan na	<ul style="list-style-type: none"> • Plaas gebeure, ervarings of gedagtes in volgorde of in 'n tydlyn.

Aangepas en vertaal uit: Chapman, C. & King, R. 2003. Differentiated Instructional Strategies for Writing in the Content Areas. Thousand Oaks: CA: Corwin Press.

WCED FET Literacy Across the Curriculum 2014 Geskryf & Aangebied deur Judi Kurga

Geheuewenk 1

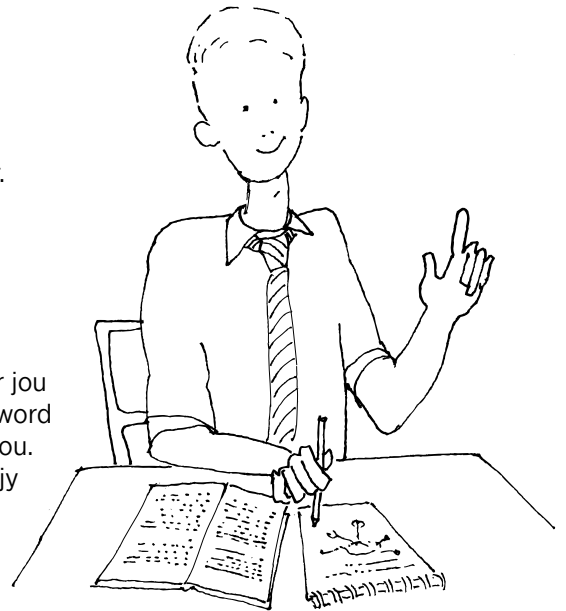
Skenk aandag en luister goed in die klas.

- Maak seker jy verstaan die leerstof. Indien nie, vra die onderwyser.

Geheuewenk 2

Maak nuttige aantekeninge.

- Om inligting in die langtermyngeheue te stoor, moet dit eers deur jou korttermyngeheue of werkende geheue gaan. In hierdie stadium word die geheue beperk deur die hoeveelheid inligting wat dit kan behou. Inligting wat jy in die klas kry, moet neergeskryf word, anders sal jy dit vergeet.
- Wanneer jy uit jou handboeke hersien, soek die belangrike inligting en skryf dit neer. Organiseer dit op 'n logiese manier. Verkort dit tot sleutel terme of 'n vorm wat maklik onthou kan word.

Geheuewenk 3

Onthou die drie H's:

- **H**erhaal, **H**erhaal, **H**erhaal

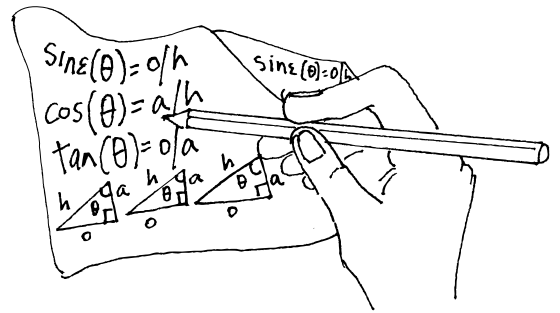
Geheuewenk 4

Gebruik geheuebrûe.

'n Geheuebrug is 'n metode om inligting te onthou deur die vorming van arbitrêre, maklik onthoubare assosiasies.

Voorbeelde:

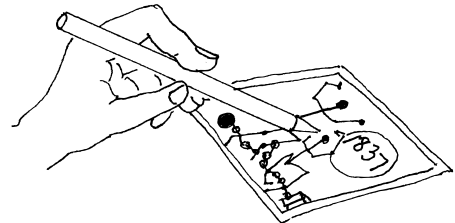
- **H-He-Li-BeB-CNOF Ne-Na** (vir die eerste paar elemente volgens atoomgetalle gerangskik)
- **Roggbiv** of **Ry oor geel gras, bly in viool**
(Kleure van die reënboog in korrekte volgorde)

Geheuewenk 5

Skep voorbeelde.

- 'n Baie effektiewe manier om jou eie begrip te toets is om voorbeelde te skep van verwante konsepte, situasies, verhoudings, gebeure of gevallestudies. Indien jy dit nie kan doen nie, verstaan jy moontlik nog nie hierdie aspek van die sillabus ten volle nie. Vra jou onderwyser / es om hulp.

Geheuewenk 6

Gebruik visuele beelde.

- Visualisering van 'n konsep, situasie, verhouding of opeenvolging van gebeure kan 'n baie kragtige manier wees om te leer. Maak stories of fliëks op in jou gedagtes, of maak jou eie tekening, stokkiesfigure of strokiesprente.

Geheuewenk 7

Maak assosiasies.

- Skep verbande tussen die nuwe inligting en iets wat aan jou bekend is.

Geheuewenk 8

Gebruik repetisiestrategieë.

- Oefen om inligting op te roep deur sleutelidees op te sê, vrae te voorspel, probleemoplossing te oefen en jouself te toets deur ou vraestelle deur te werk.

Toepassing van geheue

As jy eers inligting gememoriseer het, moet jy dit kan gebruik en nie slegs die inligting kan weergee nie. Jy moet die volgende doen:

- Ontleed die inligting
- Identifiseer presies wat die eksamenvraag eintlik vra
- Maak seker dat die inligting wat jy gee wel deur die vraag gevra is
- Pas die inligting in 'n konteks toe in sommige gevalle
- Ontwikkel 'n goed beredeneerde argument in sommige gevalle
- Bied inligting logies en samehangend aan

13 Study Tips
<https://goo.gl/vPqDv5>

The 9 BEST Scientific Study Tips
<https://goo.gl/Bcx9f5>

Geniet die uitdaging om jou kennis te laat toets en moenie paniekerig raak nie.

VERWYSINGS

Learning resources (Academic Support Centre, University of Alberta)

Smart study: a guide to skill yourself to be a better student (Edumedia, 2005)

Fleet, J, Goodchild, F, and Zajchowski, R, *Learning for success* (Harcourt Brace and Company, 1999)

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT MATRIEKKLAS VAN 2022

>>> Doen die regte ding! In die eksamenlokaal:

MOETS:	MOENIES:
<ul style="list-style-type: none"> • Werk 'n studieprogram uit • Studeer hard • Maak goeie aantekeninge • Slaap genoeg • Hersien werk • Eet genoeg en gesond • Gaan jou rooster elke dag na • Bring elke dag jou toelatingsbrief na die eksamenlokaal toe • Bring al die nodige skryfbehoeftes (pen, potlood, uitveër, ekstra pen, nieprogrammeerbare sakrekenaar, liniaal, gespesialiseerde vaktoerusting waar vereis) • Daag vroeg by die eksamensentrum op (ten minste 40 minute voor die aanvang van die eksamen) • Luister na die instruksies van die prinsipaal, hoofopsiener en opsieners	<ul style="list-style-type: none"> • Moenie dwelms of medikasie gebruik om jou wakker te hou nie • Moenie tot die aand voor die eksamen wag voor jy begin studeer nie • Moenie voor die eksamen probeer vasstel wat geëksamineer gaan word nie • Moenie notas, memorandum of enige ander materiaal bring wat gebruik kan word om jou 'n onbillike voordeel in die eksamenlokaal te gee nie • Moenie by 'n ander kandidaat afskryf nie • Moenie probeer om met 'n ander kandidaat te kommunikeer nie • Moet jou nie in die eksamen as iemand anders voordoen nie • Moenie op 'n onvanpaste manier in die eksamenlokaal optree nie • Moenie die instruksies van die hoofopsiener verontagsaam nie • Moenie jou skrif of enige antwoordblad uit die eksamenlokaal neem nie

Moenie jou selfoon in die eksamenlokaal neem nie!

AFSKRYWERY IS 'N ERNSTIGE OORTREDING!

Indien jy skuldig bevind word aan afskrywery, sal jou uitslag vir die vak ongeldig verklaar word. Jy sal ook verbied word om vir die volgende drie jaar NSS-eksamens af te lê.

3 DOELTREFFENDE EKSAMENSKRYFTEGNIKE

Eksamenskryfwenk 1

Daag vroeg op en wees gereed om te begin.

Eksamenskryfwenk 2

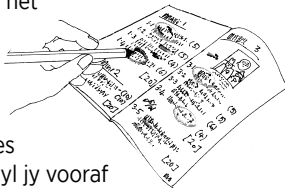
Lees en verstaan die instruksies.

- Maak seker dat jy die regte eksamen vraestel ontvang het.
- Lees die INSTRUKSIES aan die begin van die vraestel ALTYD baie noukeurig. Baie studente neem nie genoeg tyd om dit te doen nie en ontdek dan later dat hulle die verkeerde vrae beantwoord het. Moet jy net 'n sekere aantal vrae beantwoord of almal? Vra as iets nie vir jou duidelik is nie.

Eksamenskryfwenk 3

Kyk vooraf na die vraestel en ken die tyd wat nodig is aan elke deel toe.

- Kyk die hele eksamen vraestel deur voor jy begin skryf. Kyk hoeveel vrae daar is en hoeveel punte dit tel. Om die vrae te vluglees, sal help om jou geheue te aktiveer. Besluit watter vrae die maklikste sal wees om te doen en watter meer tyd sal neem. Identifiseer waar jy keuses het tussen vrae en **binne** vrae en besluit watter vrae om te beantwoord. Ken tyd toe vir die beantwoording van elke vraag. Laat ook tyd toe om jou antwoorde deur te gaan en korreksies aan te bring. As jy aan iets dink terwyl jy vooraf na die vraag kyk, skryf dit dadelik neer.

Eksamenskryfwenk 4

Pak elke vraag sistematies aan.

- Lees elke vraag noukeurig deur en onderstreep sleutelwoorde, veral die werkwoorde wat vir jou sê wat om te doen.
- Is dit 'n enkelvoudige of tweeledige vraag? Wat, volgens die vraag, moet jy doen?
- Identifiseer wat jy het en wat jy nodig het. Beplan hoe jy die vraag gaan beantwoord en maak 'n paar notas oor die stappe wat jy sal volg. Dit sal vir jou en vir die persoon wat die antwoordskrif nasien 'n idee gee oor hoe jy die vraag benader het. Dit sal jou ook help om jou foute te vind en te korrigeer.
- Party vrae kan van jou verlang om jou kennis **toe te pas**. Skryf jou antwoord neer in die formaat wat versoek is, bv. 'n opstel, 'n program, 'n oorsig, 'n onderhoud, 'n brief, 'n berekening.

Eksamenskryfwenk 5

Skryf iets vir elke vraag neer.

- As 'n definisie al is wat jy kan gee, doen dit gerus. Indien die tyd min word, beantwoord die vraag puntsgewys i.p.v.

in volsinne. Skryf enigiets neer wat jy weet wat met die vraag verband hou.

Eksamenskryfwenk 6

Sit jou antwoorde duidelik uiteen.

- Skryf leesbaar sodat die nasiener dit maklik kan lees. Laat spasies tussen vrae en begin altyd 'n nuwe **afdeling** op 'n skoon bladsy. Maak seker dat jou vrae korrek genommer is ooreenkomstig die nommering op die vraestel.

Eksamenskryfwenk 7

Indien jy voel dat jy nie in staat is om 'n sekere vraag te beantwoord nie, moenie paniekerig raak en toelaat dat angs jou eksamenprestasie affekteer nie.

- Vra jousef af "Wat moet ek **weet** om hierdie vraag te beantwoord?" en begin om wat in jou gedagtes is, neer te skryf. Vermo negatiewe selfmotivering – fokus op die taak in plaas van op jousef.

Eksamenskryfwenk 8

Lees oor en doen korreksies.

- Neem tyd om jou antwoorde deur te gaan. Moenie iets verander tensy jy seker is dat dit verkeerd is nie. Kontroleer wiskundige antwoorde deur truberekeninge te doen. Kyk na die proses wat jy gebruik het. Maak seker jy het alles geskryf waarvoor gevra is.

Eksamenskryfwenk 9

Bly tot aan die einde.

- Moenie die eksamenlokaal verlaat voor die tyd verstreke is nie. Partykeer neem dit 'n bietjie langer voor die inligting uit jou geheue tevoorskyn kom. Gebruik dus al die tyd wat aan jou toegeken word.

Onthou die volgende wanneer jy eksamen skryf:

- Let op die werkwoord aan die begin van elke vraag. Dit sal aandui hoe jy die vraag moet beantwoord.
- Lees die instruksies by vrae/ aktiwiteite om seker te maak jy verstaan wat gevra word.
- Skryf altyd netjies en leesbaar. Die **nasiener** van jou Graad 12 eksamenskrif moet jou handskrif kan lees.

WEES SPESIFIEK <ul style="list-style-type: none"> ☐ Skryf in een sin neer wat jy wil leer ☐ Skryf dit in diepte neer ☐ Verdeel dit in onderafdelings ☐ Kies die eerste onderwerp waarop jy gaan fokus 	MEET WAT JY LEER <ul style="list-style-type: none"> ☐ Hoeveel uur per week? ☐ Sal ek iets spesifieks kan bereik? 	MAAK DIT BEREIKBAAR <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wat het ek nodig? ☐ Tyd/ ruimte/ data/ internettoegang?
RAAK S.M.(h)A.R.T @RachelDobbs1 #SelfDirectedLearning	HOE RELEVANT IS DIT VIR JOU? <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wat sal ek bereik as ek hierdie werk leer? 	STEL 'N TYDBEPERKING <ul style="list-style-type: none"> ☐ Wat sal ek teen die einde van dié week leer? ☐ Binne 2 weke? ☐ Binne 'n maand?

5 Selfdoenstappe van 'n Selfgerigte Studieplan

#1: Verstaan jou motivering

Begin met **waarom** jy regtig wil studeer. As jy jou eie motivering waarom jy wil studeer, verstaan, sal dit jou motiveer indien jy later wil tou opgooi.

#2: Wees duidelik en S.M.A.R.T. oor wat jy wil studeer

- **S** – Wees spesifiek
- **M** – Meet wat jy studeer
- **A** – Stel hAalbare doelwitte
- **R** – Maak jou studies relevant. Waarom moet ek dit studeer?
- **T** – Tel 'n tydbeperking: bepaal wanneer jy beoog om 'n deel van die werk klaar gestudeer te.

#3: Organiseer jou tyd en hou rekord van wat jy studeer

Deel van die lekkerte van selfgerigte of aanlyn studie is dat jy teen jou eie pas kan studeer. Maak 'n staande afspraak met jouself, byvoorbeeld: “Ek gaan Woensdag vir 1 uur onderwerp A, B of C studeer.”

#4: Maak 'n openbare verbintenis tot jou studie en kry 'n studiemaatjie

Dit is goed om jou in die openbaar tot jou studies te verbind: vertel ander mense wat jy beoog om te doen. Dit kan 'n vriend of 'n familielid wees. Vra hulle om om op te volg hoe jy studeer en om jou aan jou studiedoelwitte te herinner as jy dalk die pad byster raak. Jy kan hierdie stap uitbrei deur 'n studiemaatjie te kry – iemand wat saam met jou kan studeer. Julle kan gereeld vir mekaar vra hoe dit met die studies gaan, mekaar verantwoordbaar hou en deel wat julle besig om te studeer.

#5: Pas wat jy studeer het in lewensgetroue situasies toe

Kry 'n manier om jou studies prakties te maak. As dit wat jy studeer jou help om werklike probleme op te los, sal jy gemotiveerd bly en jy sal kans kry om jou nuwe vaardighede en kennis te toets.

<https://rachel.we-are-low-profile.com/blog/5-step-self-directed-learning-plan/>

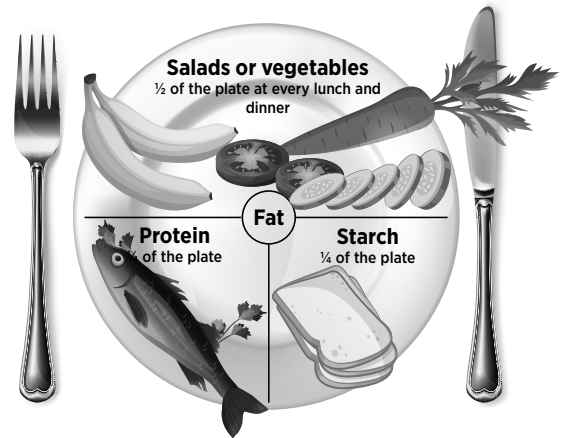
Maak die regte keuses >>> vir 'n gesonde lewe!

As jy die regte keuses maak, sal jy goed lyk en goed voel. Om gesonde keuses te maak is ook belangrik vir die voorkoming van siektes.

Wenke vir 'n gesonde lewe

1. Jy is wat jy eet ... kyk na die inhoud van die “perfekte” ontwerpersbord

- Eet elke dag 'n verskeidenheid voedselsoorte om al die noodsaaklike voedingstowwe in te neem
- Maak jou bord kleurvol en korrelig! Vrugte en groente bied vitamine en minerale wat jou oë sal ophelder, jou vel gesond hou, jou hare laat blink en jou liggaam teen baie siektes sal beskerm.
- Voedsel wat proteïene bevat, maak jou spiere sterk. Eet vleis met min vet. Peulgewasse (lensies, ertjies, bone) is ook 'n goeie bron van kragtige proteïene!
- Styselagtige voedsel met baie vesel en graan sal jou langer versadig hou en help keer dat jy vet word!

2. Beperk “soms”-kosse ... jy sal goed lyk én goed voel

- “Soms”-kosse = gemorskos of lekkernye
- Hierdie kossoorte bevat dikwels baie vet, sout en/ of suiker. Dit kan tot oorgewig lei, jy sal traag wees en dit verhoog jou kans om leefstylsiektes te ontwikkel. Los dit dus maar vir spesiale geleenthede!
- Beveg vet! Eet minder vetterige, gebraaide en olierige kos.
- Skud die soutgewoonte af! Gebruik sout spaarsaam: wees op die uitkyk vir verborge sout in lekkernye (bv. aartappelskyfies) en souterige kos (bv. polonie, weense worsies en wegneemetes). Daar is genoeg sout in ons dieet; dit is dus nie nodig om sout aan tafel by te voeg nie.
- Tem jou soettand! Eet minder suiker en soetgoed (bv. soet gaskoeldrank, lekkers, koek, oliebolle).
- Sit gesonde kos in jou kosblik of koop 'n gesonde toebroodjie eerder as gemorskos / wegneemetes wat propvol ongesonde vet, sout en suiker is.

3. Doen oefeninge om jou liggaam en verstand te stimuleer!

- Beweeg meer, wees aktief en eet gesond. Dit is die beste manier om te verhoed dat jy gewig optel en siektes ontwikkel.
- Ontspan saam met jou vriende en raak fiks! Gaan stap of sluit aan by die rugby-, sokker- of swemspan of beoefen jou gunsteling sportsoort!
- Skakel af ... Beperk skerm-tyd (bv. TV, die internet, rekenaarspeletjies, sosiale netwerke op jou foon) en kom aan die beweeg! Versterk liever jou sosiale lewe: dans meer, stap met jou vriende tot by die winkelsentrum of die park, ens.

4. Wees wys – moenie rook of dwelms gebruik nie!

- Moet nooit begin rook of dwelms gebruik nie – dit is verslawend en kan jou dood veroorsaak. Bly dus weg daarvan!
- Moenie ander mense se tweedehandse rook inasem nie. Dit is net so gevaarlik en stel jou in gevaar. Moedig jou vriende en gesinslede aan om op te hou – ter wille van jou gesondheid en hulle s'n!
- Indien jy rook of dwelms gebruik, vra hulp om op te hou.

5. Dink na oor wat jy drink!

- Raak ontslae van soet gaskoeldrank wat jou vet maak; drink gereeld gesonde, vars water!
- Jy hoef glad nie alkohol te drink nie. Dit verhoog jou kans om siektes op te doen en om in ongelukke betrokke te raak. Dit kan jou in gevaarlike situasies laat beland.

Wat is 'n gesonde lewenstyl?

Gesonde lewenstyle handel oor die maak van keuses wat mense van alle ouderdomme kan help om beter lewensgehalte te geniet.

Gesonde lewenstyle begin met:

Die regte voedsel

- Eet 'n VERSKEIDENHEID kossoorte.
- Eet BAIE vars vrugte & groente, graan & bone
- Eet MIN vet, suiker en sout
- Drink BAIE water!

Daaglikse oefening

- Enige persoon van enige ouderdom kan baat vind!
- Beweeg energiek vir 30 minute per dag!
- Stap, dans, speel, spit in die tuin – enige aktiwiteit wat jy geniet!

Gesondheid

- Ondergaan gereelde gesondheidstoetse
- Bly weg van tabak en dwelms
- As jy 'n probleem het, vra jou gesondheidswerker of maatskaplike werker vir hulp.

Maak die gesonde keuse en geniet die lewe TEN VOLLE!!

Voorbeeld van 'n studierooster vir 2023

3 studieblokke van 50 minute elk per dag met 'n 10-minute onderbreking tussen elke blok.
Vakkombinasie: Engels, Afrikaans, Wiskunde, Lewensorientering, Geskiedenis, Ekonomie, Lewenswetenskappe

Sondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrydag	Saterdag
		1 Wisk: Kwadratiese vergelykings en ongelykthede Gesk: Die Burgerregte-bewegings en Swartmagbewegings in die USA Ekon: Kringloopmodel, nasionale rekening en vermenigvuldiger	2 Wisk: Gelyktydige vergelykings Gesk: Die Swartbewussynsbeweging in SA Ekon: Sakesiklusse	3 Wisk: Getalpatrone en reekse (lineêr en kwadratiese) Gesk: Apartheid in die 1980s Ekon: Rol van die openbare sektor	4 Wisk: Rekenkundige en Meetkundige rye en reekse Gesk: Suid-Afrika in die 1990s Ekon: Buitelandse valutamark	5 Wisk: Funksies en grafieke Gesk: Hersien afdelings van die laaste 4 dae. Ekon: Hersien afdelings van die laaste 4 dae. Self-vasvrae. Kyk na vorige vraestelle
6 Ontspan met gesin	7 Eng: Paper 2 HL Poetry Genre 1/2 Lew Wet: DNA en RNA LO: Burgerskap-opvoeding	8 Eng: Paper 2 Drama HL Read network FAL Lew Wet: DNA en RNA LO: Handves van Menseregte	9 Eng: Read network - socio-political and cultural background of text Lew Wet: Oorerflikheid en genetiese siektes LO: Arbeidswetgewing	10 Eng: Paper 1 Summary writing Lew Wet: Oorerflikheid en genetiese siektes LO: Vakbonde	11 Eng: Read network - themes, messages and values in the text Lew Wet: Plantreproduksie LO: Wet op gelyke werksgeleenthede	12 Eng: Read network - characters and their relationships Lew Wet: Plantreproduksie LO: Werketiek
13 Afr: Kortverhale - lees die verhaal	14 Afr: Kortverhale - inhoud van die verhaal Lew Wet: Plaaslike omgewingskwessies - terminologie Eng: Paper 2 Novel HL, Genre 1/2 FAL	15 Afr: Kortverhale - karakters, hul karaktereienskappe Lew Wet: Lugbesoedeling Eng: Writing Literature essays and answering contextual questions	16 Afr: Kortverhale - gebeure; oorsaak en gevolg van gebeure Lew Wet: Waterbesoedeling Eng: Interpreting and answering visual literacy question	17 Afr: Kortverhale - ironie, tema, boodskap en soort verteller Lew Wet: Grondbesoedeling Eng: Paper 1 editing; language in context	18 Afr: Kortverhale - Tyd en ruimte (milieu/agtegrond) van die gebeure Lew Wet: Uitputting van natuurlike hulpbronne Eng: Paper 3 shorter transactional writing	19 Gesinsfunksie Rusdag
20 Afr: Kortverhale - Kontraste Lew Wet: Waste management Gesk: Die Swartbewussynsbeweging in SA	21 Wisk: Funksies en grafieke - parabool, hiperbool Ekon: Sakesiklusse - samestelling en kenmerke Gesk: Idees van Steve Biko	22 Wisk: Funksies en grafieke - eksponensiaal Ekon: Sakesiklusse - verduidelikings, Owerheidsbeleid Gesk: Uitbreiding van die Swartbewussynsbeweging	23 Wisk: Funksies en grafieke - inverse funksies Ekon: Sakesiklusse - nuwe ekonomiese paradigma Gesk: 1976 Soweto-studente-opstand	24 Wisk: Funksies en grafieke (trig) en hul transformasies Ekon: Sakesiklusse - eienskappe, voorspellings Gesk: Impak van SBB	25 Wisk: Funksies en grafieke - hersien alles Ekon: Sakesiklusse - hersien alles Gesk: Impak van Steve Biko	26 Rusdag

MATRIEK 2023 - TEMPLAAT VAN 'n STUDIEROOSTER WAT JY KAN GEBRUIK

Sun/So.	Mon/Ma.	Tues/Di.	Wed/Wo.	Thurs/Do.	Fri/Vr.	Sat/Sa.

SELFEVALUERING

Matriekondersteuning

Ek beoordeel myself elke kwartaal deur aan te dui of ek my doelwitte in elke vak bereik het. Skryf die persentasie wat jy vir elke vak behaal het en omkring dan JA (J) of NEE (N) indien jy jou teiken bereik het al dan nie.

Huistaal

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Eerste Addisionele Taal

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Lewensoriëntering

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Wiskunde/ Wiskundige Geletterdheid

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Vak 1 .....

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Vak 2 .....

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Vak 3 .....

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Vak 4 .....

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

Vak 5 .....

Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
%	J / N	%	J / N	%	J / N	%	J / N

2023 Graad 12-leerders

Hierdie is julle geleentheid om julle drome te bewaarheid

Graad 12 is 'n uitdagende en veeleisende jaar vir leerders. Jy het bykomende ondersteuning en goeie advies nodig. Hierdie boekie poog om huidige graad 12-leerders te motiveer en aan te moedig deurdat hulle die suksesverhale lees van sommige van die leerders wat goed gevaar het in vorige Nasionale Senior Sertifikaat-eksamens. Hierdie leerders deel hulle verhale mee deur eers hulle agtergronde en die strategieë

wat hulle gebruik het om goeie uitlae te verseker, te skets, en dan woorde van bemoediging en motivering te voorsien.

Daar word vertrou dat wanneer jy die verhale van hierdie suksesvolle NSS-kandidate lees, jy aangemoedig en oortuig sal word dat, ongeag die omstandighede en die uitdagings wat jy in die gesig staar, jy sukses kan behaal as jy harder en slimmer werk.

Lees en Leer

Die O-VLOK-H-metode om 'n handboek te bestudeer

Die O-VLOK-H-metode is 'n beproefde, stapsgewyse strategiese benadering om uit handboeke te leer. Waarom is dit suksesvol? Omdat dit jou help om die belangrike feite en idees in jou handboek te vind, en om daardie inligting te bemeester en te onthou sodat jy voorbereid is vir die eksamen.

O-VLOK-H is 'n afkorting wat jou help om die stappe te onthou en dit maak ook verwysings daarna makliker. Die letters dui die stappe wat gevolg word aan: (O = oorsig, V = vrae stel, L = lees, O = opsom/opskryf, K = kontrole, H = hersiening)

Indien hierdie ses stappe toegepas word, sal dit jou studietyd meer doelgerig en doeltreffend maak. Alhoewel dit tyd verg en inge oefen moet word, sal dit nie meer nodig wees om hoofstukke in jou handboek oor en oor te lees indien jy die metode aangeleer het en kan toepas nie.

'n Verdere voordeel van die O-VLOK-H-metode is dat jy dikwels jou eie vrae oor 'n toets kan opstel. Omdat baie onderwysers die handboek as 'n oorsig van die vakinhoud gebruik, sal hul toetsvrae uit dieselfde bron kom as die een wat jy gebruik. As jy jou notas en tekste deurgaen, sal jy baie eksamenvrae kan voorspel en antwoorde daarop kan voorberei.

Hieronder volg 'n beskrywing van elk van die stappe:

1. OORSIG: (voor die les)

Hierdie oorsig behoort nie langer as 20 – 25 minute te duur nie, selfs vir die langste hoofstuk. Die doel van die hoofstukoorsig is om 'n geheelbeeld te kry waaroor dit handel, watter inligting die skrywer verskaf, in hoeveel sub-onderwerpe die inligting verdeel is en hoeveel tyd jy aan die lees daarvan sal bestee. Lees die volgende:

- ➔ Titel van die hoofstuk
- ➔ Inleiding
- ➔ Doelwitte
- ➔ Woordeskat
- ➔ Opsomming
- ➔ Hersieningsvrae
- ➔ Vetgedrukte opskrifte
- ➔ Grafika en byskrifte

2. VRA: (voor die les)

Verander elke vetgedrukte opskrif in 'n vraag deur een van die volgende woorde te gebruik: wie, wat, waar, wanneer, waarom of hoe.

- ➔ Die rede waarom 'n vraag uit elke opskrif geformuleer word, is om 'n doel te stel waarom die materiaal in meer besonderhede gelees moet word. Indien jy lees om 'n antwoord op 'n spesifieke vraag te kry, lees jy aktief.

3. LEES: (na die les)

Lees die gepaardgaande teks onder die opskrif aktief om 'n antwoord te kry op die vraag wat jy in Stap 2 gestel het. Die antwoord sal gewoonlik bestaan uit die hoofidee(s) en die ondersteunende idees van die paragraaf/ paragraawe.

Lees die gedeelte sodat jy die antwoord op jou vraag kan kry. Die rede waarom jy lees, is om die antwoord op jou vraag te kry.

4. OPSOM/ OPSKRYF: (na die les)

Hierdie stap behels dat jy die werk neerskryf. Jy kan 'n verskeidenheid opsommings volgens jou eie keuse maak: Gewone manier: Trek 'n aantal kolomme vir die aantal hoofgedagtes wat jy het en plaas dan al die kernwoorde onder die betrokke ooreenstemmende hoofgedagte. Vloediagram. Plaas die hoofgedagtes, verspreid onder mekaar, met lyne vanuit die hoofgedagte vir soveel kernwoorde (onder mekaar) as wat daar is.

Visualisering - "sien"/dink in prentjies. Gebruik 'n eenvoudige tekening/prentjie vir voorstelling, bv. roetine ***** (stel herhaling voor) Onthou: jy moet dit kan herroep. Kleur moet helder, kontrasterend en nie te veel wees nie.

Geheuekaart. Plaas die blad dwars voor jou. Skryf/teken die onderwerp in die middel. Gebruik verskillende kleure. Trek lyne wat die hoofgedagtes kloksgewys vorm. Gebruik drukskrif. Vanaf die hoofgedagtes se lyne trek lyne vir soveel kernwoorde as wat daar is. Skryf die woorde bo-op lyne sodat dit leesbaar is. Hoofgedagtes word in hoofletters geskryf en kernwoorde in klein letters. Trek 'n "wolk" om elke hoofgedagte, met sy kernwoorde. As jy iets wat jy gelees het, neerskryf, sal jou begrip en onthouvermoë verbeter.

5. KONTROLE: (voor die volgende les)

Maak seker daar ontbreek nie inligting in jou handboek of notas nie, want jy gaan hierna slegs jou opsommings gebruik om te leer.

6. HERSIEN (voor die volgende les)

Dit is die laaste stap waartydens jy gaan seker maak dat jy jou opsomming "in jou kop kry".

Hou jou antwoorde toe en stel dan die vrae aan jouself. Indien jy nie die vraag kan beantwoord nie, kyk weer na jou notas en toets jouself weer. Wanneer jy seker is dat jy die vraag en antwoord verstaan, kan jy dit afmerk.

Die doel van hersiening is om jou te help om vir die eintlike toets voor te berei.

Onthou dat baie min mense handboeke vir genot lees; handboeke word gelees om inligting te verkry en om daardie inligting te onthou en toe te pas. Hersiening help jou om die inligting te onthou.

4 strategies to master
Reading with understanding
<https://goo.gl/LzegQI>

Adelaide Jansen

Fezekile Sekondêre Skool

As ek aan matriek dink, is die eerste woorde wat by my opkom werk, werk en nogmaals werk! Ek vra myself of daar ooit 'n manier is om hierdie hope werk aan te pak? Maar dit is darem nie heeltemal so erg nie.

Ek wil graag aan die Graad 12-klas van 2021 'n paar wenke gee oor hoe om hul eindeksamen met vlieënde vaandels te slaag. Eerstens, is dit baie belangrik om te weet wat dit is wat jy wil hê. Hierdie sal jou 'n goeie idee gee oor hoeveel jy moet insit. Stel vir jousef doelwitte, maar wees versigtig om nie te hoë verwagtinge van jousef te hê nie. Onthou, jy weet tot hoeveel jy in staat is en as jy te veel druk op jousef plaas, sal dit later voel asof jy geen vordering maak nie.

Daag jousef uit. Sê vir jousef dat jy dit kan doen, dat jy dit móét doen en dat jy dit sal doen. Op hierdie manier herinner jy jousef waarom dit belangrik is vir jou om jou eindeksamen te slaag. Dit is verstane as jy soms sal voel om tou op te gooi, maar verander hierdie negatiewe denke na positiewe denke. Dink aan iets wat jou gelukkig maak en laat ontspan, daarna sal jy weer lus kry vir die lewe.

Gebruik die onderwysers se ekstra moeite tot jou eie voordeel. As daar ekstra klasse aangebied word, woon elkeen van hierdie by, want 'n mens weet nooit te veel nie. Moenie huiwer om hulp te vra nie. Maak dus gebruik van jou klasmaats. Daar is dalk een wat iets beter verstaan en jou dan kan help om dit ook te verstaan; julle kan ook studiegroepe vorm.

Dit is van'n uiterste belang om 'n studierooster te hê. Hierop sal jy die tye het wanneer jy sal studeer. Dit sal goed wees as jy eers met die belangrike vakke begin. Nadat jy klaar geleer het, kan jy jousef beloon deur 'n bietjie te rus. Byvoorbeeld, as jy na skool vir 'n uur met jou boeke gesit, het kan jy die volgende 15 minute voor die televisie ontspan.

Jy sal dit nooit regkry om 'n vak met goeie punte te slaag as jy nie daarvan hou nie. Verander dus jou houding teenoor jou skoolwerk.

Moenie uitstel nie. "Procrastination is the biggest time thief". Jy sal definitief nie goeie resultate kry as jy 'n aand voor die tyd gaan studeer nie. Gaan deur werk wat die vorige dag in die klas behandel is, so maak jy seker dat jy dit verstaan en indien nie, kan jy jou onderwyser nader. Dit sal ook baie help wees as jy goed deur vorige jare se vraestelle werk. Die onderwyser verskaf genoeg hiervan en die internet is propvol daarvan.

Al hierdie dinge klink dalk asof dit te veel moeite is, maar glo my jy sal nie spyt wees oor al hierdie moeite nie, want as jy jou matriekuitslae ontvang, sal jy sien dit was alles die moeite werd.

Sterkte Graadtwaalfs!

Githe Vorster

HS Piketberg
Matriek 2020

Op julle merke, gereed, gaan! Die wedloop het begin. Die tyd is min en dit vra uithouvermoë. Dis amper soos 'n jaagtoneel in 'n fliëk, maar net belangriker, want dis jou lewe. Daar is nie tyd vir enige iets of enige iemand nie. Dis hoe Matriek altyd aan my verduidelik is.

Hierdie beskrywing is nie heeltemal verkeerd nie, maar ek wil ook nie toekomstige matrieks afskrik nie, daarom sal ek dit verander na: Die wedloop het begin. Die tyd is min. Dit is soos 'n jaagtoneel in die fliëks, maar jy ry in 'n afslankapmotor en die wind waai deur jou hare. Jy is self agter die stuur. Die adrenalien jaag deur jou are. Jy is "on top of the world."

Daar word gesê dat die belangrikste vaardigheid vir matrikulante "tydsbestuur" is, want anders gaan jy nie alles klaarkry/regkry nie, maar ek wil iets byvoeg: VERTROUE - vertrou in jousef en vertrou in jou onderwysers.

Jy moet glo, nee, jy moet WEET, dat jy in staat is om deur die Rekordeksamen en die NSS-eksamen te kom.

Hoe?

Jou onderwysers het die kennis en jy moet vertrou dat hulle jou belange op die hart dra om jou goed genoeg voor te berei.

Maar JY moet ook hard werk. Harde werk lei tot selfvertroue. Daarom, moenie vergeet van al die, kom ons noem dit maar "cliché"-wenke wat altyd aan matrieks gegee word nie. Dis waar, dit werk en dit help BAIE. Werk hard, doen vaslegging, beplan en beoefen tydsbestuur. Dit gee jou selfvertroue wanneer die "curve balls" van die lewe jou tref en met selfvertroue sal jy van al die "curve balls" 6'e maak!

Matriek is verseker een van die lekkerste jare van jou skoolloopbaan, maar dis ook 'n harde en moeilike jaar. Daarom, wanneer jy voel dat jy op jou laagste punt - "rockbottom" - is soos hulle dit noem, onthou, "rockbottom" is die beste fondasie om op te begin bou. 'n Wyse man bou sy huis mos op 'n rots, of hoe?

2020 was nie die ideale matriekjaar nie, dis verseker, maar nou is ons net meer voorbereid vir die wêreld daar buite, en ek is oortuig daarvan dat die Matrieks van 2021 ook die "grootmenslewe" met SELFVERTROUE gaan aanpak. Want dis wat regtig saak maak.

Alle sterkte aan ieder en elke matriekleerder van 2021.

Nephanté Tieties
Roodezandt Sekondêre
Skool
Matriek 2020

Matriek!

Net die gedagte aan jou laaste skooljaar bring die grootste opgewondenheid.

Toe ek my rapport aan die einde van 2019 ontvang en besef dat ek in 2020 'n matriekleerder sal wees, het my hart oorgeloopt van vreugde. Nooit het ek gedink dat my laaste skooljaar, wat veronderstel was om een onvergeetlike jaar te wees, so verskriklik vreemd sou uitdraai nie.

COVID-19. Pandemie. Ongevraagd brei ons woordeskat uit. Isolاسie, handsanitasie en maskers het ons nuwe normaal geword. Onsekerheid en vrees het totaal oorgeneem.

Tydens die grendeltydperk was my grootste kwelling: "Wat nou van my toekomsdrome? Hoe kan ek steeds sukses behaal in so 'n abnormale jaar?"

Wel, om drome in die lewe te bereik, vereis mos om 'n visie én 'n missie te hê. Dit begin by jou ingesteldheid. Of hoe? 2020 was 'n jaar van uitdagings waarvan ons nog nooit gehoor het nie. Van trauma op baie vlakke. 'n Jaar waarin ek besef het ek moet maar net van dag tot dag lewe. Dat ek elke dag ywerig moet aanpak en dit wat die dag inhou net reguit in die oë moet kyk.

Daar was dae dat ek gevoel het ek kan glad nie meer byhou met alles wat ek sien, hoor en voel nie, dat alles net te veel raak. In sulke tye was dit die uitsien na die vervulling van my toekomsdrome wat my weer moed en uithou vermoë gegee het, my aangespoor het om elke dag net beter te werk. My laat glo het dat daar regtig lig aan die einde van die donker, onseker tunnel sal wees. My motto was: Bly positief. Bly gefokus. Werk hard. Werk elke dag.

Matrieks van 2021, net soos ons nie geweet het wat die jaar 2020 vir ons inhou nie, is 2021 nog redelik onbekend vir julle. Wat ek wel kan sê en wat vir my 'n groot bron van bemoediging was, is: Niks is onmoontlik nie. Nie 'n pandemie of enige virus kan jou beroof van jou drome nie. Dit hang regtig af van wat jy as persoon van 'n slegte situasie maak.

Werk gefokus vanaf die heel eerste dag van die jaar. Gee meer as net jou beste, want jou beste is nie goed genoeg as jy aan jou toekomsdrome dink nie. Bestee jou tyd met die grootste sorg. Jy dink dis 'n cliché, maar ons het dit beleef: Tyd is kosbaar! Pak elke dag aan soos dit kom. Pas aan by alle omstandighede. Onthou, as jy die boom elke dag versorg, sal jy op die ou end beloon word met pragtige, gesonde vrugte. Deurlopende, harde werk word beloon.

En onthou, die onderwysers is aan jou kant. Hulle gee regtig om, hulle het die beste raad. Hulle is altyd bereid om daardie ekstra tree te gee. En nog ekstras daarby. Vra hulp en vra dikwels as dit nodig is.

Elkeen se toekoms is in sy eie hande, maar God bestuur dit. Maak Hom deel van jou daaglikse lewe. As ek, Nephanté Tieties, nog staande kon bly in so 'n 2020-pandemie-matriekjaar, sal jy ook, wat 2021 ookal vir jou inhou.

Sukses in 2021 is vir geen matriekleerder onmoontlik nie.

Daylen Tobias
Gansbaai Academia
Matriek 2020

Sukses kan nie altyd in syfers gemeet word nie.

Dis 'n abstrakte term wat ons soms aan die verkeerde ent beet het, tog lê die vraag oor sukses op jou tong: Wat verg dit om sukses te behaal en wat beteken sukses vir jôu?

Vir my gaan sukses oor respek en harde werk. Ons moet ander respekteer en bereid wees om nuwe vaardighede aan te leer. Gedissiplineerdheid en toegewydheid aan jou drome plavei ook die paadjie na sukses in jou matriekloopbaan.

Ek haal aan: "Opvoeding is die magtigste wapen wat ons kan gebruik om die wêreld te verander".

Die klip en die woordeboek is metafories verteenwoordigend: Die klip het geen doel nie (of het dit?) en lê en bak in die warm son. Dit is verteenwoordigend van die mens wat in sy gemaksones is en weier om daaruit te kom. Die woordeboek, daarenteen, bevat woorde wat ons daagliks gebruik en nodig het ... Sonder woorde is ons niks! Die woordeboek help graag wanneer ons 'n woord naslaan. Woorde is immers die voertuig tot sukses!

COVID-19 het ons in Maart 2020 getref en daarmee is die bordjies verhang. Die "nuwe" normaal het ons met vele uitdagings verlam, maar hierdie jaar kan vir jou, klas van 2021, vele voordele inhou. Só baie bronne is beskikbaar vir julle: die e-portaal van die WKOD, Wolkskoollesse, #My Lesse en dan die onuitputlike bron: jou opvoeders.

My wenke vir julle is die volgende: Oefen gereeld – dit verminder stres en aktiveer jou breinselle. Stel vroegetydig 'n studierooster op en moenie eens daaraan dink om laat nagte tydens die eksamen te studeer nie! Lees jou vraestelle goed deur; verstaan wat van jou verlang word en besin eer jy begin. Onderstreep kernwoorde. Moenie haastig wees om die eksamenlokaal te verlaat nie. Onthou, 'n haastige hond verbrand sy mond!

Sukses staar jou in die gesig. Dit is jou keuse om dit met albei hande aan te gryp. Benut geleenthede om te groei. Word jý die verandering wat jy in die wêreld wil sien. Maak seker jy spring uit jou gemaksones.

Moenie die klip wees nie. Wees eerder die woordeboek en deel jou kennis met die wêreld.

Om 'n beroep te kies ...

Weet jy ...

- Wat jy graag eendag wil word?
- Watter beroep jy beplan om na te streef?
- Watter vakke jy sal moet neem?
- Waar jy wil studeer?
- Hoe jy vir jou studies sal betaal?

Is jy in staat om:

- Goeie beplanning vir jou toekoms te doen?
- Ingeligte besluite oor 'n beroep te maak?
- Goeie keuses te maak?

LAAT DIE WKOD JOU HELP ...

Hierdie boek is vol inligting oor VOO-vakke en moontlike beroepe waarna jy kan streef indien jy hierdie vakke gekies het.

Die vakke wat jy gekies het, kan lei na 'n verskeidenheid beroepsvelde waarbinne jy 'n magdom beroepe sal vind waaruit jy kan kies, onder andere:

Tale en kommunikasie: uitgewer, skrywer, interpreteerder, joernalis, vertaler

Visuele Kunste en Ontwerp: kunsonderwyser, kunstenaar, advertensie, kloreontwerper, tandtegnikus

Uitvoerende Kunste: akteur, komediant, platejoggie, grimeerkunstenaar, televisie-vervaardiger

Bemarking en verkope: advertensie, entrepreneur, mode-aankoper, toerisme en reis

Bestuur en Beplan: administratiewe amptenaar, geleentheidsbestuurder, projekbestuurder

Finansiële Bestuur: rekenmeester, ouditeur, tesourier, kredietkontroleerder, makelaar

Klerklik en Sekretarieel: sekretaris, ontvangsdame, datavaslegger, proefleser

Plante en Diere: toerleier, landboukundige, bioloog, tuinboukundige, dierkundige

Sport: biokinetikus, sportafriqter, fiksheidsfarigter, persoonlike afriqter, skeidsregter

Ambagte: landboukundige tegnikus, skrynwerker, kopersmid, slotmaker, sweiser

Ingenieurswese: lugverkeerkontroleur, tekenaar, siviele ingenieur, meganiese ingenieur

Wetenskappe: biogenetikus, kartograaf, apteker, fisikus, grondwetenskaplike, kerningenieur

Rekenaars: besigheidstelsels, stelselanaliseerder, rekenaar hardeware/sagteware ingenieur

Gesondheidsdienste: tandarts, dermatoloog, internis, mediese dokter, sielkundige

Gesondheids-ondersteuningsdienste:

dieetkundige, gesondheidswerker, verpleegster, arbeidsterapeut

Sosiale Wetenskappe: ambassadeur, uitgewer, historikus, politieke wetenskaplike, maatskaplike werker

Wette: prokureur, advokaat, ondersoeker, buitelandse sake amptenaar, openbare beskermer

Opvoedkundige en Ondersteuningsdienste: au pair, beroepsvoorligter, onderwyser, bibliotekaris

Kreatiewe Dienste: spysenier, kok, graveur, haarkapper, hotelbestuurder, letterskilder

Algemene dienste: lugwaardin, haarkapper, motorbestuurder, skoonmaker, meterleser, huurmotorbestuurder

Wetstoepassing en beskermingsdienste:

polisieman, soldaat, verkeersbeampte

Vind 'n beroep wat sal pas by die vakke wat jy gekies het. Indien jy onseker is of jou belangstellings en talente tot 'n beroep sal lei, is dit belangrik dat jy die belangstellingsvraelys of self-eksplorasië oefening voltooi wat deel is van die inligting in die PACE beroepsentrum se CD of die PACE Beroepsentrum se gids. Die PACE-inligting is by jou skool beskikbaar. Dit is belangrik dat jy die beroepe navors om antwoorde op al jou vrae te vind.

Die belangstellingsvraelys stel jou in staat om JA/NEE op 105 vrae oor jou belangstellings te antwoord. Dit is vrae oor dinge waarvan jy hou/nie hou nie, jou belangstellings, jou persoonlikheid, ens. Nadat jy die vraelys voltooi het, verskyn 'n profiel van die loopbaanrigtings waarin jy belang sal stel, gebaseer op jou antwoorde. Die loopbaangids bevat 'n lys van 21 loopbaanrigtings, maar daar kan meer wees. Die loopbaanrigtings is gerangskik vanaf dit waarin jy die meeste tot die minste belangstelling toon. Nou kan jy die rigting navors om vas te stel in watter loopbaan jy die meeste belang stel en daarna spesifieke beroepe navors.

Gesels met die Lewensoriëntering-onderwysers by die skool. Hulle is in staat om jou met meer inligting rondom moontlike beroepe te help.

Studiekoste by 'n universiteit of kollege is hoog en baie mense dink dat 'n mens self geld moet hê om dit te kan doen. Maar dis nie die geval nie.

Daar is baie bronne waar hulp verkry kan word. Hierdie hulp kan in die vorm van 'n lening of 'n beurs wees. Beurse is beskikbaar vir spesifieke studieveldde – onderwys, rekeningkunde en aktuariële wetenskap, maatskaplike werk en verskeie skaars vaardighede (bv. IT, ingenieurswese, ens.). Baie beurse vir die Nasionale Sertifikaat- (Beroeps-) kursusse is by VOO-kolleges beskikbaar.

Aangesien daar nie genoeg beurse vir alle studente in Suid-Afrika beskikbaar is nie, kan jy versoek dat 'n lening aan jou toegestaan word. Sodanige lening is terugbetaalbaar as jy eendag begin werk. Baie finansiële instellings (banke) bied studielenings aan waarvan die terugbetalings eers begin wanneer jy begin werk. Baie studente in Suid-Afrika befonds hul studies deur 'n National Student Financial Aid Scheme (NSFAS)-geadministreerde lening. 'n NSFAS-lening benodig nie kredietkontroliering van jou of jou ouers nie. Terugbetaling is maklik en die rentekoers is laag. Daarbenewens sal 'n gedeelte van die lening nie terugbetaalbaar wees as jy goed vaar in jou studies nie. Hul kontakbesonderhede is tel 021-7633232, e-pos info@nsfas.org.za; webadres www.nsfas.org.za

Wenke wanneer jy om 'n beurs aansoek doen:

- Die sluitingsdatum vir die aansoek om 'n beurs of lening is baie belangrik. Aansoeke wat na die sluitingsdatum ontvang word, sal nie oorweeg word nie.
- Doen aansoek om 'n beurs wanneer jy in graad 12 is sodat jy vir die volgende akademiese jaar aan 'n tersiêre instelling befonds kan word en **nie nadat jy matriek geslaag het** nie.
- As jy aansoek doen om 'n beurs beteken dit nie jy sal die beurs ontvang nie. Doen dus aansoek by soveel maatskappe as moontlik om jou kans om 'n beurs te ontvang te verbeter.
- Indien jy 'n beurs ontvang, **bied dit nie** outomaties ook toegang tot 'n tersiêre instelling nie; jy moet nog steeds aansoek doen om toelating tot 'n tersiêre instelling.
- Nadat jy jou graad 12-uitslae ontvang het, moet jy 'n gewaarmerkte afskrif aan die beursmaatskappy stuur. Dit sal verseker dat jy 'n Beurs Bevestigingsbrief ontvang wat jy dan gebruik om by die instelling wat **deur die maatskappy** goedgekeur is, te registreer.
- Die maatskappy wat die beurs aan jou bied, belê in jou; daar kan dus van jou verwag word om 'n sekere tydperk vir hulle te werk nadat jy jou studies voltooi het. As jy egter jou tersiêre studies druij, kan jy die beurs verbeur.

Hier is die name van sommige befondersers wat jy kan gebruik:

1. **Onderwys:** Funza Lushaka Bursary Programme; Strubenstraat 222, Pretoria 0001 / Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD)
<http://www.funzalushaka.doe.gov.za/>
2. **Besigheidswetenskap en Handel, Onderwys, Ingenieurswese, VOO Kollege:** Access Fund: (021) 671 1521, (021) 674 0141; <http://accesstrust.org.za/>
3. **Verskeie:** EDU-LOAN. Tel 0860555544; info@eduloan.co.za; www.eduloan.co.za
4. **Rekeningkunde:** Old Mutual Accountancy Bursary, Posbus 66 Kaapstad 8000, www.oldmutual.co.za; MTN Accounting Bursary, p/a Career Wise (PTY) Ltd, Posbus 30632, Braamfontein 2017, www.careerwise.co.za
5. **Landbou:** Nasionale Tesourie, Privaatsak X115, Pretoria 0001; Stellenbosch Universiteit, Fakulteit AgriWetenskappe, Privaatsak X1, 7602 Matieland, Stellenbosch, Tel (021) 808 9111
6. **Aktuariële Wetenskap:** Old Mutual Actuarial Bursary, Posbus 66 Kaapstad 8000; www.oldmutual.co.za; Metropolitan Actuarial Bursary, Posbus 2212, Bellville 7535
7. **Besigheidswetenskap en Handel:** Suid-Afrikaanse Brouerye, www.sabcareers.co.za; Sasol Limited, Posbus 5486, Johannesburg 2000
8. **Ingenieurswese:** Anglo Platinum Bursary Scheme, Posbus 451, Kroondal 0350; De Beers Ltd, Posbus 30632, Braamfontein 2017, www.careerwise.co.za
9. **Maatskaplike werk:** Oppenheimer Memorial Trust (Vodacom), Posbus 30632, Braamfontein 2017; SA Institute of Race Relations (SAIRN). Posbus 32597, Braamfontein 2017
10. **Verpleging:** Solly Ginwala Memorial Trust, Posbus 4138, Durban 4000

Eksterne beurse

Beurs vir voltydse studie aan goedgekeurde tersiêre nrigtings word tans aangebied aan persone wat in die groter Kaapse Metropolitaanse area woon wat in 2021 vir 'n voorgraadse of nagraadse graad of diploma in een van die volgende studieterreine gaan registreer:

- Argitektuur
- Atmosferiese wetenskap (MSc/PhD)
- BComm (verkrygingslogistiek)
- Besigheidsanalise
- Bou-ontwikkeling
- Bou- en konstruksieontwikkeling
- Chemie (MSc/PhD)
- Siviele ingenieurswese (MSc)
- Siviele ingenieurswese (Behuisingsprojekbestuur)
- Siviele ingenieurswese (spesialisering in hawe- en kusingenieurswese)
- Stads-, dorp- en streeksbeplanning
- Bewaring van die beboude omgewing/erfenisstudies en -bestuur (nagraads)
- Bewaringsekologie/ biodiversiteit en bewaring (MSc/PhD)
- Ekotoksikologie (MSc/PhD)
- Elektriese ingenieurswese – swaarstroom (BSc)
- Energiebestuur (nagraads)
- Regte/ etiek/risiko/audit/IT (Forensies)
- Geografiese Inlgtinstelsels (MSc/PhD)
- Geomatika (BSc)
- Industriële ingenieurswese
- Landskapsargitektuur
- Biblioteek- en inlgtingswetenskap
- Materiale en padoppervlakingenieurswese
- Meganiese ingenieurswese (MSc)
- Molekulêre biologie/ virologie (MSc/PhD)
- Verpleging
- Arbeidsgesondheid- en veiligheidsbestuur (BTech)
- Aptekerswese
- Projekbestuur (nagraads)
- Eiendomstudies (nagraads)
- Beleggings
- Landmeting (BTech)
- Statistiek
- Stad- en streeksbeplanning
- Vervoerlogistiek
- Vervoerstudies
- Verkeersingenieurswese
- Watergebruik/ waterbehandeling (MSc/PhD)

Beurse sal registrasie-, eksamen- en klagselde dek.

Navrae: Stad Kaapstad Werkverskaffingsdiens lessenaar: 0860 103 089 (Opsie 6),
021 400 1404 / 2044 / 3619 / 3899

Inlgtinstegnologie Besigheidsleerlingskapsprogram (ITBLP)

Toonaangewende maatskappye in die Inlgtings- en Kommunikasietegnologie (IKT) en ander banksektore, in samewerking met die Belgiese kampus, bied 'n hoë-standaard IKT-kwalifikasie vir talentvolle Suid-Afrikaanse jongmense aan.

Die ITBLP-kwalifikasie en verwante leerprogramme is belyn met die behoefte aan IKT-vaardighede wat in die IKT- en bankindustrieë bestaan.

Hoe om aansoek te doen:

E-pos jou CV aan Allistine: Allistine.ragebult@fnb.co.za

Wes-Kaapse Regering (Provinsiale Tesourie Beurs)

Die Wes-Kaapse Provinsiale Tesourie nooi matrikulante, voorgraadse en nagraadse studente wat belangstel om loopbane in Ekonomie, Fiskale en Openbare Beleid, Batebestuur (Voorsieningsketteringbestuur, Fisiese Batebestuur), Rekeningkunde, Openbare Finansies (Uitgawes- en inkomste-analise en Bestuur) of Korporatiewe Beheer (Risikobestuur, Korporatiewe Finansies, Besigheids- en Publieke Administrasie) te volg uit om vir voltydse beurse aansoek te doen.

<http://www.gostudy.net/bursary/western-cape-government-provincial-treasury-bursary>

higher education
& training
Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

CAREER DEVELOPMENT SERVICES

khetha
Make the right choice. Decide your future.

Senior Kurrikulumbeplanners

SENIOR KURRIKULUMBEPLANNERS HOOFKANTOOR – KAAPSTAD

Name	Subject	Tel. Number	E-Mail Address
Mr Don Haripersad	Direkteur: Kurrikulum VOO	021 467 2623	Don.Haripersad@westerncape.gov.za
Dr Glynis Schreuder	CES: VOO Skole	021 467 2630	Glynis.Schreuder@westerncape.gov.za
Dr Joseph Bronkhorst	CES: MST	021 467 2564	Joseph.Bronkhorst@westerncape.gov.za
Mr Neil Simons	CES: Tegnieuse vakke	021 467 2576	Neil.Simons@westerncape.gov.za
Mrs. B. Kulata	Personal Assistant to Director	021 467 2622	Babalwa.Kulata@westerncape.gov.za
Vakant	Senior Admin Klerk		

Name	Subject	Tel. Number	E-Mail Address
Mr Chris Banda	Afrikaans	021 467 2632	Christopher.Banda@westerncape.gov.za
Mr Marius Marx	Wiskundige Geletterdheid	021 467 2636	Marius.Marx@westerncape.gov.za;
Ms Nosisa Beyile	IsiXhosa	021 467 2590	Nosisa.Beyile@westerncape.gov.za
Ms Ina Bruce	Dramatiese Kunste/Dansstudies	021 467 2069	Ina.Bruce@westerncape.gov.za
Mr Marius Diergaardt	Fisiese Wetenskappe	021-467 2581	Marius.Diergaardt@westerncape.gov.za
Ms Razzia Ebrahim	Wiskunde	021 467 2617	Razzia.Ebrahim@westerncape.gov.za
Ms Janice Conradie	Rekeningkunde	021 815 8459	Janice.Conradie@westerncape.gov.za
Mr Ian Carstens	Rekenaartoepassingstegnologie	021 467 2549	Ian.Carstens@westerncape.gov.za
Mr Jean Goliath	Lewenswetenskappe / Landbouwetenskappe	021 467 2559	Jean.Goliath@westerncape.gov.za
Ms Fazeela Haffejee	Engels	021 467 2868	Fazeela.Haffejee@westerncape.gov.za
Mr Rodney Johnson	Toerisme	021 467 2173	Rodney.Johnson@westerncape.gov.za
Mr Ivan Fortuine	Lewensoriëntering & Religiestudies	021 467 2589	Ivan.Fortuine@westerncape.gov.za
Ms Ellene Louw	Visuele Kunste/Ontwerp	021 467 2556	Ellene.Louw@westerncape.gov.za;
Ms Maggie Mbatane	Verbruikers- en Gasvryheidstudies	021 467 2636	Maggie.Mbatane@westerncape.gov.za;
Ms Mathapelo Matsabisa	Sesotho en Setswana	021 467 9366	Mathapelo.Matsabisa@westerncape.gov.za
Mr Leicester Momberg	Besigheidstudies	021 467 2436	Leicester.Momberg@westerncape.gov.za;
Mr Glenn Samaai	Geografie	021 467 2200	Glenn.Samaai@westerncape.gov.za
Mr Andre Jonkers	Ekonomie	021 467 2563	Andre.Jonkers@westerncape.gov.za
Mr Keith Tabisher	Musiek	021 467 2242	Keith.Tabisher@westerncape.gov.za
Ms Bridget Tobin	Geskiedenis	021 467 2251	Bridget.Tobin@westerncape.gov.za
Mr Nathan Joseph	Meganiese en Elektriese Tegnologie	021 467 2554	Nathan.Joseph@westerncape.gov.za
Mr John Ellis	Siviele Tegnologie Ingenieursgrafika en -Ontwerp	021 467 9359	John.Ellis@westerncape.gov.za

AFRIKAANS HUISTAAL

Beste Graad 12-leerder

In Afrikaans Huistaal leer jy hoe taal in werklikheidsgetroue situasies gebruik word. Die klem val op die gevorderde gebruik van die vaardighede luister en praat, lees en kyk, skryf en aanbied asook op taalstrukture.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig vir die vak:

- ☞ 'n Goedgekeurde taalhandboek
- ☞ Voorgeskrewe boeke (Roman, Drama en Digkuns)
- ☞ Skryfboeke vir Skryfwerk, Taal en Voorgeskrewe
- ☞ 'n Woordeboek
- ☞ 'n Versameling koerante en tydskrifte

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy al die Graad 12-inhoud gedek het

Leesbegrip & Opsomming

- ☞ Interpretasie van visuele tekste
- ☞ Leesbegripstrategieë
- ☞ Kritiese taalbewustheid
- ☞ Doel en formaat van opsommings

Taalstrukture en -konvensies Oorredingstegnieke

Gevoels- en manipulerende taal, partydigheid, vooroordeel, diskriminasie, stereotipering, taalvariëteite, afleidings, aannames, argumente, doel met die insluiting of uitsluiting van inligting

Woordeskatontwikkeling en taalgebruik

- ☞ Betekenisleer en figuurlike taal
- ☞ Taalverskynsels
- ☞ Klankleer en spelling
- ☞ Woordvorming
- ☞ Skryf- en leestekens
- ☞ Denotasie, konnotasie

Sinstrukture en die ontleding van sinne

- ☞ Woordsoorte
- ☞ Verbindingswoorde
- ☞ Enkelvoudige, saamgestelde en veelvoudige sinne
- ☞ Direkte en indirekte rede
- ☞ Lydende en bedrywende vorm (aktief en passief)
- ☞ Ontkenning, Tye en Sinswyse
- ☞ Feit en mening, direkte en geïmpliseerde betekenis
- ☞ Agtergrond van tekste en outeur

Letterkunde

Jy moet kontekstuele sowel as opsteltipe vrae beantwoord. Jy sal die volgende genres bestudeer en daarvoor geëksamineer word:

Digkuns (12 gedigte)

- ☞ Letterlike en figuurlike betekenis
- ☞ Verstegniese middele: uitkenning en funksies
- ☞ Uiterlike en innerlike bou; soort gedig
- ☞ Rym: rymskema en die funksies daarvan
- ☞ Titel, tema, beeldspraak, stylfigure en klankeffekte

Roman

- ☞ Die inhoud van die boek
- ☞ Karakter, karakterontwikkeling en karakterisering
- ☞ Intrige en subintrige (spanningslyn)
- ☞ Innerlike en uiterlike konflik
- ☞ Temas en boodskappe

- ☞ Ironiese wending / afloop
- ☞ Rol van die verteller /perspektief
- ☞ Agtergrond en milieu
- ☞ Tydsverloop (chronologies, terugflitse, tydspronge)

Drama

Al die aspekte by die Roman, asook:

- ☞ Struktuur van die drama
- ☞ Dramatiese ironie en dramatiese rol
- ☞ Toon, stemming en toneelaanwysings (neweteks)
- ☞ Dialoog / monoloog/ alleenspraak en handeling

Skryfwerk

- ☞ **Opstelle:** Verhalend, Beskrywend, Verklarend, Argumenterend, Bespiegeland, Beredenerend
- ☞ **Langer transaksionele tekste:** Vriendskaplike brief/ formele brief (versoek/ klagte / aansoek / bedanking / gelukwensing / simpatie/sakebrief) formele of informele briewe aan die pers / Curriculum Vitae en dekbrief (as 'n kombinasie) / e-pos / formele of informele verslag / resensie / koerantberig / tydskrifartikel/ agenda en notule (as 'n kombinasie)/ formele of informele toespraak / dialoog / geskrewe onderhoud / huldeblyk

Assessering

Skoolgebaseerde Assessering bestaan uit:

- ☞ 1 toets: **35 punte**
  - ☞ Halfjaareksamen: **150 punte**
- OF**
- ☞ Halfjaartoets: **55 punte**
  - ☞ Voorbereidende eksamen: **250 punte**
  - ☞ 2 skyftake (opstel en lang transaksionele teks): **75 punte**
  - ☞ 1 Letterkundetaak: **35 punte**
  - ☞ **Totaal: 545 ÷ 5,45 / 450 ÷ 4,50** **100 punte**

Die **eksterne eksamen** bestaan uit 4 vraestelle:

- ☞ **Vraestel 1:** Begrip, Opsomming en Taalstrukture en -konvensies: **70 punte**
- ☞ **Vraestel 2:** Letterkunde (Digkuns, Roman en Drama): **80 punte**
- ☞ **Vraestel 3:** Skryf (Opstelle en twee langer transaksionele skryfstukke): **100 punte**
- ☞ **Vraestel 4:** Mondeling **50 punte**
- ☞ **Totaal** **300 punte**

Wenke vir sukses

- ☞ Lees gereeld boeke, artikels, resensies, spotprente en rubrieke in koerante en tydskrifte.
- ☞ Lees elke dag ten minste 1000 woorde en skryf ten minste 350 woorde in Afrikaans.

DBO Selfstudiegids:
Kritiese Taalbewustheid

<https://wcedportal.co.za/eresource/172656>

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

Beste Graad 12-leerder

In hierdie vak leer jy hoe Afrikaans gebruik word. Die klem val op die vaardighede luister en praat, lees en kyk, skryf en aanbied asook op grammatika.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig vir die vak:

- ➔ 'n Taalhandboek
- ➔ Voorgeskrewe boeke (enige twee genres: Roman/ Drama/ Kortverhale/ Gedigte)
- ➔ Skryfboeke vir Skryfwerk, Taal en Voorgeskrewe
- ➔ 'n Tweetalige woordeboek

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy al die Graad 12-inhoud gedek het.

Leesbegrip en Opsomming

- ➔ Interpretasie van visuele tekste
- ➔ Leesbegripstrategieë
- ➔ Kritiese taalbewustheid
- ➔ Onderskei tussen hoof- en ondersteunende idees

Taal in konteks

Oorredingstegnieke

- ➔ Gevoelstaal, oorredende taal, partydigheid, manipulerende taal
- ➔ Hoe taal en beelde waardes en houdings reflekteer/ oordra / weergee en vorm
- ➔ Beelde en taal wat seksisties, partydig, ouderdomdiskriminerend is en stereotipes versterk
- ➔ Die impak en gebruik van lettertipes en lettergroottes

Woordeskatontwikkeling en taalgebruik

- ➔ Figuurlike taal en retoriese middels
- ➔ Denotasie en konnotasie
- ➔ Voorvoegsels en agtervoegsels
- ➔ Idiomatiese uitdrukkings, idiome en spreekwoorde
- ➔ Hoe dialekte, sleng en leenwoorde teksbetekenis beïnvloed
- ➔ Homofone, homonieme, sinonieme en antonieme
- ➔ Een woord vir 'n omskrywing.
- ➔ Afkortings, verkortings en akronieme

Sinstrukture en die ontleding van sinne

- ➔ Lydende vorm en ontkennde vorm
- ➔ Direkte en Indirekte rede
- ➔ Ontkenning
- ➔ Woordorde
- ➔ Sinsoorte en Woordsoorte
- ➔ Verbindingswoorde

Letterkunde

Jy moet kontekstuele vrae beantwoord. Jy sal twee van die volgende genres bestudeer en daarvoor geëksamineer word:

Poësie (10 gedigte)

- ➔ Woordbetekenisse
- ➔ Verstegniese middele: uitkenning en funksies
- ➔ Uiterlike en innerlike bou van gedigte; soort gedig
- ➔ Versreël- en strofobou
- ➔ Rym, halfrym en herhaling
- ➔ Titel, tema en boodskap
- ➔ Beeldspraak en stylfigure

Roman / Kortverhale (8 verhale)

- ➔ Die inhoud van die boek/verhaal
- ➔ Intrige en subintrige
- ➔ Karakterisering
- ➔ Konflik, verteller, ruimte en tyd
- ➔ Ironie, tema en boodskap

Drama

Al die aspekte by die Roman en Kortverhale asook:

- ➔ Dramatiese ironie
- ➔ Verhoog- en toneelaanwysings
- ➔ Handeling, tyd en dialoog
- ➔ Die struktuur van die drama

Skryfwerk

- ➔ **Opstelle:** Verhalend, Beskrywend, Verklarend, Argumenterend, Bespiegelend, Beredenerend
- ➔ **Langer transaksionele tekste:** Vriendskaplike briewe/ Formele briewe (versoek/ aansoek/ sakebrief/ klagte/ simpatie/ gelukwensing/ bedanking)/ Curriculum Vitae en dekbrief (as 'n kombinasie)/ Formele en informele briewe aan die pers/ e-pos/ Resensies/ Koerantberig/ Tydskrifartikel/ Agendas en notules (as 'n kombinasie)/ Formele en informele verslae/ Huldeblyke/ Dialoog/ Geskrewe onderhoude/ Geskrewe formele of informele toesprake
- ➔ **Korter tekste:** Advertensie / Uitnodigingskaartjie/ Plakkaat / Strooibiljet Dagboekinskrywing / Kort teksboodskappe (SMS), naamlik: WhatsApp, Facebook Messenger, ens.) / Instruksies / Aanwysings

Assessering

Skoolgebaseerde Assessering bestaan uit:

- ➔ 1 toets: **40 punte**
- ➔ 2 eksamens (of 1 eksamen + 1 toets) (halfjaar /toets en Voorbereidend / toets): **250 punte**
- ➔ 3 skyftake (opstel, lang en kort transaksionele tekste): **100 punte**
- ➔ 1 Letterkundetaak: **35 punte**
- ➔ **Totaal: 675 ÷ 6,75** **100 punte**

Die eksterne eksamen bestaan uit 4 vraestelle:

- ➔ **Vraestel 1:** Begrip, Opsomming en Taal: **80 punte**
- ➔ **Vraestel 2:** Literatuur (enige twee uit: Digkuns, Roman, Drama en Kortverhale): **70 punte**
- ➔ **Vraestel 3:** Skryf (Opstelle, Lang en Kort transaksionele tekste): **100 punte**
- ➔ **Vraestel 4:** Mondeling **50 punte**
- ➔ **Totaal** **300 punte**

Wenke vir sukses

- ➔ Lees gereeld boeke, berigte, artikels en spotprente in Afrikaanse koerante en tydskrifte.
- ➔ Lees elke dag ten minste 800 woorde en skryf ten minste 300 woorde in Afrikaans.

**DBO Selfstudiegids:
Kritiese Taalbewustheid**

[https://wcedportal.co.za/
eresource/172656](https://wcedportal.co.za/eresource/172656)

AFRIKAANS TWEDE ADDISIONELE TAAL

Beste Graad 12-leerder

In hierdie vak leer jy hoe Afrikaans gebruik word. Die klem val op die vaardighede luister en praat, lees en kyk asook skryf en aanbied. Jy gaan ook nuwe Afrikaanse woorde leer en leer hoe sinne in Afrikaans gevorm word.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig vir die vak:

- ➔ 'n Goedgekeurde taalhandboek
- ➔ 'n Voorgeskrewe werk (kortverhale of poësie of 'n novelle of 'n eenbedryf)
- ➔ Skryfboeke vir Skryfwerk, Taal en Voorgeskrewe
- ➔ 'n Tweetalige woordeboek
- ➔ Leesstof (koerante, tydskrifte, ens.)

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy al die Graad 12-inhoud gedek het.

Leesbegrip en Opsomming

- ➔ Inhoud van die teks
- ➔ Woordbetekenis
- ➔ Leesstrategieë: soeklees, vluglees en herlees
- ➔ Hoofidees en tema

Taal in konteks

• Woordeskat en taalgebruik

- ➔ Figuurlike taal en retoriese middels
- ➔ Denotasie en konnotasie
- ➔ Voorvoegsels en agtervoegsels
- ➔ Idiomatiese uitdrukkings, idiome en spreekwoorde
- ➔ Homofone, homonieme, sinonieme en antonieme
- ➔ Een woord vir 'n omskrywing.
- ➔ Afkortings, verkortings en akronieme

• Sinstrukture

- ➔ Lydende vorm en ontkennende vorm
- ➔ Direkte en Indirekte rede
- ➔ Woordorde
- ➔ Sinsoorte
- ➔ Verbindingswoorde
- ➔ Woordsoorte

• Kritiese taalbewustheid

- ➔ Gevoelstaal, oorredende taal, partydigheid, manipulerende taal
- ➔ Hoe taal en beelde waardes en houdings reflekteer/ oordra /weergee en vorm
- ➔ Beelde en taal wat seksisties, partydig, ouderdomdiskriminerend is en stereotipes versterk
- ➔ Die impak en gebruik van lettertipes en lettergroottes
- ➔ Ontleding, interpretasie, evaluering en respons op die spotprent of strokiesprent
- ➔ Denotasie en konnotasie

Letterkunde (kortverhale, novelle of drama)

Afhangende van die voorgeskrewe werk wat julle bestudeer, sal die fokus op die volgende val:

- ➔ Intrige, tema, boodskap, karakterisering en agtergrond
- ➔ Die kenmerke van kortverhale/die novelle / die drama
- ➔ Hoe die keuse en gebruik van woorde die boodskap / tema in gedigte ondersteun

- ➔ Hoe karakters, agtergrond en die gebruik van woorde die boodskap en tema ondersteun
- ➔ Beeldspraak en stylfigure

Opstelle

- ➔ Verhalende opstel en die Beskrywende opstel
- ➔ **Langer Transaksionele Tekste:** Vriendskaplike brief / formele brief (versoek / klagte / aansoek / bedanking / gelukwensing / simpatie) kort verslag / resensie/ toespraak / dialoog
- ➔ **Korter Tekste:** Advertensie / dagboekinskrywings / plakkaat / uitnodigingskaartjie / instruksies / aanwysings / strooibiljet / Kort teksboodskap (SMS), naamlik: WhatsApp, Facebook Messenger, ens.

Assessering

Skoolgebaseerde Assessering bestaan uit:

➔ 1 toetse (Letterkunde):	40 punte
➔ 2 eksamens (of 1 eksamen + 1 toets)	
➔ Halfjaareksamen:	120 punte
	OF
➔ Halfjaartoets	40 punte
➔ Voorbereidend	200 punte
➔ 1 Skryftaak (opstel):	40 punte
➔ Totaal: 400 ÷ 4 / 320 ÷ 3.2	100 punte

Die **jaareindeksamen** bestaan uit 3 vraestelle:

➔ Vraestel 1: Begrip, Opsomming, Taal:	120 punte
➔ Vraestel 2: Letterkunde:	40 punte
➔ Vraestel 3: Skryf (Opstelle, Lang en Kort transaksionele tekste):	80 punte
➔ Vraestel 4: Mondeling	100 punte
➔ Totaal punte	300 punte

Wenke vir sukses

- ➔ Lees gereeld berigte, artikels, resensies, spotprente en rubrieke in Afrikaanse koerante en tydskrifte.
- ➔ Lees elke dag ten minste 500 woorde en skryf ten minste 250 woorde in Afrikaans.

**DBO Selfstudiegids:
Kritiese Taalbewustheid**

[https://wcedportal.co.za/
eresource/172656](https://wcedportal.co.za/eresource/172656)

Beste Graad 12 Besigheidstudies-leerder

Baie geluk dat jy Graad 12 behaal het. Ter voorbereiding vir die Finale NSS-eksamen is dit belangrik dat jy van elke geleentheid gebruik maak om die kennis en vaardighede waaraan jy vanjaar blootgestel gaan word, te verstaan en toe te pas. Gebruik asseblief die kontrolelys hieronder om te verseker dat jy al die inhoud gedek het waaroor jy in die Finale NSS-eksamen geassesseer sal word. Sterkte met jou studies!

INHOUD: KONTROLE LYS

KWARTAAL 1

1. Makro-omgewing

- Impak van onlangse wetgewing op besighede: Wet op Vaardigheidsontwikkeling; Wet op Arbeidsverhoudinge; Wet op Gelyke Indiensneming; Wet op Basiese Diensvoorwaardes; Wet op Vergoeding vir Beroepsbeserings & Siektes; BBSEB-wet; Nasionale Krediet wet; Wet op Verbruikersbeskerming.

2. Menslike Hulpbronne funksie

- Menslike Hulpbronne Aktiwiteite: Werwing; Seleksie; Induksie; Plasing; Salarisbepalings en Werknemer voordele. Implikasies van WAV; WVO; WGI en WVBBS vir die menslike hulpbronnefunksie.

3. Etiek en Professionalisme

- King kode beginsels: Hoe professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe besighedspraktik uitgevoer moet word; Onetiese sakepraktyke: Onbillike advertensie tegnieke, prysbepaling van goedere in landelike gebiede, belasting / belastingontduiking; Onprofessionele sakepraktyke: Seksuele teistering, Ongemagtigde gebruik van werkplekfondse en hulpbronne, Misbruik van werktijd; Kwessies wat etiese en professionele gedrag kan uitdaag.

4. Kreatiewe Denke & Probleemoplossing

- Kreatiewe denke en probleemoplossingstegnieke. Probleemoplossingstappe.

5. Ontwikkeling van Strategieë

- Strategiese bestuursproses; Tipe besigheidstrategieë: integrasie, intensief, diversifikasie, defensief; Industriële analise-instrumente: SWOT-analise; PESTLE-analise & Porter's Vyf Kragte; Strategie-evaluering

KWARTAAL 2

6. Sakesektore en hul omgewings

- **Besigheidsektore:** Primêr, Sekondêr, Tersiêr.
Besighedsomgewings: Mikro, Mark, Makro; Omvang van beheer

7. Kwaliteit/Gehalte van prestasie

- Kwaliteit konsepte; Voordele van 'n bestuurstelsel van goeie gehalte; Kwaliteit aanwysers; TGB-elemente; Rol van kwaliteit sirkels; Maniere hoe TGB die koste van kwaliteit kan verlaag; Impak van TGB indien dit swak deur besighede geïmplementeer word.

8. Bestuur en Leierskap

- Leierskapstyle; Teorieë oor leierskap & bestuur. Rol van persoonlike houding in suksesvolle leierskap.

9. Belegging: Sekuriteite

- Funksies van die JSE/JEB. Faktore wat in ag geneem moet word wanneer beleggingsbesluite geneem word. Tipes beleggings geleenthede en hul risiko faktore; Vorme van beleggings; Tipes aandele; Bereken van eenvoudige en saamgestelde rente.

10. Belegging: Versekering

- Versekering vs Assuransie; Verpligte- en Nie-verpligte versekering; Versekeringskonsepte; Beginsels van versekering; Belangrikheid van versekering; Berekening van onderversekering.

11. Spanprestasie - Konflikbestuur

- Kriteria vir suksesvolle spanne; Kenmerke van suksesvolle spanprestasie. Stadia van span ontwikkeling. Spandinamika; Oorsake van konflik; Hantering van griewe en moeilike mense en moeilike persoonlikhede.

KWARTAAL 3

12. Menseregte, Inklusiwiteit en Omgewingskwessies

- Menseregte; Ekonomiese-, Sosiale- en Kulturele regte; Diversiteit in die besigheid; Omgewingsbeskerming en menslike gesondheid.

13. Sosiale verantwoordelikheid en korporatiewe burgerskap

- Sosiale verantwoordelikheid; Korporatiewe maatskaplike verantwoordelikheid (KMV) en Korporatiewe maatskaplike investering (KMI)

14. Aanbieding en datarespons

- Verbale en nie-verbale aanbiedings; Faktore wat oorweeg moet word Voor, Tydens en Na 'n aanbieding; Hanteer terugvoer op 'n nie-aggressiewe en professionele wyse; Gebiede van verbetering. Data respons: aspekte wat in ag geneem moet word by die ontwerp van multi-media aanbieding; Impak van visuele hulpmiddels.

15. Ondernemingsvorme

- Eienskappe; Impak van ondernemingsvorme; Vergelyking van verskillende ondernemingsvorme; Fokus op die volgende kriteria: Belasting; Bestuur; Kapitaal; Verdeling van winste; Wetgewing.

Assessering

1. Skoolgebaseerde assessering: (25%) 100 punte

- **Kwartaal 1:** Gevallestudie en Kontroletoeits
- **Kwartaal 2:** Aanbieding en Kontrol Toets of Junie Eksamen [TBC]
- **Kwartaal 3:** Projek, & Proefeksamen

2. Final NSS Eksamen: 75%

300 punte

- **Vraestel 1:** 150 punte, 2 Uur
- **Vraestel 2:** 150 punte, 2 Uur

Vraestel 1: Besighedsomgewings en Besighedsbedrywighede

- **Afdeling A:** Verpligtend - Punte: 30
- **Afdeling B:** Beantwoord Twee van die Drie Vrae - 80 **Afdeling C:** Beantwoord Een van die Twee Vrae - 40

Vraestel 2: Besighedsgeleenthede en Besighedsrolle

- **Afdeling A:** Verpligtend - Punte: 30
- **Afdeling B:** Beantwoord Twee van die Drie Vrae - 80 **Afdeling C:** Beantwoord Een van die Twee Vrae - 40

Wenke vir sukses

- Besoek die Besigheidstudies webwerf op die WKOD E-Portaal vir addisionele hulpbronne.

Om toegang tot die Gr 12 DBO Besigheidstudies Leerderboek te verkry, skandeer asseblief die QR Kode hieronder:

<https://wcedportal.co.za/eresource/223046>

Om toegang te verkry tot 'n Gr 12 Telematiese video oor die Menslike Hulpbronne Funksie skandeer asseblief die QR Kode hieronder:

<https://youtu.be/LfN4EIIQfoE>

DANSSTUDIES

Hierdie vak verg tyd, geduld, toewyding en disipline. Of jy nou voorberei vir 'n loopbaan in dans en of jy die vaardighede en kennis wil gebruik om fiks te word, vir ontspanning of vir vermaak - jou toewyding en wat jy in hierdie vak geleer het, sal blywende resultate lewer in enige loopbaan wat jy volg.

Benodighede:

- ➔ Toepaslike dansdrag wat daagliks skool toe gebring moet word
- ➔ Danshandboek, studiegids, DVD's, video's en selfstudielesse
- ➔ Werkboek / taakboek en PAT-joernaal

Dek en leer die volgende:

ONDERWERP 1: DANSOPVOERING

Praktiese Opvoering / Tegnieklas en Geïntegreerde Teorie: (3 uur per week)

- ➔ 'n Tegnie Solo
- ➔ 'n Opvoerings Solo
- ➔ Ongesiene improvisasie
- ➔ Geïntegreerde teorie wat die volgende insluit:
  - V1: Beserings (15 punte)
  - V2: Komponente van Fiksheid (20 punte)
  - V3: Algemene Gesondheidsorg (10 punte)
  - V4: Dansopvoering (15 punte)

ONDERWERP 2: Danskomposisie Improvisasie en Choreografie en Geïntegreerde Teorie: (1 uur per week plus repetisie na skool)

- ➔ Kwartaal 1 - PAT-proses vir 60 punte. Die begin van jou Choreografie en Joernaal
- ➔ Kwartaal 2 - PAT-produk vir 40 punte. Die finale Danswerk en Joernaal
- ➔ Ongesiene improvisasie
- ➔ Geïntegreerde teorie om die volgende in te sluit:
  - ➔ V5: Improvisasie en Komposisie (25 punte)

ONDERWERP 3: DANSGESKIEDENIS EN GELETTERDHEID: (1 uur per week)

- ➔ Teorie sluit in:
  - V6: Dansgeletterdheid (25 punte)
  - V7: Een voorgeskrewe Suid-Afrikaanse of Internasionale Danswerk (25 punte)
  - V8: Een voorgeskrewe Suid-Afrikaanse of Internasionale Choreograaf (15 punte)

SKRIFTELIKE EKSAMEN VOORBEREIDING 'n Instrument om jou te help om die vraestel baie goed te beantwoord

Vra jou onderwyser om jou te help om elke vlak van Bloom se Taxonomy te verstaan en te gebruik sodat jou vaardighede, kennis en tegnieke vir die skriftelike eksamen kan verbeter. Wanneer jy die skriftelike eksamen beantwoord, is dit nie genoeg om net die inhoud te ken nie, jy moet kan wys hoe jy die inhoud op elke vlak van die Blooms-taksonomie toepas. Jou kwaliteit van denke is wat jou punte sal bepaal.

Meta Thinking	Procedural Thinking	Conceptual Thinking	Factual Thinking
CREATING	Synthesise ideas from different sources or materials to create new perspectives or a new original product	90%-100%	Create, Design, Develop, Find out, Formulate, Make up, Hypothesize, Plan, Formulate, Produce
EVALUATING	Judging the value of research or content, based on criteria or standards, comparing ideas and identifying the strengths and weaknesses of scholarly work	80%-90%	Judge, Value, Defend, Compare the value of
ANALYSING	Examining the research on theories, linking evidence, and seeing relationships between parts or something	60%-79%	Compare, Differentiate, Select, Point out, Categorise, Classify
APPLYING	Using ideas in new ways and applying theories to real situation	40%-59%	Select, Sketch Solve, Use, Demonstrate, Organise
UNDERSTANDING	Describing what knowledge means, finding the main ideas, summarising or explaining new ideas and their trends and significance	30%-39%	Summarise, Explain, Illustrate, Give examples
MEMORISING	Remembering the concepts, content, knowledge, skills, values, attitudes, techniques, characteristics and principles in your subject	0%-29%	List, Name, Remember, Identify

PRAKTIESE OPVOERINGSEKAMEN VOORBEREIDING

'n Instrument om jou te help om jou beste praktiese en tegniese opvoering te gee

Meta Thinking	Procedural Thinking	Conceptual Thinking	Factual Thinking
NATURALISING	A high level of creative and innovative performance is achieved with actions becoming integrated and second nature	Flawless, No errors, Create, Invent	A++ 95%-100% A+ 90% - 95% A 80% - 90%
ARTICULATING	Actions are performed in a harmonious and coordinated manner	Adapt, Combine, Master, Modify, Revise, Adjust, Customise, Solve	B 70% - 79%
PRECISION	Actions are more precise but with still some errors. Precision is not perfect. It is to be clear, articulated, accurate, correct, 'controlled', smooth and with finesse	Perform skillfully, Proficient, Becoming an expert	C 60% - 69%
MANIPULATING	Actions are performed from memory and from instruction learnt	Implement, Demonstrate, Re-create, Repeat, Perform, Execute, Present	D 40% - 49% E 30% - 39%
IMITATING	The learner is learning or has learnt to watch and copy instructions and actions. Actions consist of concepts, content, values, attitudes, skills, techniques, characteristics and principles in the subject	Repeat, Duplicate, Reproduce, Imitate, Copy	F 20% - 29% G 10 - 19% H 0 - 9%

Vra jou onderwyser om jou te help om elke vlak van Dave se taksonomie te verstaan en te gebruik om jou praktiese en tegniese vaardighede, kennis en tegnieke vir die praktiese eksamen te verbeter.

ASSESSERING:

SKOOLGEBASEERDE ASSESSERING		
Kwartaal 1	Taak 1: Geskrewe toets Evalueringstaak	25 punte 25 punte
	Taak 4: PAT- Choreografie en Joernaal: o Proses Choreografie o Proses Joernaal	30 punte 30 punte
Kwartaal 2	GEEN Halfjaar Praktiese Eksamen nie GEEN Halfjaar Skriftelike eksamen nie	
	Taak 4: PAT- Choreografie en Joernaal o Produk Choreografie o Produk Joernaal	20 punte 20 punte
Kwartaal 3	Taak 3: Proef Geskrewe Eksamen Evalueringstaak (Skyn Opvoeringseksamen)	100 punte 50 punte

FINALE EKSAMEN AAN DIE EINDE VAN DIE JAAR EKSTERNE NSS	
Vraestel 2: Opvoerings Eksamen = 100 punte	
Vereiste 1: Solo een. Tegnie: 1-3 minute	50 punte
Vereiste 2: Solo twee. Opvoering: 1-3 minute	30 punte
Vereiste 3: Ongesiene Improvisasie: 2 minute	20 punte

FINALE EKSAMEN AAN DIE EINDE VAN DIE JAAR (EKSTERNE NSS)	
Vraestel 1: Skriftelike Eksamen = 150 punte	
Afdeling 1: Veilige Danspraktyk en Gesondheidsorg	60 punte
Afdeling 2: Dansgeskiedenis en Geletterdheid	90 punte

Nota: Jou onderwyser gebruik riglyne om te verseker dat alles wat jy geleer word, korrek is asook gedoen word. Vra jou onderwyser om die riglyne met jou deur te werk:

1. DBE Eksamenriglyne
2. DBE PAT Riglyne
3. DBE Skriftelike Eksamen. Vraestel en Memorandum van November 2020
4. WKOD-selfstudielesse

Nota: Jy hoef niks uit hierdie riglyne te memoriseer nie. Gebruik dit slegs om seker te maak wat van jou verwag word vir die eksamen en PAT's.

https://www.youtube.com/watch?v=MkO_ApV65el

<https://www.youtube.com/watch?v=MxtwLljsHlw>

DRAMATIESE KUNSTE

Dramatiese Kunste lei en berei jou voor vir jou lewe, deur intellektuele, fisieke, geestelike, emosionele en psigologiese vaardighede te voorsien. Dit is 'n vak wat van leerders verwag om hard te werk. Die ontwikkeling van drama vaardighede vereis 'n hoë vlak van bemeestering en moet daaglik ge oefen word. Die vak is ook 'n uitdagende vak. Moenie vergeet om elke dag die teorie te leer asook die Dramatiese Items en hulle opvoeringstegnieke te repeteer nie.

Basiese vereistes vir die vak

Handboek, speletekste, DVD's vir elk van die dramatiese bewegings, werkboek, swart broek en T-hemp

Inhoudslys

Teorie

1. Onderwerp 1: 20ste eeuse 'isme'
2. Onderwerp 3: Epies, postmoderne of teater van die absurde
3. Onderwerp 4: Voorgeskrewe toneeltekste 1. Epies, Post Modern of Teater van die Absurde
4. Onderwerp 5: Voorgeskrewe toneeltekste 2. Suid-Afrikaanse tekste (1960-1994)
5. Onderwerp 6: Suid-Afrikaanse kontemporêre teater (na 1994)
6. Onderwerp 7: Voorgeskrewe toneeltekste 3. Suid-Afrikaanse kontemporêre teater (na 1994)
7. Graad. 11. Onderwerp 1: Realisme in die teater
8. Graad. 11. Onderwerp 4. Werkswinkel, gemeenskap ens. Teater
9. Graad. 11. Onderwerp 10. Arm teater

Meta Denke	Prosedurale Denke	Konseptuele Denke	Utiliteit Denke
SKEPPING	Verbind idees uit verskillende bronne saam om nuwe perspektiewe of oorspronklike produkte te skep	Skep, Ontwerp, Ontwikkel, Vind uit, Formuleer, Maak op, Hipoteiseer, Beplan, Formuleer, Produseer	90%-100%
EVALUERING	Beoordeel die waarde van navorsing of inhoud, gebaseer op kriteria of standaarde, vergelyk idees en identifiseer die sterk en swak punte van skoolastiese werk	Beoordeel, Waardeer, Verdedig, Vergelyk die waarde	80%-90%
ANALISERING	Ondersoek teorieë om bewyse en verwantskappe tussen die verskillende dele of aspekte te vind	Vergelyk, Onderskel, Kies, Wys uit, Kategoriseer, Klassifiseer	60%-79%
TOEPASSING	Gebruik idees op nuwe maniere en pas teorieë op werklike situasies toe	Kies, Skets, Los op, Gebruik, Demonstreer, Organiseer	40%-59%
BEGRIP	Beskryf wat kennis beteken, vind die belangrikste idees, som tendense op en verduidelik die betekenis daarvan	Som op, Verduidelik, Illustreer, Gee voorbeelde	30%-39%
MEMORISERING	Memoriseer en onthou konsepte, inhoud, vaardighede, tegnieke, waardes, houdings teenoor,	Lys, Noem, Onthou,	0%-29%

Dit is noodsaaklik dat jy die Taksonomie van Blooms gebruik om jou teorieewerk vir die geskrewe eksamen te leer en te bestudeer. Identifiseer wat jy op elke vlak moet doen en verbeter jou vaardighede, kennis en inhoud geleidelik deur te doen wat die volgende vlak benodig

Prakties

1. Graad 11. Onderwerp 3: Stem en liggaamswerk
2. Graad 11. Onderwerp 6: Fisieke teater en bewegingswerk
3. Graad 10. Onderwerp 7: Nie-verbale kommunikasie
4. Graad 10. Onderwerp 8. Teksinterpretasie
5. Graad 10. Onderwerp 12: Teater of filmkonvensies
6. Graad 12. Onderwerp 2: Aangepaste tema / oudisie / tegniese opvoering
7. Graad 12. Onderwerp 9. Regisseur / ontwerper in teater / film

Vir die opvoeringseksamen

Kies drie kontrasterende Dramatiese items, bv. Prosa of monoloog of lofpoësie of gedig of dramatiese prosa uit drie kontrasterende genres

/ dramatiese bewegings: Afrika dramavorme, Afrika-mondelinge vorme, Afrika-tradisies, Griekse teater, Commedia Dell' Arte, Elizabethaanse teater, Realisme in die teater, Epiese Teater, Teater van die Absurde, Post Moderne Teater, Suid-Afrikaanse teater (werkers, gemeenskaps. ens. voor 1994 en na 1994)

Kies vir die tegniese eksamen een van die volgende:

Teater of film: Regie, toneel of stel of rekwisiete of meubels of kostuum of beligtings of klankontwerp. Jy mag Dramatiese Items gebruik wat jy vir jou Graad 10, Graad 11 en Graad 12 PAT's voorberei het.

Meta Denke	Prosedurale Denke	Konseptuele Denke	Utiliteit Denke
NATURALISERING	'n Hoë vlak van kreatiewe en innoverende opvoering word bereik met aksies wat geïntegreerd en tweede natuur is	Foutloos, Skeppend, Innoverend, Geen foute nie	A++ 95%-100% A+ 90% - 95% A 80% - 90%
ARTIKULASIE	Verskeie aksies, vaardighede en tegnieke word op 'n harmonieuse en gekoördineerde manier uitgevoer	Fas aan, Kombineer, Bemeester, Verander, Hersien, Los op	B 70% - 79%
PRESISIE	Die aksies is meer presies, maar met nog enkele foute. Presisie is nie perfek nie. Dit is om duidelik, geartikuleerd, akkuraat, korrek, glad 'beheersd', en met finesse op te voer	Vaardige opvoering, Bekwaam Besig om 'n kundige te word	C 60% - 69%
MANIPULASIE	Aksies word vanuit die geheue en geleerde instruksies opgevoer	Implimenteer, Herskep, Demonstreer Opvoer	D 40% - 49% E 50% - 59%
NABOOTSIING	Die leerder is besig om te leer of het geleer om instruksies en aksies na te boots. Aksies is saamgestel uit konsepte, inhoud, vaardighede, kennis, waardes, houdings teenoor, beginsels en karakteristieke in die vak	Herhaal, Dupliseer, Reproduseer, Naboots, Kopieer	F 20% - 39% G 10% - 19% H 0 - 9%

Dit is noodsaaklik dat jy Dave se Taksonomie gebruik om jou opvoeringswerk vir die aangepaste tema of oudisie- of tegniese teaterprogram te oefen en te verbeter. Identifiseer wat jy op elke vlak moet doen en verbeter jou vaardighede, tegnieke, kennis en inhoud geleidelik deur te doen wat die volgende vlak van jou verwag.

Assessering

Skoolgebaseerde Assessering	Intern NKV.NSS
Taak 1: Praktiese Assesseringstaak 1 • Voorbereiding • Opvoering. Dramatiese Item 1	25 punte 25 punte
Taak 2: Kontrole Toets	50 punte
Taak 3: Praktiese Assesseringstaak 2 • Voorbereiding • Opvoering. Dramatiese Item 2	25 punte 25 punte
Taak 4: Halfjaar Eksamen: • Geskrewe Kontrole Toets of Eksamen	50/100 punte
Taak 5: Halfjaar Eksamen: • Geskrewe Kontrole Toets of Eksamen	50/100 punte
Taak 6: Praktiese Assesseringstaak 3 • Voorbereiding • Opvoering. Dramatiese Item 3	25 punte 25 punte
Taak 7: Proef Eksamen • Opvoeringseksamen	150 punte
Taak 7: Proef Eksamen • Geskrewe Eksamen	150 punte

Finale Eksamen. Einde van die Jaar.	Ekstern NSS
Vraestel 2: Opvoeringseksamen	150 punte

Finale Eksamen. Einde van die Jaar.	Ekstern NSS
Vraestel 1: Geskrewe Eksamen	150 punte

Beste Graad 12-leerder

Veels geluk dat jy uiteindelik Graad 12 Ekonomie, die “wetenskap van besluitneming”, bereik het! Jy het inderdaad sover vele goeie besluite geneem om hierdie stadium van jou hoërskool Ekonomie-loopbaan te kon bereik.

Inhoudskontrolelys

Hieronder is ’n kontrolelys wat jy kan gebruik om te verseker dat jy die Graad 12-inhoud volledig gedek het.

KWARTAAL 1

MAKRO-EKONOMIE (Vraestel 1)

Ekonomiese kringloop

- ➔ Aanbied van die ekonomiese kringloopmodel; Markte; Nasionale rekeninge groottotale en -omskakelings; Vermenigvuldiger-effek

Sakesiklusse

- ➔ Samestelling en kenmerke; Verduidelikings van regeringsbeleid; Nuwe ekonomiese paradigma; Kenmerke onderliggend aan vooruitskatting

Rol van die Openbare Sektor

- ➔ Samestelling, noodsaaklikheid, probleme, doelwitte
- ➔ Fiskale beleid insluitend Laffer-kurwe
- ➔ Redes vir openbare sektor mislukking

Buitelandse valutamark

- ➔ Vernaamste redes vir internasionale handel
- ➔ Betalingsbalansrekening
- ➔ Buitelandse valutamarkte
- ➔ Totstandkoming van buitelandse wisselkoerse
- ➔ Regstelling van betalingsbalans, surplus en tekort

KWARTAAL 2

Beskerming en Vryhandel

- ➔ Uitvoerbevordering; Invoervervanging; Beskerming (argumente); Vryhandel (argumente); Gewenste mengsel; Evaluering

MIKRO-EKONOMIE (Vraestel 2)

- ➔ Markdinamika: Volmaakte markte
- ➔ Volmaakte mededinging; Individuele besigheid en nywerheid; Markstrukture (vergelykende tabel); Produksie-uitset, Winste, Verliese en aanbod; Mededingingsbeleid

Markdinamika: Onvolmaakte markte

- ➔ Dinamika van onvolmaakte markte aan die hand van koste- en inkomstekurwes, Monopolieë, Oligopolieë; Monopolistiese mededinging

Markdinamika: Markmislukkings

- ➔ Oorsake van markmislukkings
- ➔ Gevolge van markmislukkings
- ➔ Kostevoordeel-analise

KWARTAAL 3

EKONOMIESE STREWES (Vraestel 1)

Ekonomiese groei en ontwikkeling

- ➔ Vraagkant-benadering; Aanbodkant-benadering; Evaluering van SA benaderings; Noord/Suid-verdeling

Ekonomiese groei en ontwikkeling:

- ➔ Nywerheidsontwikkelingsbeleid
- ➔ SA Nywerheidsontwikkeling; Streeksontwikkeling
- ➔ SA se strewes; Toepaslikheid van SA strategieë

Ekonomiese en Maatskaplike prestasie-aanwysers

- ➔ Ekonomiese prestasie
- ➔ Ekonomiese aanwysers
- ➔ Sosiale aanwysers
- ➔ Internasionale vergelykings

KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES (Vraestel 2)

Huidige ekonomiese kwessies

- ➔ Inflasie
- ➔ Toerisme
- ➔ Omgewingsvolhoubaarheid

Assessering

100 punte

Skoolgebaseerd: (25%)

- ➔ **Kwartaal 1:** Opdrag, Kontroletoeits
- ➔ **Kwartaal 2:** Navorsingsprojek, Junie Kontroletoeits / Junie Eksamen
- ➔ **Kwartaal 3:** Gevallestudie (Media-ondersoek) en Voorbereidende eksamen

Eksterne eksamen: (75%)

- ➔ **Vraestel 1:** Makro-Ekonomie en Ekonomiese Strewes: 2 ure **150 punte**
- ➔ **Vraestel 2:** Mikro-Ekonomie en Kontemporêre Ekonomiese Kwessies: 2 ure **150 punte**

Samestelling van vraestel:

- ➔ **Afdeling A:** Verpligtend
  - Veelkeusevrae
  - Bypassende kolomme
  - Gee een term vir elke beskrywing
- ➔ **Afdeling B:** Drie vrae word gegee
  - Beantwoord enige **TWEE** vrae uit hierdie afdeling
- ➔ **Afdeling C:** (Twee Opsteltipe vrae)
  - Beantwoord enige **EEN** van die twee vrae uit hierdie afdeling.

Wenke vir Sukses:

- ➔ Gebruik die 2021 Eksamenriglyndokument om vir alle eksamens voor te berei. Maak seker dat jy ’n afskrif van die Eksamenriglyndokument het, of laai dit van die Departement van Basiese Onderwys se webblad af. Skakel: <https://www.education.gov.za/>
- ➔ Gebruik vorige eksamenvraestelle en nasienriglyne om vas te stel of jy die inhoud bemeester het NADAT jy dit geleer het en NIE as die enigste manier van leer nie. Skakel: <https://bit.ly/NSCPapers2014to2021>
- ➔ Lees elke dag die finansiële en sake-afdelings van die koerant – jou kennis daarvoor word in die eksamenvraestel getoets.

Alles van die beste! Mag jy suksesvol wees en jou laaste jaar van Ekonomie-studie interessant en betekenisvol vind.

Graad 12 Google forms-aktiwiteit:

<https://qrgo.page.link/6Jvt7>

ELEKTRIESE TEGNOLOGIE

Liewe Graad 12 Elektriese Tegnologie-leerder

Om sukses aan die einde van die jaar te behaal, is dit baie belangrik dat jy deur die jaar voortdurend in Elektriese Tegnologie al die verskillende temas, die voorgeskrewe kernkonsepte leer en die teorie in die maak van die Praktiese Asseseringstaak (PAT) toepas.

Vakvereistes

Handboek, sakrekenaar en oorpak.

Inhoudskontrolelyns

Hieronder is 'n lys wat jy moet gebruik om seker te maak dat jy al die inhoud van Elektriese Tegnologie volledig bestudeer het.

Elektriese Tegnologie (Swaarstroom)

- **Beroepsveiligheid en Gesondheid**
Die gevolge van die BVW, risiko-assesering, menseregte in die werksplek, werksetiek en noodgevalle
- **RLC**
Die effek van WS op Serie en Parallel RLC-kringe
- **Driefase WS Opwekking**
Drywing in driefase stelsels, meting en berekeninge
- **Driefase Transformators**
Werksbeginsels, berekeninge en toepassings
- **Driefase Motors en Aansitters**
Werkbeginsels, toetsing en ingebruikneming van motors en aansitters
- **Programmeerbare Logiese Beheerders (PLB)**
Motor beheer met die gebruik van PLB en Veranderlikespoedaandrywers.

Elektriese Tegnologie (Elektronika)

- **Beroepsveiligheid en Gesondheid**
Die gevolge van die BVW, risiko-assesering, menseregte in die werksplek, werksetiek en noodgevalle
- **RLC**
Die effek van WS in serie en parallelle RLC-kringe.
- **Halfgeleiertoestelles**
Bekendstelling van die VET, EVT, Darlington, 741 Operasionele versterker (Op-Amp) en 555 tydskakelaar.
- **Skakelkringe**
Elektroniese skakelkringe met behulp van die 555 tydskakelaar en 742 Operasionele versterker(Op-Amp)
- **Versterkers**
Werksbeginsel en toepassing van diskrete komponent versterkers en ossillators.

Assesering

Skoolgebaseerde Assesering (25%) 100 punte
Kwartaal 1: Opdrag 50 punte
Kwartaal 2: Kontroletoets / Eksamen punte 200 punte
Kwartaal 3: Proefeksamen punte 200 punte
Totaal 450 verwerk na 100 punte

Praktiese Asseseringstaak (PAT) (25%)

Kwartaal 1: Simulasie 1 50 punte
Kwartaal 2: Simulasie 2 50 punte
Kwartaal 3: Simulasie 3 150 punte
Totaal 250/ 100 punte

Eksterne Eksamen Swaarstroom (50%) 3 ure 200 punte

Onderwerp	Graad 12	
	Persentasie	Punte (+/- 4)
Meerkeusevrae- kies die regte antwoord	7.5%	15
Beroepsgesondheid en Veiligheid	5%	10
RLC	17.5%	35
Driefase WS Opwekking	17.5%	35
Driefase Transformators	15%	30
Driefase Motors & Aansitters	17.5%	35
Programmeerbare Logika Beheerders (PLB)	20%	40
Total	100%	200 Punte

Eksterne Eksamen Elektronika (50%) 3 ure 200 punte

Onderwerp	Grade 12	
	Persentasie	Punte (+/- 4)
Meerkeusevrae- kies die regte antwoord	7.5%	15
Beroepsgesondheid en Veiligheid	5%	10
RLC	17.5%	35
Halfgeleier Toestelle	22.5%	45
Skakelkringe	25%	50
Versterkers	22.5%	45
Total	100%	200 Punte

Die skoolgebaseerde assesseringstake en die PAT'e berei jou vir die eindeksamen voor. Maak seker dat jy al jou take ingehandig het. Dit sal jou 'n goeie kans bied om te slaag en goed te vaar.

Wenke vir sukses

- Vra jou onderwyser vir die inhoudsraamwerk vir Gr 12. Dit sal jou die volledige inhoud gee. Plak dit in jou oefeningboek.
- Merk die onderwerpe af soos dit in die klas behandel word.
- Maak seker jy kan formules manipuleer om probleme op te los.
- Werk sistematies deur jou Elektriese Tegnologie handboek en ook die Praktiese Asseseringstake wat voorgeskryf word.

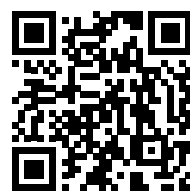
WCED eportal:

<https://wcedportal.co.za/grade12-subject-support>

OHS

<https://www.youtube.com/watch?v=9iKD7vuq-rY>

Three Phase Motor Control

<https://qr.go.page.link/74jgN>

Dear Grade 12 learner

The skills you are expected to master in Grade 12 are high levels of listening and speaking, reading and viewing, writing and presenting as well as language in context.

Subject Requirements

You will need the following:

- ➔ A good language text book
- ➔ Prescribed literature study books
- ➔ Exercise books for writing purposes
- ➔ A good English dictionary

Content Checklist

Below is a checklist you should use to ensure that you have covered the Grade 12 content in full.

Reading and Comprehension

- ➔ Reading strategies: skimming, scanning and intensive reading
- ➔ Identify emotive language, persuasion, bias and manipulative language
- ➔ Understand how language reflects and shapes values and attitudes

Vocabulary and language in context

- ➔ Vocabulary building and spelling rules
- ➔ Denotation and connotation of words
- ➔ Idioms, idiomatic expressions and proverbs
- ➔ Literal and figurative meanings of words
- ➔ Fact and opinion; bias and stereotyping; emotive, persuasive and manipulative language
- ➔ Using a dictionary and thesaurus
- ➔ Number, comparison, gender, diminutives
- ➔ Abbreviations, acronyms, roots, prefixes and suffixes
- ➔ Direct and reported speech; voice
- ➔ Concord, tenses, word order and ambiguity
- ➔ Parts of a sentence: subject, verb, object
- ➔ Sentences: simple, complex, compound, statements, questions, commands, questions, instructions
- ➔ Visual literacy language: cartoons, advertisements, graphs and caricatures (analyse, interpret and evaluate – font, layout, headings, captions and body language)

Literature

You will be required to answer both contextual and essay-type questions. You will study and be examined on the following genres:

Poetry

- ➔ Meanings of words in context
- ➔ Identify and know the functions of common figures of speech used by poets and the effect created e.g. metaphors, similes, personification, alliteration, pun, onomatopoeia, irony
- ➔ Poetic forms, e.g. sonnet, lyric
- ➔ The effect of punctuation on meaning
- ➔ Rhythm and rhyme; Title and theme
- ➔ Mood and tone in relation to word choice
- ➔ Imagery and sound devices

Novel

The content

- ➔ Character development and character traits
- ➔ Interpersonal relationship between characters
- ➔ Contrasts; irony and dramatic irony
- ➔ Events and the causes thereof
- ➔ Time and space (milieu) of events, predictions

- ➔ Theme and message
- ➔ The literature essay

Drama

The same aspects related to study of a novel (see above)

- ➔ The phases and structure of a drama
- ➔ Dramatic goals
- ➔ The roles of characters, e.g. protagonist and antagonist
- ➔ The literature essay

Writing

- ➔ **Essays:** narrative, descriptive, argumentative, discursive, reflective and expository
- ➔ **Longer transactional texts:** reviews, reports, speeches, obituaries, pamphlets, formal and informal letters, magazine and newspaper articles, agenda and minutes, dialogues, Curriculum Vitae, interviews
- ➔ **General:** the use of content, style and register to suit purpose and audience; correct writing conventions; structure; process-writing

Assessment

School-based assessment (SBA) comprises 10 tasks:

- ➔ One test: **35 marks**
- ➔ June exam **150 marks**

OR

- ➔ June controlled test **55 marks**
- ➔ One literature task: **35 marks**
- ➔ Two writing tasks (essay, long transactional): **75 marks**
- ➔ One internal examination (September): **250 marks Total: =100 marks**

The external examination comprises 3 papers:

- ➔ **Paper 1:** comprehension, summary, language in context: **70 marks**
- ➔ **Paper 2:** Literature (poetry, novel, drama): **80 marks**
- ➔ **Paper 3:** Writing (essay and two transactional): **100 marks**
- ➔ **Paper 4:** Orals **50 marks**
- ➔ **Total:** **300 marks**

Tips for Success

- ➔ Extensive reading and writing daily
- ➔ Read books, magazine articles, newspapers and your textbooks daily
- ➔ Use graphic organisers to make notes
- ➔ Work through past year examination papers
- ➔ Use this website: <http://www.wcedcurriculum.westerncape.gov.za/index.php/fet-futher-education-training/languages/english>

Telematics Videos

<https://wcedportal.co.za/browse/subjects/english-home-language/grades/12>

ENGLISH FIRST ADDITIONAL LANGUAGE

Dear Grade 12 learner

The skills that you will be expected to have mastered are listening and speaking, reading and viewing, writing and presenting as well as language structures and conventions.

Subject Requirements

You will need the following:

- ➔ A good language text book
- ➔ Prescribed literature study books
- ➔ Exercise books for writing purposes
- ➔ A good English/bilingual dictionary

Content Checklist

Below is a checklist you should use to ensure that you have covered the Grade 12 content in full.

Reading and Comprehension

- ➔ Reading strategies: skimming, scanning, intensive reading

Vocabulary and Language Structures

- ➔ Vocabulary building and spelling rules
- ➔ Direct and implied meanings
- ➔ Fact and opinion
- ➔ Parts of speech, e.g. adjectives, verbs
- ➔ Roots, prefixes and suffixes, acronyms
- ➔ Synonyms and antonyms
- ➔ Idiomatic expressions and proverbs
- ➔ Using a dictionary and thesaurus
- ➔ Sentences: simple, complex, compound
- ➔ Parts of a sentence: subject, verb, object
- ➔ Word order and ambiguity
- ➔ Sentence types: questions, statements, commands, instructions
- ➔ Tenses; concord;
- ➔ Punctuation
- ➔ Direct and reported speech; voice
- ➔ Visual literacy language: cartoons, advertisements, graphics

Literature

You will study and be examined on two of the following genres:

Poetry

- ➔ Meanings of words and imagery
- ➔ Figures of speech: metaphors, similes, personification
- ➔ Types of poetry
- ➔ Role of punctuation in conveying meaning
- ➔ Rhythm and rhyme
- ➔ Title and theme

Short Stories

- ➔ Content, themes and message
- ➔ Characters and character traits and their relationships with one another
- ➔ The events: causes and consequences
- ➔ Contrast and irony
- ➔ Time, space, setting

Novel

- ➔ Content, theme and message
- ➔ Characters and character traits and interpersonal relationships; character development
- ➔ Events: causes and consequences
- ➔ Irony and dramatic irony
- ➔ Narrative voice, time and space

Drama

All the aspects related to study of a novel

- ➔ Phases and structure
- ➔ Dramatic goals
- ➔ The role of characters: protagonists and antagonists

Writing

- ➔ **Essays:** narrative, descriptive, discursive, reflective, argumentative
- ➔ **Longer transactional:** CV, letters (friendly/formal), dialogue, reports, reviews, brochures, magazine and newspaper articles, minutes and agendas, speeches, obituary and interview
- ➔ **Shorter transactional:** advertisements, postcards, diary entries, invitations, directions, instructions, flyer and poster

Assessment

School based assessment (SBA) comprises 10 tasks:

- ➔ One test **40 marks**
- ➔ 2 Examinations (or 1 examination + 1 controlled test) **250 marks (250 marks each)**
- ➔ 3 Writing tasks (essay, long transactional): **100 marks**
- ➔ One literature task: **35 marks**
- ➔ **Total: 725 ÷ 7,25 100 marks**

External examination (November) comprises 3 papers:

- ➔ **Paper 1:** Comprehension, summary, language in context: **80 marks**
- ➔ **Paper 2:** Literature (any two genres): **70 marks**
- ➔ **Paper 3:** Writing (essay, longer and shorter transactional): **100 marks**
- ➔ **Paper 4:** Orals **50 marks**
- ➔ **Total:** **300 marks**

Tips for Success

- ➔ Extensive reading and writing daily
- ➔ Read books, magazine articles, newspapers and your textbooks daily
- ➔ Use graphic organisers to make notes
- ➔ Work through past year examination papers
- ➔ Use this website: <http://www.wcedcurriculum.westerncape.gov.za/index.php/fet-futher-education-training/languages/english>

Telematics Videos

<https://wcedportal.co.za/browse/subjects/english-first-additional-language/grades/12>

FISIESE WETENSAPPE

Liewe Graad 12 leerder

Welkom by Fisiese Wetenskappe. Teen dië tyd weet jy dat Fisiese Wetenskappe 'n uitdagende vak is. Jy weet ook dat jy die werk wat elke dag onderrig is, moet verstaan en onthou. Die doel van hierdie gids is om jou te wys wat in jou voorbereiding vir die Finale Eksamen geleer en gedoen moet word.

Fisiese Wetenskappe gebruik wiskundige funksies, konsepte, operasies en rekenmetodes in sy definisies, wette en beginsels. Maak seker dat jy die relevante funksies in trigonometrie, logaritmes, eksponente, die reguitlyn, die hiperbool en die parabool ken. Sorg ook dat jy die basiese operasies van optel, aftrek, vermenigvuldig, deel en faktorisering ken ten einde met getalle en veranderlikes te werk. Jy moet ook differensiaalrekenen en eweredigheid ken.

INHOUDSKONTROLELYS

'n Opsomming van die voorgeskrewe inhoud word hieronder verskaf.

1. Fisika (Vraestel 1)

Graad 12:

- ➔ Momentum en Impuls
- ➔ Vertikale projektielbeweging
- ➔ Newton se tweede bewegingswet in terme van momentum
- ➔ Arbeid, energie en drywing, en die Arbeid-Energie Stelling
- ➔ Doppler Effek
- ➔ Elektriese stroombane (interne weerstand, weerstande in serie en parallel)
- ➔ Elektrodinamika
- ➔ Foto-elektriese effek
- ➔ Spektra

Graad 11:

- ➔ Newton se 1ste, 2de en 3de wette en Universele gravitasie
- ➔ Elektrostatika (Coulomb se wet en Elektriese velde)
- ➔ Elektriese stroombane (Ohm se wet, Drywing en Energie)

2. Chemie (Vraestel 2)

Graad 12:

- ➔ Reaksietempo
- ➔ Chemiese ewewig
- ➔ Sure en Basisse
- ➔ Galvaniese en elektrolitiese selle
- ➔ Organiese chemie
- ➔ Plastieke en Polimere
- ➔ Chemiese industrie (Kunsmis-industrie)

Graad 10 en 11

- ➔ Balanseer chemiese vergelykings (Graad 10)
- ➔ Intermolekulêre kragte (Graad 11)
- ➔ Stoïgiometrie (Graad 11)
- ➔ Endo- en eksotermiese reaksies, bindings- en aktiveringsenergie (Graad 11)

ASSESSERINGSVEREISTES

Vir jou jaarpunt sal jy die volgende take doen:

- ➔ Twee eksperimente **50 punte**
- ➔ Een kontroletoets **50 – 100 punte**
- ➔ Een formele toets **50 – 100 punte**
- ➔ Een Septembereksamen **300 punte**

Die punte vir hierdie take dra 25% van die totale punt vir Fisiese Wetenskappe by. Die res van die punte nl. 75% word aan die Finale Eksamen toegeken.

Finale Eksamen

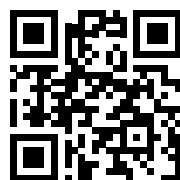
- ➔ Jy sal twee vraestelle skryf:
  - **Vraestel 1:** Fisika (3 uur) **150 punte**
  - **Vraestel 2:** Chemie (3 uur) **150 punte**

Die inhoud wat in elke vraestel geassesseer word, word in die inhoudskontrolelys aangedui. Elke vraestel bestaan uit:

- Meervoudige – keuse vrae **20 punte**
- Gestruktureerde vrae **130 punte**
- Totaal = 150 punte**

WENKE VIR SUKSES

- ➔ Onderrigtyd is 4 uur per week. Maak seker dat jy dit optimaal benut om te leer!
- ➔ Doen navorsing, lees en bereken daagliks om die inhoud en die eksperiment te ken voor die les onderrig word.
- ➔ Die boustene van wetenskaplike kennis is definisies, wette, beginsels en begrippe. Jy moet dit eers ken en verstaan voordat jy dit kan onthou en toepas.
- ➔ Dit word van jou verwag om wetenskaplike eksperimente in Fisiese Wetenskappe te doen. Voordat jy onafhanklike, afhanklike en kontrole-veranderlikes toepas, moet jy dit ken en verstaan. Voordat jy 'n ondersoekende vraag en 'n hipotese self kan formuleer, moet jy dit ook ken en verstaan.

Telematics Videos
shorturl.at/him67

GASVRYHEIDSTUDIES

Beste leerder van graad 12 -Gasvryheidstudies
Welkom by Hospitality Studies -bladsy. Hier deel ons 'n paar aspekte wat jou kan help om voor te berei vir die eindeksamen.

Inhouds -kontrolelys

Gebruik die volgende tabelle as 'n kontrolelys om te verseker dat jy al die onderwerpe wat in die 2021 Recovery ATP en 2021 eksamenriglyne genoem is, volledig bestudeer het.

Uitleg van die vraestel en onderwerpe

Afdeling A: V1: 40

Kort vrae (alle onderwerpe)

- Veelvuldige keuse Bypassend
- Een woord/term
- Uitsoek / Identifikasie
- Herrangskik

Afdeling B: V2: 20

Kombuis- en restaurantbedrywighede

- Kombuis en restaurant bedrywighede
- Professionaliteit in die Gasvryheidsbedryf
- Rekenaarbedrywighede in die Gasvryheidsbedryf
- Higiëne, veiligheid en sekuriteit

Higiëne

- Voedselsiektes

Afdeling C: V3 en V4 (30x2)

Voeding en spyskaartbeplanning

- Beginsels van spyskaartbeplanning
- Bestanddele wat allergiese reaksies veroorsaak
- Skemerkelkonthale
- Kosteberekening

Voedselprodukte

- Chouxpasta
- Tertdeeg
- Vleis
- Gepreserveerde voedsel
- Vegetariese voedsel
- Nageregte
- Gelatien

Afdeling D: V5 & V6 (40x2)

Sektore en loopbane

- Die Gasvryheidsindustrie se bydrae tot die Suid-Afrikaanse ekonomie.
- Loopbane in die Gasvryheid industrie.
- Selfindien neming
- Bemarking

Voedsel- en drankbediening

- Voorbereiding van lokale en dek van tafels vir formele viergang-maaltye.
- Klassifikasie van wyntipes
- Nie-alkoholiese drankies en skemerkelkies

Die vraestel

- ➔ Die uitleg van die papier is dieselfde as die een aan die linkerkant.

In afdeling A

- ➔ Verwag dat jy kort vrae oor al die onderwerpe sal sien.
- ➔ Die vrae is maklik of matig, en bevat drie kognitiewe vlakke.

Afdelings B, C en D

Die aard van die vrae

- ➔ Identifikasie van prente/ tekeninge/ foto's (brongebaseerde antwoorde)
- ➔ Analise/ interpretasie van illustrasies/ grafieke/ tabelle met data
- ➔ Medium-antwoord vrae
- ➔ Vrae met lang reaksie
- ➔ Vrae begin maklik, word matig moeilik en dan moeilik. Daarom moet jy weet hoe jy op elke vraag moet reageer deur te kyk wat die instruksiewerkwoord van jou vereis en die kennis wat jy moet ken om behoorlik te reageer.

Assesseringsvereistes

Skoolgebaseerde assessering (SBA)

Kwartaal 1	Gewigswaardes
Maart toets	75%
Praktiese lesse (4)	25%
Kwartaal 2	
4 praktiese lesse	25%
Junie Eksamens	75%
Kwartaal 3	
September eksamen	100%
Praktiese assesseringstaak (PAT)	100%
1 PAT eksamen	
Verpligte - As jy nie jou PAT -eksamen afl -nie, lei dit tot 'n ONVOLLEDIGE resultaat en jy moet die PAT die volgende jaar doen om jou matrieksertifikaat te ontvang.	

Wenke vir suksesvolle eksamens

- ➔ Bestudeer al die onderwerpe in detail.
- ➔ Ken vakspesifieke konsepte en terminologie
- ➔ Lees die instruksies sorgvuldig deur.
- ➔ Ontleed die aksiewerkwoorde en bepaal wat van jou verwag word.
- ➔ Gebruik die Trim- Tegniek om vrae te ontleed.
- ➔ Tydsbestuur: Puntetoekenning bepaal die tyd wat aan die vraag bestee word en hoeveel om te skryf.
- ➔ Skryf antwoorde in die korrekte volgorde neer, bv. Stappe in 'n resep, wyn bedien, krummel, brood aanbied, ens.
- ➔ Moenie le -spasies agterlaat nie. As jy nie die regte antwoord weet nie, skryf enige iets.
- ➔ Hou tred met die huidige tendense in die bedryf wat relevant is vir gasvryheidstudies.

TRIM-Tegniek

https://drive.google.com/file/d/1Tc14y3WT_KSEYKX56o0omJT-2WxHVQub/view?usp=sharing

Liewe Graad 12-leerder

Vakvereistes

Jy het 'n DVO-goedgekeurde handboek, topografiese kaart en 'n verskeidenheid foto's, insluitend 'n ortofotokaart van dieselfde area, nie-programmeerbare sakrekenaar, gradeboog, kompas, werkboek, potlood, liniaal en uitveërs. Gebruik toepaslike foto's, diagramme, kaarte, satellietbeelde en statistiek terwyl jy vir die eksamen voorberei.

As 'n Geograaf, sal jy die volgende vrae oor elk van die onderstaande afdelings stel:

- ➔ Waar is dit?
- ➔ Hoe lyk dit?
- ➔ Waarom is dit daar?
- ➔ Hoe het dit gebeur?
- ➔ Watter impak sal dit hê?
- ➔ Hoe behoort dit tot voordeel van die mens en die natuurlike omgewing bestuur te word?

Jy behoort bogenoemde vrae by elk van die onderstaande afdelings te kan beantwoord.

Integreer die kaartwerk en geografiese inligtingstelsels (GIS) waar toepaslik met topografiese kaart en 'n verskeidenheid foto's, insluitend ortofotokaart van dieselfde gebied. Gebruik sowat 10 minute om die topografiese kaart te lees voordat jy die kaartwerkvraag aanpak deur na die volgende te kyk:

- ➔ Reliëf (Bruin)
- ➔ Dreinerings (Blou)
- ➔ Infrastruktuur (Rooi, swart)
- ➔ Nedersettings (Grys)
- ➔ Ekonomiese aktiwiteite (Boerdery groen, nywerhede swart)

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat al die Graad 12-inhoud gedek is.

Klimaat en weer

- ➔ Middelbreedtesyklone
- ➔ Tropiese siklone
- ➔ Subtropiese antisyklone (hoogdrukselle)
- ➔ Valleiklimatiese en stedelike klimaat
- ➔ Sinoptiese weerkaarte

Geomorfologie

- ➔ Dreineerstelsels in Suid-Afrika: Konsepte, tipes riviere, dreineerpatrone- en digtheid, stroomordes en laminêre- en turbulente vloei
- ➔ Fluviale prosesse: Rivierprofiel, fluviale landform, riviergradering, verjonging van riviere, stroomrooie en geërfde and antesedente strome
- ➔ Opvanggebied en die bestuur van riviere

Landelike nedersetting en stedelike nedersetting

- ➔ Konsep van nedersetting
- ➔ Standplaas en ligging
- ➔ Klassifikasie van nedersettings ten opsigte van grootte, kompleksiteit en funksie

Landelike nedersettings

- ➔ Faktore wat die volgende beïnvloed: standplaas en ligging
- ➔ Klassifikasie volgens patroon en funksie
- ➔ Verskillende buitelynvorm van nedersettings: Rond, linieër, T-vormig en kruisvormig
- ➔ Grondgebruik in landelike nedersettings
- ➔ Landelike nedersettingskwessies: landelik-stedelike migrasie, ontvolking, landelike ontwikkelingstrategieë en sosiale geregtigheidskwessies

Stedelike nedersettings

- ➔ Oorsprong van stedelike nedersettings - verstedeliking
- ➔ Faktore wat die volgende beïnvloed: standplaas, ligging en klassifikasie van stedelike nedersettings
- ➔ Klassifikasie van stedelike nedersetting volgens funksie
- ➔ Stedelike hiërargie - lae/ hoë-orde funksies en dienste
- ➔ Stedelike struktuur en -patroon: Interne struktuur, grondgebruiksones, stedelike profiel, faktore wat die morfologiese struktuur van stede beïnvloed, modelle van stedelike

- ➔ struktuur en veranderende stedelike patrone in Suid-Afrika
- ➔ Stedelike nedersettingskwessies: Onlangse verstedelikingpatrone in Suid-Afrika, Stedelike kwessies met betrekking tot vinnige verstedeliking
- ➔ Groei van informele nedersettings en kwessies

Ekonomie van Suid-Afrika

- ➔ Struktuur van die ekonomie
- ➔ Landbou as ekonomiese aktiwiteit
- ➔ Mynbou as ekonomiese aktiwiteit
- ➔ Sekondêre en Tersiêre Sektore
- ➔ Strategieë vir nywerheidsontwikkeling
- ➔ Die belangrikheid en uitdagings van die informele sektor

Kaartwerk en GIS

- ➔ Kaartwerkvaardighede: Rigting en peiling, kaartverwysing, ruitverwysing, deursnit, intersigbaarheid, rigting van riviervloei.
- ➔ Berekeninge: Afstand, area (oppervlakte), gradiënt, vertikale oordrywing, magnetiese peiling, magnetiese deklinasie.
- ➔ Toepassing van teorie op topografiese en ortofoto-kaarte
- ➔ Lugfoto's en ortofotokaarte
- ➔ Geografiese Inligtingstelsels (GIS): Konsepte en toepassing

Assessering

Skoolgebaseerde assessering bestaan uit vier hoofafdelings:

- ➔ Een navorsingsprojek
- ➔ Een kaartwerktaak
- ➔ Twee kontroletoetse
- ➔ 'n Halfjaarlikse en 'n voorbereidende eksamen

Die eksterne eksamen bestaan uit twee vraestelle

VRAESTEL 1 - KLIMAAT EN WEER EN GEOMORFOLOGIE

Puntetoekenning: 150
Tydtoekenning: 3 uur

Vraag 1: Klimaat en weer (60 Punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor klimaat en weer
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 2: Geomorfologie (60 punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor geomorfologie
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 3: Kaartwerk (30 Punte)

- ➔ Kaartvaardighede en berekeninge (10 punte)
- ➔ Kaartinterpretasie (12 punte)
- ➔ GIS (8 punte)

VRAESTEL 2 - LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS EN EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

Puntetoekenning: 150
Tydtoekenning: 3 uur

Vraag 1: Landelike- en stedelike nedersettings (60 Punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor landelike- en stedelike nedersetting
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 2: Ekonomiese geografie van Suid-Afrika (60 punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk Ekonomiese geografie van Suid-Afrika
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 3: Kaartwerk (30 Punte)

- ➔ Kaartvaardighede en berekeninge (10 punte)
- ➔ Kaartinterpretasie (12 punte)
- ➔ GIS (8 punte)

Wenke vir sukses:

- ➔ Die vermoë om kaarte en diagramme te interpreteer help jou om die werk te verstaan en onthou.
- ➔ Kandidate moet onthou dat hulle nie dieselfde diagramme moet verwag as dié in handboeke nie, alhoewel soortgelyke diagramme in die eindeksamen

GESKIEDENIS

Liewe Graad 12-Geskiedenisleerder

Geskiedenis kan jou vir die toekoms voorberei. Hoe kan jy weet wie jy is tensy jy weet waar jy vandaan kom? Hoe kan jy sê wat gaan gebeur tensy jy weet wat voorheen gebeur het? Geskiedenis handel nie net oor die verlede nie. Dit handel oor waarom ons is wie ons is – en oor wat volgende gaan gebeur.

Dit is jou laaste skooljaar, so werk hard, werk met volharding en werk so goed as wat jy kan. Voorspoed!

Vakvereistes

Geskiedenis-handboek, bronnemateriaal

AFDELING A: BRONGBASEERDE VRAE

VRAESTEL 1 (EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)

1. Die Koue Oorlog:

Vraagfokus: Die oorsprong van die Koue Oorlog

- Einde van die Tweede Wêreldoorlog (inleiding) – waarom het 'n Koue Oorlog ontwikkel?
- USSR en VSA en die vorming van belangesfere: (die daarstel van Sowjet-goedgesinde regerings in satellietstate;
- VSA se beleid van insluiting: Truman Leer en Marshall Plan; Berlyne Krisis vanaf 1940 tot 1961; Opponerende militêre alliansies: NAVO- en die Warschau-Verdrag .
- Wie moet die blaam dra vir die Koue Oorlog?

2. Onafhanklike Afrika

Vraagfokus: Afrika in die Koue Oorlog

Gevallestudie: Angola

- Angola: kolonialisme en onafhanklikheid
- Uitbreek van burgeroorlog in 1974
- (MPLA, FNLA en UNITA
- Redes vir en aard van betrokkenheid in Angola (USSR, VSA, Kuba, China en Suid-Afrika); impak op die stabiliteit in die streek;
- Belangrikheid van die Slag van Cuito Cuanavale 1987 en 1988;
- Die veranderende aard van internasionale verhoudings na 1989

3. Burgerlike protes vanaf die 1950s tot die 1970s

Vraagfokus: Die Swartmagbeweging

- Redes en oorsprong van die Burgerregtebeweging in die VSA (slegs agtergrondinligting)
- Die rol, impak en invloed van Martin Luther King Junior; en die invloed van passiewe weerstand (Gandhi) op Martin Luther King;
- Vorme van protes deur burgerlike ongehoorsaamheid: Montgomery-busboikot, sitstakings, protesoptogte, insluitend die
- Lincoln-gedenkteken, Birmingham-veldtog en Selma Montgomery-optogte;
- Skooldesegrasie: gevallestudie (Little Rock, Arkansas); en
- Korttermyn- en langtermynvoordele

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAESTEL 1 (EEN vraag sal per onderwerp gestel word)

4. Die Koue Oorlog

Vraagfokus: Gevallestudie: Viëtnam

- **1957 tot 1965** – Die stryd in Viëtnam tussen die Suid-Viëtnamese weermag en die kommunisties-opgeleide rebelle (ook bekend as die Viëtkong);
- **1965 tot 1969** – 'n Noord-Viëtnam – VSA-stryd (insluitend die aard van die Viëtnamese oorlog teen die VSA);
- Die oorlog vanuit 'n Viëtnamese en VSA-perspektief;
- Die oorlog as 'n globale kwessie;
- **1969 tot 1975** – die VSA onttrek uit Viëtnam (die impak op VSA-politiek; studentebewegings)

5. Onafhanklike Afrika

Vraagfokus: Hoe is onafhanklikheid in Afrika bereik in die 1960's tot 1970's?

Gevallestudie: Die Kongo

- Wat was die idees wat Kongo beïnvloed het?
- Politieke (tipe leiers: erflatings van kolonialisme; tipe regerings; politieke stabiliteit en onstabiliteit
- Ekonomiese (tipe ekonomieë)
- Maatskaplike en kulturele sukses / uitdagings wat Kongo gekonfronteer het (voordele van onafhanklikheid;
- opvoeding; en Afrikanisering).

6. Burgerlike protes vanaf die 1950s tot die 1970s

Vraagfokus: Swartmagbeweging

- Redes vir die beweging;
- Stigting van die Black Panther Party
- Die rol van Stokely Carmichael, Malcolm X; Huey Newton en ander Afro- Amerikaanse aktiviste
- Korttermyn- en langtermynvoordele

VRAESTEL 2 (EEN vraag sal per onderwerp gestel word)

1. Burgerlike Samelewingsprotes in Suid-Afrika 1970's en 1980's

Vraagfokus: Die krisis van apartheid in die 1980's

- Regeringspogings om apartheid te hervorm (Die Wet op Swart Plaaslike Owerhede van 1982 ; die driekamerregeringstelsel)
- Interne weerstand teen hervormings;
- Opkomende mag van vakbondbewegings sedert 1973

- Reaksie op Botha se hervorming – nuwe metodes van mobilisasie (arbeid se 'uitgebreide massa-aksie', rol van burgerlikes, UDF, Massa Demokratiese Beweging, Beëindig Konkripsie-veldtog).

2. Die koms van demokrasie in Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede

Vraagfokus: Die Waarheid-en-versoeningskommissie (WVK)

- Redes vir die WVK:
- Verhore (fokus op verskillende gevallestudies: slagoffers en oortreders)
- Die debat oor die WVK
- Positiewe aspekte van die WVK
- Amnestie-toekenning en probleme met amnestie
- Fokus op menseregte van the 1980s
- Vergoeding;
- Reaksies van politieke partye en redes vir die reaksies by die WVK

3. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe wêreldorde 1989 tot die hede

Vraagfokus: 'n Nuwe wêreldorde

- Wat is globalisasie?
- Magsbalans en impak op Afrika
- Dominansie van globale kapitalisme
- Opkomende ekonomieë en verskillende vorme van kapitalisme: BRICS
- Suid-Afrika se sukses met die vermyding van openlike burgeroorlog en President Mandela se beleid van versoening
- Reaksie op globalisering

VRAESTEL 2 (EEN vraag sal per onderwerp gestel word)

4. Burgerlike protes in Suid-Afrika: 1970's en 1980's

Vraagfokus: Swart Bewussyn daag die apartheidstaat uit

- Die aard en doelwitte van Swartbewussyn;
- Die rol van Steve Biko
- Swartbewussynsbeweging (SBB);
- Die Uitdaging van Swartbewussyn se idees wat aan die staat gestel is;
- Die 1976-Soweto-opstand (kortliks, met betrekking tot die invloed van BCM op die studente
- Die erflating van Swartbewussyn op die Suid-Afrikaanse politiek.

5. Die koms van demokrasie in Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede

Vraagfokus: Die onderhandelde ooreenkoms en die RNE

- Aanvang van onderhandelinge 1990-1991
- Veelparty-onderhandelingsproses hervat: formele veelparty-onderhandelings hervat;
- Voortslepende geweld: pogings om onderhandelings te ontspoor
- Finale pad na demokrasie in 1994
- 27 April-verkieping en die Regering van Nasionale Eenheid.

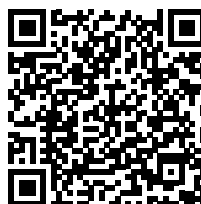
6. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe wêreldorde

Vraagfokus: Die einde van die Koue Oorlog: Die gebeure van 1989

- Gorbachev se hervormings in die Sowjetunie
- Oos-Europa (die invloed van gebeure in Pole op die agteruitgang van die Sowjet-invloed in Oos-Europa; Duitsland: die val van die Berlyne Muur)
- Die disintegrasie van die Sowjetunie
- 'n Keerpunt in Suid-Afrika (die val van die Sowjetunie en die impak daarvan op SA)

Assessering: Skoolgebaseerde Assessering

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Taak 1 Brongebaseerde en Opstel-taak 100 Punte	Taak 3 Inhandiging van Navorsingstaak 100 Punte	Taak 5 Gestandaardiseerde Toets 2 Brongebaseerde en opstel-taak 100 Punte	FINALE EKSTERNE EKSAMEN
Taak 2 Gestandaardiseerde Toets 1 Brongebaseerde en Opstel-taak 100 Punte	Taak 4 Halfjaareksamen Brongebaseerde vrae en opstelle V1 = 150 Punte V2 = 150 Punte 300 Punte	Taak 6 September-eksamen Drie vrae moet in elke vraestel beantwoord word V1 = 150 + V2 = 150 300 Punte	
25% van totale jaarpunt = 100 punte			75% van totale eksamenpunt = 300

Telematiese video's

<https://drive.google.com/file/d/1k2fUXUB-Eof3jJEZFKL8yury7QeXn0a/view?usp=sharing>

INGENIEURSGRAFIKA EN -ONTWERP

Beste Graad 12 IGO-leerder

Dit is uiters belangrik dat jy jou tekenvaardighede dwarsdeur die jaar oefen. Teken baie vryhandsketse om te verstaan wat jy teken voordat dit op papier of op jou rekenaar gedoen word.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig:

- 'n Handboek, sakrekenaar, werkboek en tekeninstrumente

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy al die Graad 12-inhoud gedek het. Maak seker dat jy al die tekening van die verskillende afdelings hier onder verstaan

1. Siviele tekening

- **Siviele deursnee-aansigte van 'fondament tot-dak'**: 'n Gedetailleerde werktekening op 'n vergrote skaal, van 'n volledige snit deur 'n venster, 'n deur en die dak. Sluit alle ander sigbare besonderhede en relevante maatskrywing en byskrifte in.
- **Siviele vloerplan en aansigte**: 'n Werktekening met 'n volledige vloerplan en ten minste drie aansigte van 'n woning met ten minste twee aparte slaapkamers, 'n aparte badkamer, 'n aparte kombuis en 'n aparte woon- / werkarea. Die volledige **elektriese bedradingsdiagram** moet op die vloerplan ingesluit word asook die **loodgieter besonderhede** op **alle** relevante aansigte. **Alle** relevante toebehore en tekenbesonderhede word vereis.
- **Siviele terreinplan**: 'n werktekening wat al die water, riool en elektriese kenmerke bevat. **Alle** ander relevante besonderhede soos vereis word vir 'n terreinplan-werktekening, moet ook ingesluit word.

2. Meganiese tekening

- **Meganiese samestellings**: Veelvuldige-aansig werktekening van komplekse meganiese samestellings wat heeltemal anders is in terme van hul ontwerp, funksie en hul dele. Almal moet hegstukke hê wat, indien moontlik, op verskillende maniere aangebied word.
- **Meganiese analitiese oefening**: Toelaatbare, sweissimbole en masjinerie, en die oppervlak-behandelingsimbole moet ook nagekom word.

3. Perspektieftekening

- **Twee-puntperspektieftekening**: Die perspektieftekening moet dié van 'n komplekse siviele voorwerp met sirkelvormige kenmerke, verkieslik horisontaal en vertikaal, en ander kenmerke op verskillende vlakke wees.

4. Isometriese tekening

- 'n Komplekse tekening met 'n hulpaansig (te), gekonstrueerde sirkels en 'n snit.

5. Soliede geometrie

- 'n Veelvuldige-aansig eerstehoekse tekening van 'n helling deursnee vasteliggaam wat bestaan uit 'n kombinasie van meetkundige geometriese vaste liggame. Die tekening moet die ware vorm (s) van die deursneevlak (ke) insluit.

6. Ontwikkelinge

- **Deurdringing en ontwikkeling**: 'n komplekse tekening van twee of meer voorwerpe of vaste liggame wat saamgevoeg is. Al die dele moet ontwikkel word.
- **Ontwikkeling van 'n oorgangstuk**: 'n tekening van 'n komplekse uitmiddelpuntige veelhoek-tot-sirkel oorgangstuk.

7. Lokusse

- **Lokus van 'n Helix**: 'n komplekse toepassing van 'n heliks in óf 'n siviele óf 'n meganiese konteks.
- **Lokus van 'n Nok**: 'n komplekse toepassing van 'n nok in verskillende tipes beweging. Die volger moet 'n roller wees.
- **Lokusse van punte op 'n Meganisme**: 'n Gevorderde toepassing van die lokus van twee of meer punte op die bewegende dele van 'n meganisme.

Assessering

Skoolgebaseerde assessering 25% **100 punte**

- Kursustekeninge **60 punte**
- Voorbereidende eksamen **40 punte**

Praktiese Assesseringstaak (PAT) **100 punte**

- **PAT**: Deel 1 Ontwerpprojek **25 punte**
- **PAT**: Deel 2 ROO Tekentaak **50 punte**
- Tekenbekwaamheid en vaardigheid **25 punte**

Eksterne Eksamen: (50%) 3 uur **200 punte**

Finale NSS-Eksamen

VRAESTEL 1 -SIVIEL- (3 ure) In eerstehoekse ortografiese projeksie			VRAESTEL 2 -MEGANIES- (3 ure) In derdehoekse ortografiese projeksie		
V 1	Siviel analities	+/- 15%	V 1	Meganies analities	+/- 15%
V 2	Vaste liggaam en/of Deurdringing en ontwikkeling en/of ontwikkeling van 'n oorgangstuk	+/- 20%	V 2	Lokus of 'n heliks en/of lokus van 'n nok en/of lokus van punt(e) van 'n meganisme	+/- 20%
V 3	2- puntperspektief- tekening	+/- 20%	V 3	Isometriesetek- ening	+/- 20%
V 4	Siviele werktekening wat elektriese kenmerke insluit	+/- 45%	V 4	Meganiese same- stelling	+/- 45%

Wenke vir sukses

- Vra jou onderwyser vir die inhoudsraamwerk van graad 12. Dit sal jou die volledige inhoud gee. Plak dit in jou oefeningboek. Merk die onderwerpe af soos dit in die klas behandel word. Skryf die relevante bladsy-nommer by die onderwerp neer.
- Bestee ten minste 3 uur per week na skool aan Ingenieursgrafika en -ontwerp.

Line Types in Technical Drawings

https://www.youtube.com/watch?v=_t2NjPpsegE

Liewe Graad 12 IT-leerder

Inligtingstegnologie is die studie van die komponente van 'n rekenaarstelsel soos apparatuur en programmatuur. In IT word jy ook gevra om programme te ontwerp waarmee probleme opgelos kan word. Wat jy in die laaste drie jaar in IT geleer het, sal tot jou voordeel strek in die huidige wêreld wat deur inligting aangedryf word.

Vakvereistes

- ➔ 'n Rekenaar
- ➔ Programmering en Office programmatuur
- ➔ Handboeke – vir IT-teorie en programmering

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n lys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy die Graad 12-inhoude ten volle afgehandel het:

Praktiese Eksamen (Vraestel 1) 150 punte

- ➔ Dit is 'n praktiese georiënteerde vraestel wat vroeë oplossingsontwikkeling bevat
- ➔ Dit sal praktiese vaardighede in die hoë-vlak programmeringstaal toets en sluit interaksie met 'n databasis in
- ➔ Dié vraestel dek die breë onderwerpe van
  - Basiese programmeringsvaardighede.
  - Geïntegreerde data-bewuste en SQL oplossings.
  - Objekgeoriënteerde-programmering.
  - Algemene en gevorderde probleemoplossing
- ➔ Die grafiesegebruikerskoppelvlakke sal voorsien word.
- ➔ Gebruik die bykomende leë bladsye om deeglik te beplan.

Teorie Eksamen (Vraestel 2) 150 punte

Stelseltegnologieë (Apparatuur en programmatuur)

- ➔ Faktore wat die doeltreffendheid van 'n rekenaar- sisteem bepaal
- ➔ Hoe die SVE in terme van die masjiensiklus funksioneer
- ➔ Die moederbord en sy komponente en veral op hoe data tussen die komponente vloei
- ➔ Die konsep ontwikkeling volgens modules veral in terme van uitbreidingskaarte en geheuemodules
- ➔ Die verskillende tipes geheue en hoe dit bestuur word. Terme wat jy moet verstaan, sluit in: 'virtuele geheue', 'sparteling', 'databuffering' en 'voorlopige berging'
- ➔ Verwerkingstegnieke van bedryfstelsels soos 'multitasking', 'multi-threading' en 'multi-processing'
- ➔ Mobiele rekenaars soos slimfone, tablette ens.

Kommunikasie- en Netwerktegnologieë

- ➔ Die verskillende vorme van elektroniese kommunikasie en hul implikasies. Hoe om informasie te beveilig deur tegnieke soos enkripsie, wagwoorde, gebruikerstoegangsregte, digitale handtekeninge en sertifikate, sekuriteitsprotokolle soos SSL
- ➔ Die rol van Internetdienste en ondersteunende tegnologieë
- ➔ Netwerke: tipes netwerke, netwerkstrukture, veiligheid en kommunikasie tussen komponente in terme van skakeltegnieke en protokolle

Data- en Inligtingsbestuur

- ➔ Voorstelling en klassifikasie van data en inligting
- ➔ Databasisontwerp vir die gebruik in inligting-gedrewe IKT-stelsels
- ➔ Databasisbestuurstelsel (DBMS) programmatuur en die doel daarvan

Sosiale implikasies

- ➔ Gevolg van die gebruik van rekenaars
- ➔ Etiese kwessies as gevolg van die gebruik van rekenaars, intellektuele eiendomsregte, beskikbaarheid van informasie, moontlikhede en beperkings van IKT's, oplossings van nasionale en internasionale belang wat deur rekenaars verskaf word, die effek van naspeurtabelle en hoe IKT's beroepe beïnvloed

Oplossingsontwikkeling

- ➔ Ontwerp van klasse en klasdiagramme
- ➔ Gepaste bepaling van datatipes
- ➔ Algoritmieseoplossing van 'n probleem
- ➔ Toetsing en naspeuring van algoritmes
- ➔ Toepassing van die beginsels van mens-rekenaarinteraksie en die ontwerp van funksionele gebruikerskoppelvlakke

Assessering

Jy het 50% van die totaal vir hierdie vak in jou hande voordat jy die eksamenlokaal in Oktober betree. Dit sluit die skoolgebaseerde assessering (25%) en die PAT (25%) in en word as volg uitgelê:

- ➔ **Kwartaal 1:** 1 Teorie toets **50 punte**
1 Alternatiewe taak **50 punte**
- ➔ **Kwartaal 2:** 1 Praktiese toets **50 punte**
- ➔ **Kwartaal 3:**
Proef eksamens: 1 Praktiese eksamen **150 punte**
1 Teorie eksamen **150 punte**
- ➔ **PAT:** Januarie tot Augustus, in drie fases verdeel: **150 punte**
  - **Fase 1:** Beplanning en ontwerp
  - **Fase 2:** Implementering (kodering)
  - **Algemeen:** Heel PAT evaluering

Wenke vir sukses

- ➔ Die kern van die teorie-vraestel is die onderwerp "Stelseltegnologieë". Sorg dat jy hierdie gedeelte baie goed ken.
- ➔ Die werk wat jy in fase 2 van die PAT doen, voeg waarde by tot jou voorbereiding vir die teorievraag oor "Oplossingsontwikkeling".
- ➔ Die vaardigheid om op gegewe/bestaande kode op te bou is baie belangrik vir die Praktiese Eksamen.

Werk deur vorige eksamenvraestelle

- ➔ Die kern van die teorie-vraestel is die onderwerp "Stelseltegnologieë". Sorg dat jy hierdie gedeelte baie goed ken.
- ➔ Die werk wat jy in fase 2 van die PAT doen, voeg waarde by tot jou voorbereiding vir die teorievraag oor "Oplossingsontwikkeling".
- ➔ Die vaardigheid om op gegewe / bestaande kode op te bou is baie belangrik vir die Praktiese Eksamen.

Eksamenvraestelle en voorgestelde antwoorde van vorige jare is beskikbaar by die volgende webtuiste: ePortal

ISIXHOSA

Bhota mfundi webanga 12

Ngunyaka wakho wokugqibela ufunda esikolweni. Kunyanzelekile ukuba ubhale iimviwo zokuphela konyaka, ukwenza oko kulindeleke ukuba uzilungiselele kangangoko unako.

lingcebiso malunga nokulungiselela iimviwo

- ➔ Cwancisa ixesha lakho ngobunono nenzondelelo
- ➔ Yiba nendawo ethe cwaka yokufundela
- ➔ Xa ufunda, qala ngalo miba inzima kwisifundo ukuya kwelula
- ➔ Zikhwebule kumkhuba wokuchitha ixesha elininzi kwiindawo zokuzonwabisa endaweni yokufunda iincwadi zakho
- ➔ Xa ufunda, mana ubhala phantsi amanqaku okufundayo ukuzikhumbuza
- ➔ Ukuhlaziya okufundileyo, ungasebenzisa amaphepha eemviwo ezigqithileyo
- ➔ Yazi ukuba ukufunda yinto oyenza ubomi bakho bonke, ngoko ke, ziqhelanise nokufunda rhoqo.

Ukuhlola

Udweliso lwemisebenzi ehlopha ngokusesikweni namanqaku ayo.

Kulwimi lwasekhaya

Ukuhlola okwenziwa ezikolweni ngokwekota			Uviwo lwan-gaphandle
Ikota 1: 1 Uvavanyo + 4 imisebenzi	Ikota 2: 2 imisebenzi + limviwo zikaJune Iphepha 1= 70 Iphepha 2 = 80	Ikota yesi-3: 1 umsebenzi + limviwo zokuxabangela Iphepha 1=70 Iphepha 2= 80 Iphepha = 100	Ikota yesi-4: Uviwo lwan-gaphandle Iphepha= 70 Iphepha = 80 Iphepha = 100

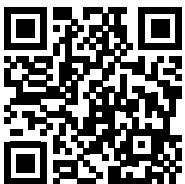
Kulwimi loku-1 olongezelelweyo

Ukuhlola okwenziwa ezikolweni ngokwekota			Uviwo lwan-gaphandle
Ikota yoku-1: Uvavanyo olu- 1 olubhalwayo + imisebenzi 3	Ikota 2: 3 imisebenzi + limviwo zikaJuni Iphepha 1 = 80 Iphepha 2 = 70	Ikota yesi-3: limviwo zokuxa-bangela Iphepha 1 = 80 Iphepha 2 = 70 Iphepha 3 = 100	Uviwo lwan-gaphandle Iphepha 1 = 80 Iphepha 3 = 70 Iphepha 3 = 100

Learn Top 50 IsiXhosa Phrases and Word

<https://qr.go.page.link/G9GCa>

Conversational isiXhosa

<https://qr.go.page.link/8XDNY>

Kulwimi lwesi-2 olongezelelweyo

Ukuhlola okwenziwa ezikolweni ngokwekota			Uviwo lwan-gaphandle
Ikota 1: Uvavanyo olu-1 olubhal- wayo + imisebenzi emi-2	Ikota 2: 2 imisebenzi + limviwo zika- Juni Iphepha 1 = 80 Iphepha 2 = 40 Okanye Uvavanyo lwephepha loku-1 = 80	Ikota 3: 1 Umsebenzi + limviwo zo- kuxabangela Iphepha 1= 80 Iphepha 2 = 40 Iphepha 3 = 80	Ikota 4: Uviwo lwan-gaphandle Iphepha 1= 80 Iphepha 2 = 40 Iphepha 3 = 80

Amacandelo namanqaku amaphepha eemviwo

Amaphulo okuncedisana nawe ukulungiselela ezi mviwo

- ➔ Kwezinye izithili, kuqhutywa izifundo zangoMgqibelo zesiXhosa, izikolo zasebusika, izikolo zasentwasahlobo, ukuncedisana nawe mfundi.
- ➔ Amaphepha eminyaka edlulileyo esiXhosa ayafumaneka kwiwebhusayithi ethi www.education.gov.za
- ➔ Ndikunqwenelela impumelelo kwizifundo zakho zonke ingakumbi kwisiXhosa.

LANDBOUBESTUURSPRAKTYKE

Beste Graad 12 Landboubestuurspaktyke-leerder

Landboubestuurspaktyke is die studie en toepassing van produksie ekonomiese en bestuursbeginsels wat in die verbouing, transformasie en bemarking van voedsel en ander landbouprodukte gebruik word. Hierdie beginsels word gebruik om waarde tot landbouprodukte van hoë gehalte te voeg sodat hierdie produkte ekonomiese, estetiese, sosiale en kulturele waarde het.

Die vak is ontwikkel om jou 'n gesonde praktykgerigte grondslag te bied wat die teoretiese en praktiese komponente integreer.

Oorsig van kennis

- ➔ Bestuursvaardighede: is die kennis en vaardighede wat nodig is om produksiefaktore te beplan, organiseer, lei, beheer en evalueer ten einde volhoubare produksie-ondernemings te verseker;
- ➔ Entrepreneursvaardighede: is die vermoë om risiko's te bestuur en produksiefaktore kreatief te kombineer ten einde voortreflike goedere en dienste te produseer;
- ➔ Bedryfsvaardighede: behels die daaglikse bestuur van gewas- en diere-ondernemings;
- ➔ Bemarkingsvaardighede: is die aktiwiteite in die landbouvoorsieningsketting wat waarde toevoeg en met verskeie landbouproduksielyne verband hou, insluitend aktiwiteite wat ná die oes plaasvind, soos berging, verwerking, voedselveiligheid, produkverpakking en verspreiding na verbruikers in plaaslike en wêreldmarkte; en
- ➔ Navorsingsvaardighede: sluit aspekte van probleemidentifisering, die stel van mikpunte, data-insameling, -analise, -evaluering en verslagskrywing in.

Vakvereistes

Elke leerder moet die volgende hê:

- ➔ 'n handboek; en
- ➔ beskermende klere vir praktiese werk.

Tydtoewysing vir Landboubestuurspaktyke

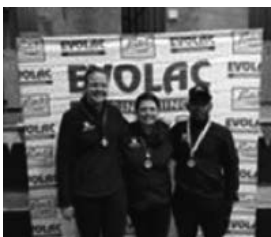
- ➔ Vier uur per week word aan Landboubestuurspaktyke toegeken. Een ononderbroke periode van twee uur moet per week vir praktiese werk toegeken word. Praktiese klasse in die middag kan gebruik word om die PAT af te handel en vir ander praktiese aktiwiteite soos deur die skool bepaal.

Inhoudskontrolely

Hieronder 'n kontrolely wat jy behoort te gebruik om te verseker dat al die inhoud vir Graad 12 volledig gedek is.

Die belangrikste onderwerpe in Graad 12 is:

1. Gewasproduksie en Gewasbestuur
2. Grond- en Water-besproeiing Bestuur
3. Produkoes en Gehaltebeheer
4. Diereproduksie en Aspekte van Dierebestuur
5. Plaasbeplanning en Rekordhouding
6. Waardetoevoeging, Prosessering en Produsenteorganisasies
7. Agri-toerisme, Besigheidsbeplanning en Entrepreneurskap

Assesering

- ➔ SGA: 25% 100 punte
- ➔ PAT: 25% 100 punte
- ➔ Finale eksterne eksamen (Nov) **50%** **200 punte**

Gedurende die jaar sal jy verskillende formele asseseringstake voltooi. Alle asseseringstake is baie belangrik en jy moet dit na die beste van jou vermoë voltooi om 'n goeie SGA-punt te verseker.

Die volgende formele asseseringstake is verpligtend: :

- ➔ PAT
- ➔ Een praktiese taak
- ➔ Twee kontroletoetse
- ➔ Voorbereidingseksamen. Hierdie eksamen bevat dieselfde inhoudsverspreiding en formaat as die finale eksamenvraestel.
- ➔ Novembereksamen
- ➔ **Tydskuur van vraestel: 3 uur**
- ➔ **Produksieondernemings**
- ➔ Afdeling A (korter vrae) **50 punte**
- ➔ Afdeling B (3 x langer vrae) **(150) 3 x 50 punte**
- ➔ **Totaal: 200 punte**

Wenke vir sukses

- ➔ Vra jou onderwyser vir die inhoudsraamwerk van graad 12. Plak dit in jou werkboek. Merk elke onderwerp af soos dit in die klas onderrig word en skryf die toepaslike handboekbladsynommer langs elke onderwerp neer.
- ➔ Berei jouself voor om grafieke te teken en te interpreteer, berekeninge te doen (bv. die koëffisiënt van verteerbaarheid of voedingsverhouding), gevallestudies en scenarios deeglik te lees, diagramme te interpreteer (ook die byskrifte) en om jou kennis toe te pas.
- ➔ Gebruik soveel moontlik vorige Landboubestuurspaktykevraestelle om jou vir die eksamen voor te berei.
- ➔ Die PAT moet akkuraat en netjies volgens die PAT-riglyne gedoen en in die voorgeskrewe tyd afgehandel word.
- ➔ Take en praktiese take moet volgens die riglyne gedoen en betyds ingelewer word.

Beste Graad 12 Landboutegnologie-leerder

Die vak Landboutegnologie fokus op tegnologie wat in die landbou gebruik word. Die vak dek die kennis hoe prosesse, gereedskap, toerusting, strukture en vaardighede deur boere benut word, om landbougrond te bewerk en voedsel en produkte te produseer deur van verskeie produksieprosesse, en die handhawing en onderhouding van kwaliteit lewensstandaarde, en die uitbouing van ekonomiese en estetiese en goeie kulturele waardes gebruik te maak.

Oorsig van kennis

- ➔ Tegnologie, samelewing en die omgewing
- ➔ Tegnologiese prosesse
- ➔ Spesifieke kennis en begrip
- ➔ Toepassing van kennis

Vakvereistes

Skole moet behoorlike toegeruste werksinkels en voldoende menslike hulpbronne beskikbaar hê waar praktiese demonstrasies, lesse en praktiese werk (PAT) gedoen kan word. Maak seker dat jy 'n handboek, oefenboek, sakrekenaar, liniaal, uitveër, pen en potlood het.

Tydtoewysing vir Landboutegnologie

Vier uur per week word aan Landboutegnologie toegeken. Een ononderbroke periode van twee uur moet per week vir praktiese werk toegeken word. Praktiese klasse in die middag kan gebruik word om die PAT af te handel en vir ander praktiese aktiwiteite soos deur die skool bepaal.

Inhoudskontrolelys

Hieronder 'n kontrolelys wat jy behoort te gebruik om te verseker dat al die inhoud vir Graad 12 volledig gedek is.

Die belangrikste onderwerpe in Graad 12 is Veiligheid, Strukturele materiale, Energie, Konstruksieprosesse, Apparate en Toerusting, Besproeiing en Watervoorsiening, Kommunikasie, Tekeninge en Afmetings, Bewerkings en Kalibrasies.

Oorsig van Onderwerpe

Veiligheid

Veiligheidsgevaar: drie stappe van 'n gevaarbeheerstelsel
BGV Wetgewing: plaasveiligheidsregulasies volgens die BGV Wetgewing.

Strukturele Materiale

- ➔ Metaalalloeie
- ➔ Sintetiese materiale
- ➔ Elektriese omheining

Energie

- ➔ Alternatiewe energie: wind, son geotermiese en bio-energie

Konstruksieprosesse

- ➔ Gevorderde sweistegnieke

Apparaat en toerusting

- ➔ Oes- en gewasbewerkingsmasjinerie/ -toerusting
- ➔ Trekkerstelsels

Besproeiing en Watervoorsiening

- ➔ Oorhoofse besproeiingstelsels (makro besproeiingstelsels):
  - ➔ besproeiingskedules
  - ➔ die verwydering van afvalwater
  - ➔ watersuiwering/-versagting

Kommunikasie

- ➔ Rekenaar en besproeiingsbeheerstelsels
- ➔ Rekenaars wat enjins, implemente en toerusting beheer en monitor (GPS; CIS; VRT).

Tekeninge

- ➔ Maak vryhandsketse van strukture, geboue of implemente.

Afmetings, bewerkings en kalibrasies

- ➔ Probleemoplossing met dataversameling

Assesering

- ➔ **SGA:** 25% **100 punte**
- ➔ **PAT projek:** 25% **100 punte**
- ➔ **Finale eksterne eksamen (Nov):** 50% **200 punte**

Die volgende **formele asseseringstake** is verpligtend:

- ➔ Een praktiese taak
- ➔ Twee kontroletoetse
- ➔ Junie eksamen
- ➔ Voorbereidingseksamen. Hierdie eksamen bevat dieselfde inhoudverspreiding en formaat as die finale eksamenvraestel.
- ➔ PAT
- ➔ Novembereksamen

Die **eksterne eksamenvraestel** is soos volg saamgestel:

- ➔ **Novembereksamenvraestel:** (3 uur) **200 punte**
- ➔ **Afdeling A:** Vraag 1 (Kortvrae) **40 punte**
- ➔ **Afdeling B:**
  - Vraag 2:** Materiale en Strukture **35 punte**
  - Vraag 3:** Energie **20 punte**
  - Vraag 4:** Vaardighede en Konstruksieprosesse **35 punte**
  - Vraag 5:** Apparaat, Implemente en Toerusting **40 punte**
  - Vraag 6:** Waterbestuur **30 punte**

Wenke vir sukses

- ➔ Vra jou onderwyser vir die inhoudsraamwerk van graad 12. Plak dit in jou werkboek. Merk elke onderwerp af soos dit in die klas onderrig word en skryf die toepaslike bladsynommer in die handboek langs elke onderwerp neer.
- ➔ Berei jouself voor om grafieke te teken en te interpreteer, berekeninge te doen gevallestudies en scenarios deeglik te lees, diagramme te interpreteer (ook die byskrifte) en om jou kennis toe te pas.
- ➔ Gebruik soveel moontlik vorige Landboutegnologievraestelle om jou vir die eksamen voor te berei.
- ➔ Die PAT moet akkuraat en netjies volgens die PAT-riglyne gedoen en in die voorgeskrewe tyd afgehandel word.
- ➔ Take en praktiese take moet volgens die riglyne gedoen en betyds ingelewer word.

Beste Graad 12 Landbouwetenskappe-leerder

Landbouwetenskappe poog om jou wetenskaplike kennis en benadering tot relevante landboukonsepte te ontwikkel. In Graad 12 word Dierestudies, Landboubestuur en Basiese Landbougenetika as hoofinhoudsonderwerpe gehanteer. Die onderstaande inhoudskontrolelys gee 'n uiteensetting van hierdie hoofinhoudsonderwerpe.

Vakvereistes

Maak seker jy het 'n handboek, werkboek, sakrekenaar, liniaal, uitveër, pen en potlood.

Inhoudskontrolelys

Hieronder 'n kontrolelys wat jy behoort te gebruik om te verseker dat al die inhoud vir Graad 12 volledig gedek is.

1. Dierestudies:

Dierevoeding

- ➔ Die Spysverteringskanaal van plaasdiere: Algemene strukture
- ➔ Vertering en absorpsie van voere in plaasdiere
- ➔ Komponente van 'n voer
- ➔ Verteerbaarheid van voere
- ➔ Biologiese waarde van voere
- ➔ Energiewaarde van voere
- ➔ Aanvullings
- ➔ Tipes voere
- ➔ Beplanning van 'n voerprogram

Diereproduksie, Bekerming en Beheer

- ➔ Verhoging van produksie
- ➔ Skuiling
- ➔ Hantering van plaasdiere
- ➔ Gedrag van plaasdiere
- ➔ Siektes (virus, bakterieë, protooë en swam)
- ➔ Inwendige en uitwendige parasiete
- ➔ Plant en swaarmetaalvergiftiging
- ➔ Die rol van die staat in dierebeskerming

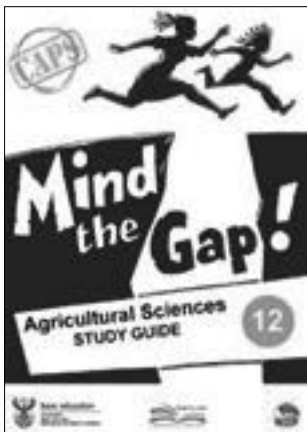
Dierereproduksie

- ➔ Reproduksieorgane (manlik en vroulik)
- ➔ Sinkronisasie van bronstigheid
- ➔ Kunsmatige paring en teling
- ➔ Dragtigheid en geboorte
- ➔ Melkproduksie

2. Landboubestuur:

Landboubestuur en Bemaking

- ➔ Landboubemaking
- ➔ Markewewig
- ➔ Bemakingstelsels
- ➔ Entrepreneurskap en besigheidsbeplanning

<https://bit.ly/3V7Rm37>

Produksiefaktore

- ➔ Grond en arbeid
- ➔ Kapitaal en bestuur

3. Basiese Landbougenetika:

- ➔ Monohibriede en dihibriede kruisings
- ➔ Oorerflikheid
- ➔ Variasie en mutasies
- ➔ Seleksie
- ➔ Genetiese modifikasie en ingenieurswese

Assessering

- ➔ Formele assesseringstake 25% **100 punte**
- ➔ Finale eksterne eksamen 75% **300 punte**

Gedurende die jaar moet jy verskillende formele assesseringstake voltooi. Alle assesseringstake is uiters belangrik en moet na die beste van jou vermoë voltooi word om sodoende 'n goeie jaarpunt te verseker.

Die volgende formele assesseringstake is verpligtend:

- ➔ Een praktiese ondersoek
- ➔ Een navorsingstaak
- ➔ Een kontroletoeets
- ➔ September eksamen. Hierdie eksamen bestaan uit twee vraestelle wat presies dieselfde Inhoudverspreiding en formaat as die finale eksamen vraestelle bevat.

Die eksterne eksamen vraestelle is soos volg gestruktureerd:

Vraestel 1: Dierestudies

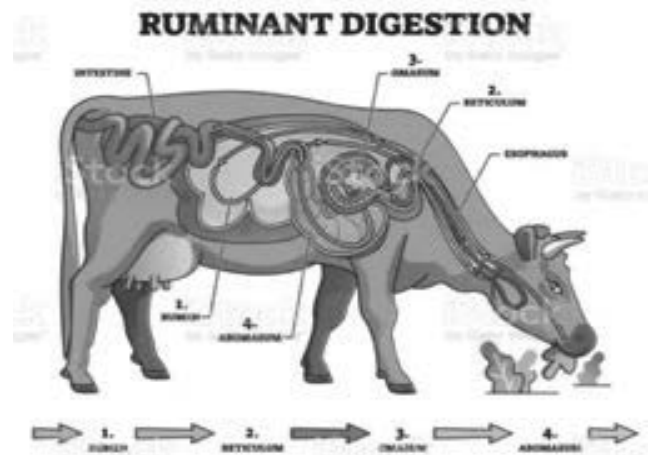
- ➔ Diervoeding **150 punte**
- ➔ Diereproduksie, Bekerming en Beheer **50 punte**
- ➔ Dierereproduksie **50 punte**

Vraestel 2: Landboubestuur en Genetika

- ➔ Landboubemaking en -bestuur **150 punte**
- ➔ Produksiefaktore en Bestuur **50 punte**
- ➔ Basiese Landbougenetika **50 punte**

Wenke vir sukses

- ➔ Vra jou onderwyser vir die inhoudsraamwerk van graad 12. Plak dit in jou werkboek. Merk elke onderwerp af soos dit in die klas onderrig word en skryf die toepaslike handboekbladsynommer langs elke onderwerp neer.
- ➔ Maak seker dat jy die relevante en korrekte Landbouwetenskappe-inhoudsonderwerpe vir elk van die vraestelle voorberei.
- ➔ Berei jouself voor om grafieke te teken en te interpreteer, berekeninge te doen (bv. die koëffisiënt van verteerbaarheid of voedingsverhouding), gevallestudies en scenarios deeglik te lees, diagramme te interpreteer (ook die byskrifte) en om jou kennis toe te pas.
- ➔ Gebruik soveel moontlik ou Landbouwetenskappevraestelle om jou vir die eksamen voor te berei.

LEWENSORIËTERING

Beste Graad 12-leerder

Lewensoriëntering rig en berei jou voor vir die lewe, vir die verantwoordelikhede en al die moontlikhede. Jy sal die skoolstelsel verlaat met vaardighede wat jou voorberei om 'n verantwoordelike volwassene te wees wat beskik oor goeie besluitnemings-vaardighede; 'n verantwoordelike landsburger wat sal bydrae tot die land se ekonomiese groei, en jou kennis van gesondheid en oefening sal help om leefstylsiektes te voorkom.

Vakvereistes

- ➔ 'n Handboek
- ➔ 'n Werkboek
- ➔ Gemaklike klere vir Liggaamlike Opvoedingaktiwiteite
- ➔ Gemaklike skoene/ tekkies

Inhoudskontrolelyns

Hieronder is 'n kontrolelyns wat jy kan gebruik om te verseker dat jy al die Graad 12 inhoud ten volle gedek het. Maak seker dat jy hierdie insluit in jou hersieningsprogram. Die inhoud sal ingesluit word in die assesseringstake en die eksamens.

1. Selfontwikkeling in die samelewing

- ➔ Gesonde leefwysekeuses
- ➔ Stres: identifisering, hantering, stresvlakke
- ➔ Konflikoplossing: maniere om konflik op te los
- ➔ Kommunikasie: gevoelens, oortuigings, houdings
- ➔ Oorgang tussen skool en post-skool bestemming
- ➔ Persoonlike leefwyseplan om kwaliteitslewe te verseker
- ➔ Menslike faktore wat gesondheidsrisiko's inhou, ongelukke, krisis en rampe
- ➔ Leefstylsiektes
- ➔ Verbintenissen om aan langtermyn fisieke aktiwiteite deel te neem

2. Liggaamlike Opvoeding

Deelname aan programme wat die volgende bevorder:

- ➔ Ontspanning en rekreasie aktiwiteite
- ➔ Spele en sport
- ➔ Persoonlike fiksheids- en gesondheidsdoelwitte

3. Studievaardighede

- ➔ Assesseringsproses
- ➔ Skoolgebaseerde assessering
- ➔ Nasionale Senior Sertifikaat: studieplan
- ➔ Hersiening van studievervaardighede; eksamenskryfvaardighede

4. Demokrasie en menseregte

- ➔ Verantwoordelike burgerskap
- ➔ Diskriminasie en menseregteskendings
- ➔ Die rol van die media in 'n demokratiese samelewing
- ➔ Ideologieë, geloofsoortuigings en wêrelduitgangspunte oor rekreasie en fisieke aktiwiteite

5. Sosiale en omgewingsverantwoordelikheid

- ➔ Samelewingsverantwoordelikheid om veilige en gesonde leefwyse te bevorder
- ➔ Formulering van 'n persoonlike missieverklaring
- ➔ Impak van visie op aksies/ gedrag

6. Beroepe en Beroepskeuses

- ➔ Toewyding aan 'n besluit wat geneem is
- ➔ Aansoek om werk, verdere studie
- ➔ Strategieë om doelwitte te bereik
- ➔ Redes vir en die impak van werkloosheid
- ➔ Innoverende oplossings om werkloosheid teen te werk: vrywillige werk, deeltydse werk, gemeenskapswerk, entrepreneurskap en informele werk
- ➔ Finansiële en sosiale lewensvatbaarheid insluitend SAID se belastingpligtigheid
- ➔ Impak van korrupsie en bedrog
- ➔ Kernelemente van 'n werkskontrak: regte en verpligtinge; diensvoorwaardes
- ➔ Arbeidswetgewing; vakbonde
- ➔ Die Wet op Arbeidsverhoudinge
- ➔ Werketiek en samelewingsverwagtinge
- ➔ Die waarde van werk: hoe werk lewensbetekenis gee

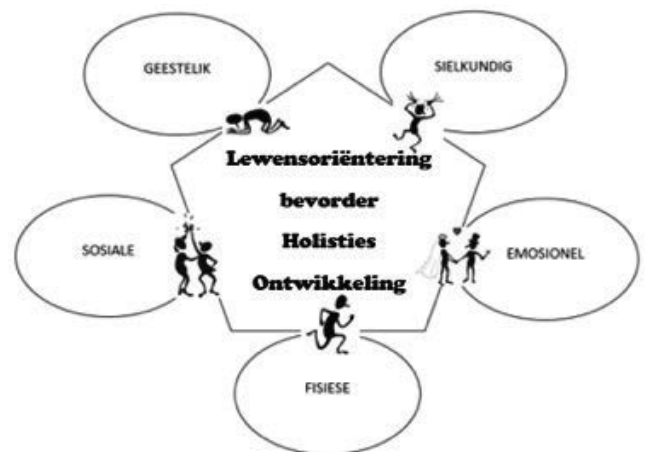
Assessering

Die assessering in Lewensoriëntering is 100% skoolgebaseerd. Elke leerder moet die volgende voltooi:

- ➔ 1 brongebaseerde taak **90 punte**
  - ➔ 1 projek **90 punte**
  - ➔ 2 eksamens
    - Kontrole toets **50x2 punte**
    - Gemeenskaplike Assesseringstaak Septembereksamen **100 punte**
  - ➔ 1 Liggaamlike Opvoedingstaak (LOT) **10+10=20**
- TOTAAL: 400 punte**

Wenke vir Sukses

- ➔ Wees teenwoordig in alle Lewensoriënteringklasse.
- ➔ Neem deel aan kritiese refleksie
- ➔ Neem deel aan die Liggaamlike Opvoedingaktiwiteite: Fisieke Fiksheid; Sport en Spele; Rekreasie en Ontspanning.
- ➔ Oefen jou eie respons op belangrike verbale opdragte.
- ➔ Handig beide geskrewe take op die verwagte datum in.
- ➔ Maak seker dat jy beide eksamens skryf.

Gr 12 LO Hersieningsboekie

https://drive.google.com/file/d/1094PvOGMekJzBvAkzttmItRf-_3olks3/view?usp=sharing

LEWENSWETENSAPPE

Beste Graad 12 Lewenswetenskappe-leerder

'n Liefde en apyt vir wetenskap, leergierigheid en uiterste noukeurigheid, met kritiese, analitiese en ondersoekende denke, entoesiasme vir probleemoplossing en deursettingsvermoë is van die belangrikste eienskappe wat nodig is om 'n sukses van Lewenswetenskappe te maak.

Vakvereistes

Jy benodig die volgende:

- 'n Handboek
- 'n Blou of swart pen
- 'n Potlood om tekening te maak
- 'n Liniaal, gradeboog en passer om 'n sirkelgrafiek te teken
- 'n Nieprogrammeerbare sakrekenaar

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy behoort te gebruik om te verseker dat jy die inhoud per vraestel ten volle gedek het.

Vraestel 1

- **Voortplanting in vertebrate** – diversiteit van voortplantingstrategieë
- **Menslike voortplanting** – bou van die manlike en vroulike voortplantingstelsel, puberteit, gametogenese, menstruele siklus, bevrugting, ontwikkeling van die sigoot tot blastosist, inplanting, gestasie en die rol van die plasenta
- **Reaksie op die omgewing (mense)** – sentrale seuweestelsel, perifere sensuweestelsel, outonome sensuweestelsel, sensuwees, eenvoudige refleksboog, afwykings van die sentrale sensuweestelsel, reseptore, menslike oog en oor.
- **Reaksie op die omgewing (plante)** – planthormone en plantverdedigingsmeganismes
- **Edokriene stelsel en homeostase** – insluitend negatiewe terugkoppelingsmeganismes

Vraestel 2

- **DNS/DNA: Die kode van lewe** – ligging, struktuur, funksies, DNS/DNA replisering, DNS/DNA profiele, RNS/RNA ligging, struktuur en funksie, proteïensintese
- **Meiose** – proses, belangrikheid, abnormale meiose, vergelyking van mitose en meiose
- **Genetika en oorerwing** – konsepte in oorerwing, monohibried kruisings, geslagsbepaling, geslagsgekoppelde oorerlikheid, bloedgroepe, dihibriedkruisings, genetiese afstammeling/stambome, mutasies, genetiese manipulasie, vaderskaptoetse, genetiese skakels
- **Evolusie** – bewyse vir evolusie, variasie, teorieë (Charles Darwin, Lamarck, Gepunte ewewig), kunsmatige seleksie, spesiasie, meganismes van voortplantings-isolasie, evolusie tans, menslike evolusie, "Uit Afrika" hipotese

Assessering

Gedurende die jaar moet jy verskillende formele assesseringstake voltooi. Alle assesseringstake is uiters belangrik en moet na die beste van jou vermoë voltooi word om 'n goeie jaarpunt te verseker.

- Formele assesseringstake: 25%
- Finale eksterne eksamen: 75%

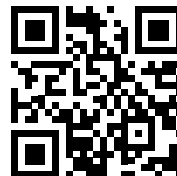
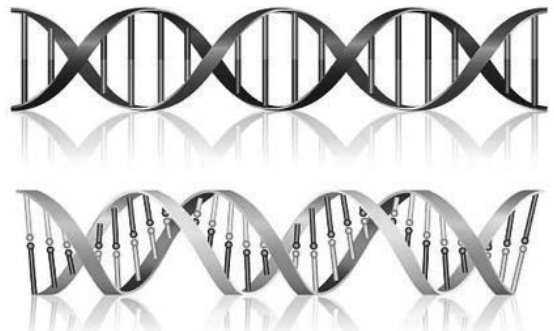
100 punte
300 punte

Die volgende formele assesseringstake is verpligtend:

- **Kwartaal 1:** Praktiese taak (minimum 30 punte) en formele toets (minimum 50 punte)
- **Kwartaal 2:** Praktiese taak (minimum 30 punte) en halfjaareksamen (minimum 50 punte)
- **Kwartaal 3:** Opdrag (minimum 50 punte) en proefeksamen (twee vraestelle – 150 punte elk)
- **Kwartaal 4:** Finale eksterne eksamen (twee vraestelle – 150 punte elk)

Wenke vir sukses

- Vra jou onderwyser vir die Nasionale Eksamenriglyne vir Graad 12. Dit sal jou die gedetailleerde inhoud gee. Plak dit in jou oefeningboek. Merk elke onderwerp soos dit in die klas onderrig word en skryf die relevante bladsye van die handboek langs die onderwerp neer.
- Gebruik regdeur die jaar vorige en voorbeeldvraestelle om jou insig en begrip van die konsepte/prosesse en die vermoë om verworwe kennis in nuwe situasie toe te pas, te assesseer.
- Jy moet jou ondersoek self ontwerp. Jy moet weet wat onafhanklike, afhanklike en kontrole-veranderlikes is voordat jy ddit toepas. Jy moet ook weet en verstaan wat 'n ondersoekvraag en 'n hipotese is voordat jy dit self kan formuleer.

Telematiese videos:
2019 tot 2021

<https://bit.ly/2DnR70S>

Lewenswetenskappe
lesse:

<https://wcedeportal.co.za/lessons/fet-phase>

MEGANIESE TEGNOLOGIE

Liewe Graad 12 Meganiese Tegnologie- leerder

Om sukses aan die einde van die jaar te behaal, is dit baie belangrik dat jy deur die jaar voortdurend in Meganiese Tegnologie al die verskillende temas, die voorgeskrewe kernkonsepte leer en die teorie in die maak van die PAT toepas.

Vakvereistes

Handboek, sakrekenaar en oorpak

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n lys wat jy moet gebruik om seker te maak dat jy al die inhoud van Meganiese Tegnologie volledig bestudeer het.

Meganiese Tegnologie

Veiligheid (Generies)

- ➔ OHS Wetgewing en regulasies waar van toepassing.

Materiale(Generies)

- ➔ Eienskappe en gebruik
- ➔ Metodes om eienskappe van staal te verbeter.

Pas en Masjinerig

Terminologie

- ➔ Indeksering, "DRO" programmering

Gereedskap

- ➔ Voorkomende instandhouding

Kragte

- ➔ Berekening van kragte, momente, spanning en vervorming.

Lasmetodes

- ➔ Skroefdraadberekening

Stelsels en beheer

- ➔ Meganiese komponente, Berekening van snelheid, Oordrag van beweging, Hildroulika/Pneumatika

Motor

Gereedskap

Diagnostiese toerusting

Enjins

- ➔ Krukasse, Konstruksie en werking van turbo-aanjaers

Kragte

- ➔ Motor berekening

Instandhouding

- ➔ Die gebruik van toetsapparaat om foute te diagnoseer.

Stelsels en beheer

- ➔ Werking en funksies van die Outomatiese ratkas, stuurstelsels en elektrisiteit.

Sweis en Metaalwerk

Gereedskap

- ➔ Doelgemaakte gereedskap en toerusting

Terminologie

- ➔ Template, Berekening met plaatmetaal, Toepassing van sweissimbole, Ontwikkelings

Kragte

- ➔ Kragte en momente, Staalraamwerk, Stres en Spanning

Instandhouding

- ➔ Instandhouding van verskillende bedryfstelsels

Lasmetodes

- ➔ Inspeksie van sweiswerk, Destruktiewe toetse, Nie-destruktiewe toetse, Vervorming en spanning, Effek van temperatuur

ASSESSERING

Skoolgebaseerde Assessering (25%)

➔ Kwartaal 1: Opdrag	100 punte
➔ Kwartaal 2: Kontroletoeets/ Eksamen	50 punte
➔ Kwartaal 3: Proefeksamen	200 punte
➔ Totaal	200 punte
	450 / 100 punte

Praktiese Assessering Taak (PAT) (Motor)

25%

➔ Kwartaal 1: Simulasie 1	50 punte
➔ Kwartaal 2: Simulasie 2 & 3	2 x 50 = 100 punte
➔ Kwartaal 3: Simulasie 4 & 5	2 x 50 = 100 punte
➔ Totaal	250/100 punte

(Pas & Masjinerig EN Sweis en Metaalwerk)

➔ Fase 1: Vervaardiging	50 punte
➔ Fase 2: Hegtingsmetodes	50 punte
➔ Fase 3: Simulasie/ Eksperiment	50 punte
➔ Fase 4: Finale Produk	50 punte
➔ Totaal	200/100 punte

Eksterne Eksamen (50%) 3 uur

200 punte

Wenke vir sukses

- ➔ Vra jou onderwyser vir die inhoudraamwerk vir Gr.12. Dit sal jou die volledige inhoud gee. Plak dit in jou oefeningboek.
- ➔ Merk die onderwerp af soos dit in die klas behandel word.
- ➔ Maak seker dat jy formules kan manipuleer om probleme op te los.
- ➔ Die skoolgebaseerde assesseringtake en die PATe berei jou vir die eindeksamen voor.
- ➔ Maak seker dat jy al jou take betyds ingelewer het en gelet het op akkuraatheid, detail en netheid.

WCED eportal:

<https://wcedportal.co.za/grade12-subject-support>

Engines: Construction and operation of Turbo Chargers

<https://qrگو.page.link/FtfFv>

Beste Graad 12-leerder

Musiek vereis gereelde studie en oefening van die skriftelike sowel as die praktiese afdelings.

In die geskrewe afdelings, moet jy EEN keuse maak tussen Inheemse Afrika-musiek (IAM), Jazz of Westerse Kunsmusiek (WKM).

Vakvereistes

- ➔ Notas vir Algemene Musiekkennis (AMK)
- ➔ Musiekinstrument
- ➔ Manuskripboek
- ➔ Klank- en videospeler

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy kan gebruik om te verseker dat jy al die werk vir graad 12 voltooi het:

1. Voordrag (Vraestel 3, 150 punte)

Daar sal van jou verwag word om die volgende vir jou gekose instrument(e) voor te berei:

- ➔ **Tegniese werk** (toonlere/arpeggios/oefeninge/studies)
- ➔ **Drie stukke.** Ten minste een van die stukke moet 'n ensemblewerk wees.
- ➔ **Gehoortoetse** (bladsang, sing van drieklanke en klap van ritmes)
- ➔ **Bladlees** (ongesiene musiekstuk)

2. Musiekgeletterdheid (Vraestel 1, Alle bane, 60 punte)

In graad 12 moet jy die volgende verstaan, identifiseer en gebruik:

- ➔ Sopraan-, Bas-, Alt- en Tenoorsleutels
- ➔ Toonlere: Majeur, mineur (natuurlik, harmonies & melodies), pentatonies, chromaties, heeltoon en blues
- ➔ Modusse
- ➔ Alle toonsoorttekens
- ➔ Tydmaattekens en groepering van note
- ➔ Intervalle
- ➔ Transposisie en transkripsie
- ➔ Drieklanke, primêre en sekondêre akkoorde in alle omkerings
- ➔ Kadensiële en deurgangs-6/4-akkoorde
- ➔ Dominant sewende in grondposisie
- ➔ Nie-akkoordnote
- ➔ Musikale terme
- ➔ Voltooi 'n gegewe melodie tot en met 12 mate in drieledige vorm vir enige instrument of stem

3. AMK (Vraestel 1, 60 punte)

Die Musiekindustrie (verpligtend vir alle bane)

- ➔ Hoe 'n musiekwerk gepubliseer en geregistreer word en deur kopiereg beskerm word
- ➔ Opnamemaatskappye in Suid-Afrika

Indien jy die **Inheemse Afrika-musiekbaan** volg, moet jy die volgende dek:

- ➔ Die funksie van musiek in Afrika-gemeenskappe
- ➔ 'n Dieptestudie en analise van twee liedere (en die kunstenaars) in elk van die volgende musiekstyle:
  - **Mbhaqanga:** Melodi Yalla & Wamuhle
  - **Maskandi:** Kuke Kwagijim' Iveni & Umama
  - **Isicathamiya:** uNomathemba & Wena Wedwa
  - **Malombo:** Phamba Madiba & Ngwana O Ya lela
  - **Kwela:** Banna Ba Rustenburg & See You Later
- ➔ Die studie van twee tradisionele Afrikamusiekvoordragte wat nie deel van jou eie kultuur uitmaak nie

Indien jy die **Jazz-baan** gekies het, moet jy die ontwikkeling van Suid-Afrikaanse Jazz-style verstaan, asook 'n studie van verteenwoordigende kunstenaars en werke van elke styl:

- **Kaapse Jazz:** Abdullah Ibrahim (Mannenberg)
- **Vroeë Jazz-sangers:** Miriam Makeba (Lakutshon' iLanga)
- **Jazz by die Huis:** Zim Nqawana (eBhofolo)
- **Jazz in Ballingskap:** Brotherhood of Breath (Mra)
- **Nuwe Jazz:** The Jazz Epistles (Vary-oo-vum)
- **Kwela:** Spokes Mashiyane (Banna Ba Rustenburg)
- **Marabi (Vrouens):** Flying Jazz Queens (Langa More)
- **Marabi (Mans):** Manhattan Brothers (Jikela Emaweni)
- **Mbhaqanga:** Makgonatsohle Band (Umjomela)
- **Afgelope paar jare:** Feya Faku (The Colours They Bring)

Indien jy die **Westerse Kunsmusiekbaan** gekies het, moet jy die volgende musiekstyle en verteenwoordigende werke bestudeer:

- ➔ Die **Simfonie, Konsert Ouverture** en **Simfoniese Toondig**
  - Ontwikkeling van die simfonie
  - Sonata-, Rondo- en Menuet & Trio-vormstrukture
  - **Simfonie nr. 6 (Pastorale)** - L van Beethoven: Basiese analise van die volledige werk, met 'n dieptestudie van die 4de en 5de bewegings
  - **Hebrides Ouverture** - F Mendelssohn
- ➔ **Die Opera**
  - Ontwikkeling van die opera
  - Belangrike operaterme
  - **Die Towerfluit** - WA Mozart: Basiese analise van die volledige werk, met 'n dieptestudie van die Ouverture, Der Vogelfänger bin ich ja, Dies Bildnis ist bezaubernd schön, O Isis und Osiris, Der Hölle Rache, Pa-, pa-, pa-

4. Musiekbegrip (Vraestel 2, alle bane, 30 punte)

Daar sal van jou verwag word om jou kennis van algemene musiekkonsepte, vormstrukture en voorgeskrewe werke toe te pas terwyl jy na klankbane luister.

Assesering

Vier take maak deel uit van 50% van die finale punt:

- ➔ **TWEE Praktiese Asseseringstake (PAtE): 100 punte** (25% van die finale punt)
    - **PAT 1:** Eie komposisie of verwerking of improvisasie (50 punte)
    - **PAT 2:** Openbare voordrag van een stuk met programnotas en 'n besigheidsplan (50 punte)
  - ➔ **DRIE SGA-take: 700 punte** (25% van die finale punt)
    - Kwartaal 1 Toets (100 punte)
    - Junie eksamen (300 punte)
    - Rekordeksamen (300 punte)
- Totaal SGA:** $700 \div 7 = 100$ punte

Die oorblywende 50% word van die **finale NSS-eksamen** verkry:

- ➔ Die geskrewe eksamen (Vraestel 1 en Vraestel 2) (25% van die finale punt)
- ➔ Die praktiese eksamen (Vraestel 3) (25% van die finale punt)

Wenk vir sukses

- ➔ Jy sal goeie punte behaal indien jy daagliks jou stukke en tegniese werk oefen en al jou take betyds inhandig

ONTWERP

Beste Graad 12 Ontwerp-leerder

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig:

- ➔ 'n Ontwerp-handboek
- ➔ 'n Prosesboek
- ➔ Materiaal wat met jou **gekose dissipline** verband hou

Ontwerpkategorieë:

- ➔ Visuele Kommunikasie-/ Inligtingsontwerp
- ➔ Oppervlakontwerp
- ➔ Produkontwerp
- ➔ Omgewingsontwerp

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy kan gebruik om te verseker dat jy al die werk vir Graad 12 voltooi het.

Onderwerp 1 – Ontwerpproses (Prosesboek):

(10–12 uur per praktiese taak per kwartaal)

- ➔ Die prosesboek moet al jou beplanning, voorbereiding, ondersoek en navorsing toon om die geïdentifiseerde probleem van die opdrag op te los. Die navorsingsopdragte (**Ontwerp in 'n Besigheidskonteks**) vorm deel van hierdie proses en moet 'n direkte skakel met jou praktiese taak toon

Onderwerp 2 – Ontwerpproduksie:

(18–20 uur per praktiese taak per kwartaal plus tyd na skool)

- ➔ Jy moet nou die produk/te in jou gekose ontwerpkategorie vervaardig. Onthou die funksionaliteit van die produk is belangrik. Dit is belangrik om na oorspronklikheid, kreatiwiteit en innovasie in die produk te streef, terwyl jy ook 'n gevorderde mate van tegniese vaardigheid toon in die gebruik van 'n verskeidenheid materiale en tegnieke wat gekies word.

Onderwerp 3 – Ontwerpteorie:

Die finale Ontwerpteorie-vraestel sal uit SES vrae bestaan:

Die teorie word verdeel in drie afdelings:

Afdeling A: Ontwerpgeletterdheid (VRAE 1 to 3) 30 punte

- ➔ Analise van ongesiene voorbeelde
- ➔ Kommunikasie deur ontwerp
- ➔ Argitektuur

Afdeling B: Ontwerpeskiedenis (VRAAG 4) 30 punte

- ➔ Geskiedenis van ontwerp

Afdeling C: Ontwerp in 'n sosiokulturele/ omgewings- en volhoubare konteks (Vrae 5 en 6) 40 punte

- ➔ Ontwerp en sosio-kulturele kwessies
- ➔ Ontwerp en omgewings- en volhoubare konteks

Die finale Ontwerpteorie-vraestel sal uit SES vrae bestaan:

AFDELING A: VRAE 1 to 3

- ➔ Ontwerpgeletterdheid (30 punte)
- ➔ Analise van ongesiene voorbeelde
- ➔ Kommunikasie deur ontwerp
- ➔ Argitektuur

AFDELING B: VRAAG 4

- ➔ Ontwerpeskiedenis (30 punte)
- ➔ Geskiedenis van ontwerp

AFDELING C: Ontwerp in 'n sosiokulturele/omgewings- en volhoubare konteks (Vrae 5 en 6) 40 punte

- ➔ Ontwerp en sosio-kulturele kwessies
- ➔ Ontwerp en omgewings- en volhoubare konteks

Jy moet **AL 6** vrae beantwoord, maar lees die instruksies noukeurig aangesien daar **keuses** in die vrae is.

Jy moet die volgende voltooi:

KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4
TAAK 1 Teorie-toets 50 punte	TAAK 3 Teorie- eksamen of kontrole-toets 100 punte	TAAK 5 Teorie Proef- eksamen 100 punte	TAAK 7.1 Teorie Vraestel 1 100 punte

TAAK 2 Prakties 1 Prosesboek 100 punte	TAAK 4 Prakties 2 Prosesboek Book 100 punte	TAAK 7.2 Prakties Vraestel 2 Prosesboek 50 punte	TAAK 7.2 Prakties Vraestel 2 Produk 50 punte
TAAK 6: Pat (Retrospektiewe uitstalling): Dit is 'n uitstalling van jou werk waar die minimum vereistes Produkte 1 & 2 is. Jy behoort hierdie produkte te ontwikkel en uit te brei na 'n samehangende en holisties groep produkte gesien in die konteks van 'n uitstalling. 100 punte			
PRAKTIES 1 Produk 1	PRAKTIES 2 Produk 2	PRAKTIES PAT: Retrospektiewe uitstalling Verfyning, uitbreiding en ontwikkeling van produkte temas in prakties 1 en 2 100 punte	
TAKE 1 – 5 sal jou skool gebaseerde assessering (SGA) vorm (25% van finale punt)			
100 (SBA) + 100 (TAAK 6: PAT) + 100 (TAAK 7.2: PRAKTIESE EKSAMEN) + 100 (TAAK 7.1: TEORIE EKSAMEN) = 400 (TOTAL PUNTE)			

Wenke vir sukses

- ➔ Word **ontwerpgeletterd** deur bewus te wees van ontwerp rondom jou! Let op die tendense in Ontwerp. Wees sensitief en bewus van sosiale en omgewingskwessies wat ontwerp beïnvloed. Onderskei vooraf tussen plaaslike en internasionale ontwerpers se gevallestudies om nie deurmekaar te raak tydens die eksamen nie.
- ➔ Spesialiseer in een ontwerp kategorie om jou kapasiteit op te bou en uit te blink in jou praktiese werk
- ➔ Hou jou kliënt of teikenmark altyd in gedagte wanneer jy ontwerp. Is jou ontwerp funksioneel en esteties, sal dit aan die behoeftes voldoen en die lewe verbeter?

Design Revision Term 2

<https://wcedportal.co.za/eresource/123571>

Design Revision Term 3

<https://wcedportal.co.za/eresource/147261>

Grade 12 Design Study Guide

<https://wcedportal.co.za/eresource/203286>

REKENAARTOEPASSINGSTEGNOLOGIE (RTT)

Liewe Graad 12-leerder

Rekenaartoeëpassingstegnologie is die studie van die komponente van 'n rekenaarsstelsel (soos hardeware en sagteware) en die gebruik en toeëpassing van praktiese tegnieke om alledaagse probleme op te los. In RTT sal jy gevallestudies (scenario's) gegee word en gevra word om programme soos woordverwerking, sigblaaië, databasisse, aanbiedings en selfs die ontwerp van webwerwe te gebruik om probleme op te los.

Vakvereistes

Intreevlak-rekenaar met minstens die volgende sagteware:

- ➔ Windows 8 / Windows 10 of Linux as bedryfstelsel
- ➔ Office suite (MS Office 2016/2019/365)
- ➔ Grafiese program (soos Paint, Paint 3D, ens.)
- ➔ HTML teksredigeerder (bv. Notepad++)
- ➔ Anti-virus sagteware
- ➔ Toegang tot die Internet

Inhoudskontrolelys

Apparatuur

- ➔ Toevoer- en afvoertoestelle
- ➔ Bergings-/stoortoestelle en media
- ➔ Opneem en afvoer van data
- ➔ Verwerking
- ➔ Netwerk argitektuur
- ➔ Eindgebruiker IKTs: Die invloed en gebruik in alledaagse lewe
- ➔ Normale gebruik van toestelle
- ➔ Probleemopsporing en voorstel van oplossings
- ➔ Die voor- en nadele van die gebruik van toestelle
- ➔ Nuwe tegnologieë

Programmatuur

- ➔ Nutsprogramme
- ➔ Lêerorganisasie en -bestuur
- ➔ Bedryfstelsel
- ➔ Die rol en eienskappe van die bedryfstelsel
- ➔ Funksies en prosedures
- ➔ Foutopsporing en "huishouding"

Toeëpassingsprogrammatuur

- ➔ Woordverwerking (WV)
- ➔ Sigblad (SP)
- ➔ Databasis (DB)
- ➔ HTML (web ontwerp)
- ➔ Integrasie
- ➔ Gevorderde uitlegte en formatering
- ➔ WV: 'styles', 'mail merge', outomatiese inhoudsopgawe, 'indexes', 'pagination', 'referencing', dokumentontwerp en uitleg
- ➔ SP: funksies en formules - bv. IF, COUNTIF, SUMIF, VLOOKUP, Berekeninge met tyd en datums, teks funksies, grafieke
- ➔ DB: 'Data types', 'Field properties', basiese berekeninge in navrae en verslae, groepering en sortering, valideringstegnieke
- ➔ Foutopsporing en voorstel van oplossings binne 'n scenario
- ➔ HTML-elemente: genommerde lyste en kolpuntlyste, hiperskakels, invoeging van prente, skep van tabelle en werk met eienskappe van lettertipes

Kommunikasie

- ➔ Internet, e-pos
- ➔ Regs-, etiese-, veiligheids- en omgewingskwessies
- ➔ Gesondheid- en ergonomiese kwessies
- ➔ Inligtingsbestuur
- ➔ Soek, vind en prosessering van inligting
- ➔ Samevoeging, skep en kommunikasie van nuwe inligting, reflekteer, evalueer en voorstel van oplossing

Assessering

Elke leerder moet 'n Praktiese Assesseringstaak (PAT) produseer, waar jy al jou vaardighede en kennis van die programme saltoepas om 'n probleem op te los. Die PAT tel 25% van jou finale punt. Die

ander 75% bestaan uit die einde van die jaar eksamen (50%) en jou skool-gebaseerde assesseringstake (25%).

Die skoolgebaseerde assesseringstake (SGA) bestaan uit die volgende:

- ➔ **Kwartaal 1:** Teorie toets Min 50 punte
- ➔ Prakties toets Min 50 punte
- ➔ **Kwartaal 2:** Toets / Alternatiewe Assessering Min 50 punte
- ➔ **Kwartaal 3:** Voorbereidende eksamen (V1 - 150; V2 - 150)

Finale eksamen

➔ **Vraestel 1: Praktiese vraestel - 3 uur 150 punte**

Hierdie vraestel toets hoofsaaklik die praktiese vaardighede met betrekking tot die verpligte toeëpassingspakkette, naamlik woordverwerking, sigblaaië, databasis en HTML (web-ontwerp). Hierdie vaardighede sal op 'n geïntegreerde wyse binne 'n lewensgetroue scenario geassesseer word.

➔ **Vraestel 2: Teorie-vraestel - 3 uur 150 punte**

- **Afdeling A:** Meervoudige keuse vrae, Pas items en aangepaste Waar/Onwaar.
- **Afdeling B:** 'n Verskeidenheid kort vrae gebaseer op inhoud, konsepte en vaardighede
- **Afdeling C:** Geïntegreerde scenario - gebaseer op 'n eindgebruikers scenario.

Wenke vir sukses

- ➔ Hersiening word die beste gedoen deur vrae uit vorige vraestelle uit te werk en jou antwoorde met die memoranda te vergelyk. Die moeiliker dele van die praktiese werk (sigblaaië en databasisse) moet hersien word deur verskeie voorbeelde te doen sodat die prosedures verstaan en die vaardighede geoefen word.

RTT praktiese eksamen: Moets en Moenies vir kandidate

Voor die eksamen

- ➔ Daag betyds op.
- ➔ Skenk aandag aan die onderwyser tydens die aanteken proses.
- ➔ Onttrek die data en herbenoem die lêergids na jou eksamennommer.
- ➔ Gee jou toegangskaart met jou eksamennommer daarop terug aan die toesighouer.
- ➔ Lees die vraestel noukeurig deur
- ➔ Kontroleer of jy al die nodige lêers in jou lêergids het
- ➔ Gebruik die bykomende lêë bladsye om deeglik te beplan.

Tydens eksamen

- ➔ Roep die toesighouer indien jy hulp nodig het.
- ➔ Stoor jou werk gereeld (elke 10 minute).
- ➔ Stoor jou werk slegs in jou eksamengids.

Na eksamen

- ➔ Moenie jou rekenaar af-log of afskakel nie.
- ➔ Maak seker dat al jou lêers in jou eksamengids gestoor is.
- ➔ Kyk of jou lêers kan oopmaak, dat daar geen kortpaaië of vermiste lêers is nie.
- ➔ Vul jou inligtingsblad in.

As jy die TWEDE SESSIE skryf

- ➔ Daag 'n uur VOOR DIE EINDE van die eerste sessie op.
- ➔ Al die voorskrifte en vereistes soos vir die eerste sessie geld ook hier.

In geval van 'n KRAGONDERBREKING

- ➔ Bly sit by jou werkstasie.
- ➔ Moet met niemand kommunikeer nie.
- ➔ Wag vir instruksies van die toesighouer.

REKENINGKUNDE

Liewe Graad 12 Rekeningkundeleerder

Geluk met jou die bereiking van Gr 12 Rekeningkunde. Die vaardighede, kennis en waardes wat jy hierdie jaar gaan aanleer en/of uitbrei gaan van onskatbare waarde wees in jou persoonlike en professionele lewe. Graad 12 vereis harde werk, maar die bevrediging en vreugde om hierdie graad te slaag maak dit alles die moeite werd.

Vakvereistes:

- ➔ 'n Handboek
- ➔ Een of meer Rekeningkunde-skrifboeke of werkboeke
- ➔ 'n Blou of swart pen, 'n potlood en liniaal
- ➔ 'n Nie-programmeerbare sakrekenaar

Inhoudskontrolelys

VRAESTEL 1

Maatskappye

- ➔ Begrippe, uniek aan maatskappye
- ➔ Unieke maatskappy-grootboekrekeninge, bv. Aandeelhouders vir dividende, Behoue inkomste, Verdelingsrekening, ens.
- ➔ AARP-beginsels (historiese koste, omsigtigheid, weselikheid, besigheidsentiteit, paring, lopende saak)
- ➔ Effek van transaksies op die rekeningkundige vergelyking
- ➔ Maatskappy-finansiële state met notas (Staat van Omvattende Inkomste, Staat van Finansiële Posisie en Kontantvloeistaat)
- ➔ Ouditverslag; Direkteursverslag
- ➔ Ontleding & vertolking van fin. state (finansiële aanwysers)
- ➔ Etiese en verantwoordelike korporatiewe bestuur en beheer in maatskappye. Lewer kommentaar oor uitvoerende (bv. HUB) en nie-uitvoerende direkteure, werkkomitees, bv. oudit-, vergoedings-, vaardigheidsontwikkeling-, KMI-komitees, ens.
- ➔ Professionele instellings en -beleide, bv. SAICA, SAIPA, King KODE III (verantwoordbaarheid, deursigtigheid) en hul rol in etiese korporatiewe bestuur.

VRAESTEL 2

BTW

- ➔ Begrippe; etiese gedrag in terme van BTW
- ➔ Bereken die bedrag ontvangbaar van/betaalbaar aan SAID

Rekonsiliasies (opstel, ontleed en vertolk)

- ➔ Bank-, debiteure- en krediteurekonsiliasie (-versoenings)
- ➔ Debiteure-ouderdomsontleding
- ➔ Etiese gedrag en interne beheerprosesse

Vervaardiging

- ➔ Kostebegrippe, berekeninge en interne beheerprosesse
- ➔ Gelykbreekpunt (bereken en vergelyk dit met produksievlakke)
- ➔ Stel op en ontleed die Produksiekostestaat met notas en 'n verkorte Staat van Omvattende Inkomste

Begroting

- ➔ Begrippe, etiese gedrag, interne beheerprosesse
- ➔ Debiteure-invordering- en Krediteurebetalingskedules
- ➔ Voltooi, ontleed en vertolk Kontantbegrotings en die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste
- ➔ Vergelyk werklike met begrote syfers; lewer kommentaar op die uitwerking van koste-items op inkomstes (bv. advertensies op verkope, ens.)

Vaste Bates (Vraestel 1 en 2)

- ➔ Beide vraestelle: Waardevermindering, aankoop en verkoop van bates aan die begin, gedurende en einde van 'n jaar
- ➔ Vraestel 1: Waardasie vir verslagdoening, bv. Vaste bate-nota
- ➔ Vraestel 2: Opskrif & interne beheer, Bateverkoperek./Vaste bateregister

Voorraadstelsels

- ➔ Begrippe, etiese gedrag en interne beheer
- ➔ Periodieke vs Deurlopende voorraadstelsels (voor- en

- nadele); berekeninge van koste van verkope & bruto wins
- ➔ Voorraadwaardasie-metodes: Spesifieke identifikasie, EIEU, Geweegde gemiddelde
- ➔ Etiese bestuur en interne beheer van voorraad

FORMULEBLAD

Dieselfde formuleblad word in Vraestel 1 en 2 gebruik. Maak seker dat jy al die formules op hierdie blad ken en kan toepas. Oefen ook om die blad doeltreffend in die eksamen te gebruik. LEES die opdrag in 'n vraag deeglik sodat jy die korrekte bedrae in die berekening gebruik, bv. FINALE voorraad OF GEMIDDELDE Voorraad.

Assesseringsvereistes

Skoolgebaseerde Assesering (SBA)

- ➔ **Kwartaal 1:** Geskrewe verslag; Kontroletoeits 1
- ➔ **Kwartaal 2:** Navorsingsprojek; Halfjaareksamen* (2 vraestelle) (*onderhewig aan verandering)
- ➔ **Kwartaal 3:** Gevallestudie; Proefeksamen (2 vraestelle)

Voltooi alle asseseringstake, toetse en eksames na die beste van jou vermoë om 'n goeie jaarpunt te verseker.

NSS-eksamen: 2 vraestelle (150 punte; 2uur ELK)

Die TWEE vraestelle word op **verskillende datums** geskryf; maak seker dat jy die eksamenrooster goed bestudeer. Daar is geen keusevrae nie. Elke vraag dek 'n onderwerp en word in 'n spesiale antwoordeboek beantwoord. Alle rowwe bewerkings moet in die antwoordeboek getoon word.

ONTHOU: Jy kan alie vrae in 'n donker potlood voltooi sodat jy foute kan uitvee. GEEN korrigeervloeistof word in die eksamen toegelaat nie en punte word verbeur vir onleesbare en onnetjiese werk.

Wenke vir sukses:

- ➔ Voltooi minstens EEN Rekeningkunde-aktiwiteit/vraag oor die onderwerp wat in die klas behandel is. Dit help jou om die teorie en/of die berekeninge te verstaan en toe te pas.
- ➔ OEFEN ... OEFEN ... OEFEN. Werk gereeld deur ou eksamen-vraestelle om jou eksamenskrif-vaardighede te oefen, bv. tydbestuur, lees van instruksies met insig, ens. [Vorige eksamenvraestelle in die een-vraestel formaat is steeds bruikbaar, want die eksamineerbare inhoud het nie verander nie.]
- ➔ Jou studie-/hersieningsprogram moet die aantal weke en dae wat jy beskikbaar het vir jou Rek-studies aan te toon. Laat genoeg tyd toe vir ELKE onderwerp. Werk meer aan dié onderwerpe waarmee jy sukkel of waarvan jy nie hou nie, maar hersien ook jou beste onderwerpe. WENK: Begin alreeds in Kwartaal 1 met jou studies, want jy kan alreeds jou Gr 11-werk hersien.
- ➔ Tydsbestuur: Pas goeie lees- en berekeningsmetodes gereeld toe as jy studeer. Hierdie metodes sal voorkom dat jy tyd mors en verseker dat jy 'n vraestel in twee uur kan voltooi.
- ➔ Probeer om AL die vrae en sub-vrae te beantwoord. Moenie vroe ooplos nie, want een punt is beter as geen punte.
- ➔ Voltooi 'n berekening al is jy nie seker of dit korrek is nie. As jy hierdie 'verkeerde' antwoord korrek gebruik in die opvolgvraag, kan jy maksimum punte in die opvolgvraag verdien.
- ➔ Toon berekeninge tussen hakies in toetse en eksamens om deelpunte te kan verdien.

Skandeer die QR-kode vir die Gr 12 Hersieningsmateriaal beskikbaar op die E-portal (zero-data)

<https://wcedportal.co.za/eresource/109466>

Beste Graad 12-leerder

Religiestudies is die studie van religie as 'n universele fenomeen en van religieë wat in 'n verskeidenheid kulture gevind word. Die vak lei tot die herkenning, begrip en waardering van 'n verskeidenheid religieë binne mede-menslikheid, in die konteks van 'n burgerlike begrip van religie en met 'n oog op die ontwikkeling van religieuse geletterdheid.

Vakvereistes

'n Handboek, 'n werkboek

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n opsomming van die inhoud wat aangespreek moet word in Religiestudies. Maak seker dat jy al die onderwerpe in jou hersieningsprogram insluit.

1. Verskeidenheid van Religieë

- ➔ Konsepte: identiteit, uniekheid, eenheid, ooreenkomst, verskil en vergelykbaarheid met betrekking tot religieë
- ➔ Interne verskille binne 'n aantal religieë
- ➔ Unieke kenmerke van verskeie religieë
- ➔ Inter-religieuse verhoudings in Suid-Afrika, Afrika en internasionale gemeenskappe

2. Algemene eienskappe van religie as 'n generiese en unieke verskynsel

- ➔ Die rolle van leringe in 'n verskeidenheid religieë
- ➔ Die sentrale leer van een religie
- ➔ Mondelinge, geskrewe en kontemporêre bronne in verskeie religieë
- ➔ Normatiewe bronne of tradisies in een religie
- ➔ Sekulêre wêreldbeskouings

3. Aktuele aangeleenthede in die samelewing

- ➔ Religieuse vryheid, menseregte en verantwoordelikhede in verskillende religieë
- ➔ Strategieë om oplossings te soek vir groot sosiale probleme
- ➔ Die rol van die media met verwysing na religie

4. Navorsing oor religie en oor religieë heen

- ➔ Religie in areas van onlangse konflik in Suid-Afrika, Afrika en oor die wêreld: identifiseer en ontleed twee of drie areas van onlangse konflik. Bepaal of religie deel is van die oorsaak of van die oplossing
- ➔ Religie en die natuurwetenskappe: ondersoek die verhouding tussen religie en die natuurlike wetenskappe met verwysing na sieninge van die skepping en evolusie
- ➔ Spesialisering in een religie

Assessering

Die assessering bestaan uit twee dele:

Skoolgebaseerde assessering beslaan 25% van die totaal. Dit word verkry deur:

- ➔ 1 toets
- ➔ 2 eksamens
- ➔ 2 geskrewe take:
  - Brongebaseerd
  - Projek

100 punte
300 punte elk
100 punte elk

Die finale eksterne eksamen beslaan 75% van die totaal

- ➔ Die eksamen bestaan uit 2 vraestelle van 2 uur lank. Elke vraestel tel 150 punte, d.i. **2 X 150 = 300 punte**

Onderwerpe moet in elke vraestel behandel word	
Graad 12 Vraestel 1 (150 punte)	Graad 12 Vraestel 2 (150 punte)
Algemene kenmerke van godsdiens as 'n generiese en unieke verskynsel – Sentrale onderrig	Aktuele kwessies in die samelewing (sosiale probleme)
Godsdienstvryheid, menseregte en verantwoordelikhede	Ondersoek na en oor verskillende godsdienste (sienings van verskillende godsdienste)
Godsdienste en die media	Skepping en evolusie
Interreligieuse verhoudings	Sekulêre wêreldbeskouings
Konsepte en definisies	Konflik
Konseptuele onderskeidings	Interne verskille
Verskeidenheid godsdienste - Humanitêre krisis	
Die onderwerpe hieronder sal in beide Vraestel 1 en 2 verskyn	
Kernleerstellings in 'n godsdiens	
Normatiewe bronne	
Godsdienstleerstellings	
Unieke kenmerke in 'n godsdiens	
Hermeneutiese beginsels	
Inspirasie	
Mondelinge tradisies	

Wenke vir sukses

- ➔ Religiestudies sluit baie selfstudie in. Lees soveel bronne as moontlik.
- ➔ Vir die eksamen moet jy fokus op die ondersoek van 'n reeks bronne om sodoende verskillende religieë te kan vergelyk en om generiese kwessies met betrekking tot religieë te analiseer en te interpreteer.
- ➔ Maak seker dat jy jou kennis van Religiestudies in enige gevallestudie of voorbeeld kan toepas wat in die vraestelle gebruik word.

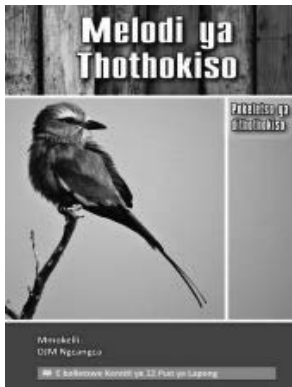
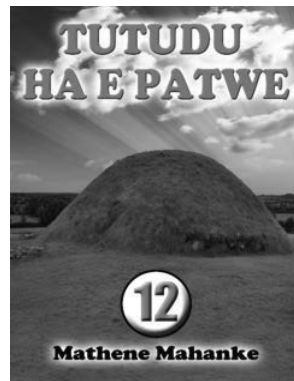
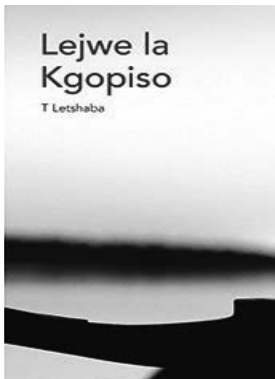

Gr 12 LO Hersieningsboekie

https://docs.google.com/document/d/1fscSmlRXQNxfBQz-kJMa0eHBs_t8hWJ/edit?usp=sharing&ouid=110525439005755272952&rtopof=true&sd=true

SESO THO & SETSWANA

Kgotso Moithuti wa Sehlopha sa 12!

Se latelang ke sesebediswa se tla o nnetefaletsa hore o ents'e mesebetsi yohle e hlokalalang selemong sena:

O TSHWANETSE HO BA LE:

- ➔ Buka e reretsweng ho o ruta puo le ho bala.
- ➔ Dibuka tse ding ntle le tsa sekolo tse kenyelletsang dimakasine le dikoranta.
- ➔ Bukantswe
- ➔ Dibuka tsa dingolwa tse balwang sekolong: Tutudu ha e patwe; Lejwe la kgopiso le Melodi ya thothokiso.

Sebedisa:

- ➔ Mawa a ho bala
- ➔ Meelelo ya ditema - tse ngotsweng, tse bohawang, tse mamelwang, tse mamelwang mmoho le ho bohuwa, tsehebediso ya puo le ditshwantsho ditemeng;
- ➔ Dibopeho tsa ditema
- ➔ Ditema tsa kgokahano

Ha o ithutile mawa ana hantle, o tla ipeha motjheng o motle wa ho ngola.

Ho ngola:

- ➔ Bokgoni ba ho etsa dipatlisiso
- ➔ Moralo wa ho ngola
- ➔ Ho ngola mokgwaritso kapa mekgwaritso e mmalwa e le leano la ho ngola sehlahiswa se phethahetseng
- ➔ Ho lekola diphoso

Tshebediso ya puo:

- ➔ Hlwaya & hlalosa meelelo ya mantswe ebe o a sebedisa ka nepo
- ➔ Dipolelo
- ➔ Boitemohelo bo hlokolosi ba puo

MESEBETSI E HLOLWANG:

KOTARA 1	KOTARA 2	KOTARA 3
ORALE:		
HO MAMELA	MOSEBETSI WA BUKA	ORALE
MOQOQO	ORALE	
TEMA YA KGOKAHANO	TLHAHLOBO	
ORALE:		

Dibukeng tsa dingolwa ho ithutwa tse latelang:

Poloto le sekapoloto (tlhekelo le kamano ya baphetwa, tikoloho (maemo, sebaka & nako); Sesosa sa kgohlano, Tharahano - ho rarahana hwa diketsahalo; Sehlohloho; Mothipoloho; Phethelo/Tharollo; Setaele j.k lewa la bongodi la ho tsebela mmadi pele diketsahalong tse tla etsahala ka ho sebedisa puisano kapa boipuiso kapa lewa la ho hetla morao; Popeho le kgolo ya baphetwa/batshwantshisi; Seabo sa mopheti le ntlhakemo ya mongodi; Mookotaba lemolaetsa; Boitshetleho; Maikutlo le Sehalo; Mothinya le Sephetho se sa lebellwang; Ditaello tsa kalaneng; Tomatso tshwantshisong. Moelelo o otlohileng/totobetseng; Moelelo o hlahiswang ke tsehebediso ya puo ya bonono/o akanngwang/o patehileng; Sehalo; Maikutlo/Thanyo; Karaburetso; Dikapuo; Kgetho ya mantswe; Disebediswa tsohle tsa bonono le bokgabo; Karabelo e bontshang ho ameha maikutlong; Matshwao a puo; Phetapheto (hlaahlela); Disebediswa tsa modumo (poeletsomodumo/alithereishene, (khonsonense), poeletsodumannosthi (asonense) le poeletsadumammoho (khonsonense), raeme/morumo, Morethetho; Enjambamente (pholletso/pholletsi/motjetje/molamotjetje); melathothokiso.

- ➔ Dilemong tse fetileng, ho hlokomelehile hore baithuti ba bangata ba ba le pharela dibukeng. Haeba le wena o na le bothata bo tshwanang, iphe nako e ngata ya ho bala dibuka tse na o be o di phete makgetlo. Botsa titjhere ya hao le a mang matitjhere a rutang Sesotho mme o tla buleha mahlo haholo.
- ➔ Ikwetlise ka ho bala dipamipri tsa dilemo tse fetileng o tle o bone hore ditebello ke dife mabapi le ho araba dipotso tse fapaneng.
- ➔ Bala! Bala! Bala!

RWALLA LE SA TJHABILE ESERE WA AHA SEROBE PHIRI E SE E JELE!

SIVIELE TEGNOLOGIE

Liewe Graad 12 Siviele Tegnologie (Spesialisasie)-leerder

Dit is uiters belangrik dat u die tekeninge dwarsdeur die jaar oefen en baie vryhandsketse doen om die verskillende komponente van siviele tekeninge te verstaan. Praktiese werk is uiters belangrik om die teorie daaraan te koppel.

Vakvereistes

In hierdie veld word drie spesialiseringstogtings aangebied:

- ➔ Siviele Dienste
- ➔ Konstruksie
- ➔ Houtbewerking

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat jy die graad 12-inhoud van Siviele Tegnologie ten volle gedek het.

LW: Onthou dat 'n generiese deel sowel as 'n Vak Spesifieke deel vir elke vak gedek word. Die onderstaande lys dui die hoofonderwerpe in Siviele Tegnologie aan volgens die spesialiseringstogting.

Generiese afdeling vir Siviele Dienste, Konstruksie en Houtbewerking

(Van toepassing op alle Siviele Tegnologie vakke):

Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid 85 van 1993 (OHS)

Toepassing van die OHS - wet met betrekking tot algemene gesondheid en veiligheid in die werkplek:

- Steierwerk
- Hantering van materiaal
- Vloere en trappe met oop sye
- Hyser
- Lere

MATERIALE

Bewaring en volhoubaarheid van materiale:

- Verfwerk
- Elektroplatering
- Poeierlaag
- Galvanisering

GEREEDSKAP EN TOERUSTING

Identifisering, korrekte gebruik en versorging van die volgende gespesialiseerde instrumente:

- Bukswaterpas
- Laserwaterpas
- Multi detektor

Verbinding

Identifiseer en verduidelik die gebruik van:

- Boute en moere
- Rawl bonte
- Plastiekproppe
- Rawlproppe

GRAFIKA AS KOMMUNIKASIE (GENERIES)

Interpretasie van gevorderde tekeninge:

- Terreinplan, vloerplan en aansig van geboue met meerdere verdiepings
- Basiese tekensimbole wat verband hou met die beboude omgewing in ooreenstemming met die SANS vir bontekening

SIVIELE DIENSTE:

WET OP BEROEPSGESONDHEID EN VEILIGHEID 85 van 1993 (OHS) - (Spesifiek)

Beveiliging van openinge en die gebruik van 'n veiligheidsharnas.

MATERIALE - (Spesifiek)

Verduidelik van chemiese reaksies tussen verskillende materiale

TOERUSTING EN GEREEDSKAP - (Generies)

Identifisering, behoorlike gebruik en versorging van gespesialiseerde gereedskap

TOERUSTING EN GEREEDSKAP - (Spesifiek)

Pompe, rioolsisteme skoonmaak gereedskap, masjien gereedskap en toets gereedskap

GRAFIKA AS 'n KOMMUNIKASIE MIDDEL (Generies)

Gevorderde tekeninge wat verband hou met die boubedryf

GRAFIKA AS 'n KOMMUNIKASIE MIDDEL (Spesifiek)

Patroon ontwikkeling

HOEVEELHEDE - (Spesifiek)

Bereken hoeveelhede van bakstene, volume van beton, ens

VERBINDING - (Spesifiek)

Metodes van sny, Verbinding en die beveiliging van pypkonneksies.

VAKSPESIFIEKE INHOUD VIR SIVIELE DIENSTE

KONSTRUKSIE VERBONDE AAN SIVIELE DIENSTE

Steen en beton ring manganate. Stel hoogtes en uit

KOUWATERTOEOVOER

Gebruik en installasie van kleppe, samevoegings en toebehore vir pype, waterbesparingstoestelle en herstelwerk en veranderinge aan bestaande pypwerk.

STORMWATER

Metodes van verwydering van groot hoeveelhede water.

WARMWATERTOEOVOER

Beginsels van werking, installasie, regulasies, voor- en nadele van verwarmingseenhede en foute in waterstelsels

DAKWERK

Installering van vierkantige geute.

DREINERING (RIOLERING) BO- EN ONDERGRONDS

Rioleringstelsel. Septiese tenks, vakuumentenks en stapelriool.

SANITÊRE TOEBEHORE

Werkings van dele, werkingsbeginsels, byskrifte van deursneesketse.

KONSTRUKSIE:

WET OP BEROEPSGESONDHEID EN VEILIGHEID 85 van 1993

(OHS) - (Spesifiek)

Algemene gesondheid en veiligheid in die werksplek, steierwerk, hantering van materiaal, vloere en trappe met oop kante, bouer heisers, lere

MATERIALE - (Spesifiek)

Aanwending en gebruik van beton, eienskappe van yster-en-nysterhoudende metale, bekleding, glas

TOERUSTING EN INSTRUMENTE - (Spesifiek)

Veilige hantering, toepassing en versorging van konstruksie masjinerie

GRAFIKA AS 'n KOMMUNIKASIE MIDDEL (Spesifiek)

Gedetailleerde skaal van tekeninge

HOEVEELHEDE - (Spesifiek)

Berekening van die hoeveelheid materiaal vir 'n gebou.

VERBINDING - (Spesifiek)

Metodes om dakkappe aan steenwerk, muurplaat aan muur, betonbasis aan staalseksies vas te heg

VAKSPESIFIEKE INHOUD VIR KONSTRUKSIE

UITGRAWINGS

Veiligheidsfaktore en regulasies. Skaaltekene van bekisting vir vlak slote asook om te verhoed dat uitgrawings in ferm grond inval.

FONDASIES

Heipaal fondasies: redes, voordele, metodes vir installering.

STEENWERK

Spouty mure, boë, semi-sirkel, plat boog. Balkvulling, bekleding, boë en plaveisel.

BETON

Betonvloere en versterking in betonvloere

BEKISTING

Eienskappe van materiale, Die gebruik van wiggies in bekisting

STAAL

Knoopplate, Betonbalke, Vrydraer balke en kolomme, defekte en pleister.

SPOUMURE

Waterdigting en entverseëling.

TRAPPE

Vertikale dwarsnit deur 'n reguit traparm van 'n betontrap.

DAKBEDEKKING

Materiale, eienskappe, voordele, nadele van leiklip en grasdak

RIB - EN - BLOK VLOER

Sketse, voordele, installasiemetode en voorsorgmaatreël.

BEWAPENING

Wapening vir vloere, balke, kolomme, spoumure. Defekte wat in beton kan voorkom as gevolg van bekisting.

PLEISTER EN VLAKLAE

Mengverhoudings, aanwending, doel van afwerklaag, bymengsels. Vlakaag: mengverhoudings, aanwending, doel en Bymengsels

HOUTBEWERKING:

MATERIALE - (Spesifiek)

Die prosedure, eienskappe getoets en die voordele van gradering hout. Metodes om verskillende soorte preserver middels op hout toe te pas. Faktore wat in die keuse van hout in ag te neem.

TOERUSTING EN GEREEDSKAP - (Spesifiek)

Veilige hantering en versorging van draagbare en vaste houtwerkmasjiene.

GRAFIKA AS 'n KOMMUNIKASIE MIDDEL (Spesifiek)

Skaaltekening van uitskuif- isometriese aansig van 'n lang- en Kortskouertapvoeg, Sketse van dakkappe - Bv Afdak,spardak,ens

HOEVEELHEDE - (Spesifiek)

Berekening van materiaal benodig vir 'n klein gebou. Ontwikkeling van 'n snylys vir 'n slaapkamerkas van vloer tot plafon.

VERBINDING - (Spesifiek)

Metodes om die volgende items te verbind: deur by strukture aan te sluit. Toepassing, gebruike en tekeninge van houtwerkvoëë (uitskuif en inmekaargesit.)

VAK SPESIFIEKE INHOUDE VIR HOUTBEWERKING

SWAAIRAME

Skets van vertikale deursnee deur die kalf, onderreling van die bolig en boreling van swaaираam met glas en stopverf in plek. Tekene van dubbelswaairaam met boligte

DEURE

Toepassing, tekening van vooraansigte, horisontale en vertikale deursnee en konstruksiebesonderhede van die deure.

MUURPANELE EN KASTE

Vooraansig en vertikale deursnee: strookplanke. Horisontale deursnee wat toon hoe die voeg tussen twee strookplanke verbind word. Werktekening van 'n ingeboude en vrystaande kas tot plafonhoogte

FORMELE

Sketse, metodes van konstruksie en oprigting van formele vir plat en halfronde boë met 'n maksimum spanwydte van 1 200 mm

BEKISTING

Eienskappe van materiale wat vir bekisting gebruik word.Teken van bekisting en metodes van die oprigting en ondersteun van horisontale en vertikale betonstrukture. Gebruik van wiggies by bekisting

SKORING

Enkellyndiagramme wat die komponente van die skoring vir 'n drieverdiepinggebou aantoon

YSTERWARE

Identifikasie en gebruik van deur- en kasblokkies wat in houtwerk gebruik word

HOUTHANGVLOERE

Skets van 'n plan en die vertikale deursnee deur houthangvloer

PLAFONNE

Konstruksiebesonderhede rondom die trapdeur van 'n plafon

TRAPPE

Lyndiagram met besonderhede van 'n reguit traparm met n bordes en 'n trapkuil met 'n halwe bordes.

DAKKE

Regulasies, doel en metodes van installering van dakke met bedekkings. Tipes en doel van dakonderlegsels. Moderne metodes om kleiner kappe aan volledige kappe te heg. Identifikasie en gebruik van toebehore wat in die konstruksie en installasie van dakke gebruik word.

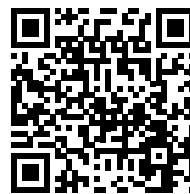
Assessering

Skoolgebaseerde assessering (25%) 100 punte

ASSESSERINGS-TAAK	PUNTE-TOEKENNING	GEWIG VIR KW	GEWIG VIR JAAR	KW 1	KW 2	KW 3	KW 4
OPDRAG/ TAAK	Minimum 50	KW 1 - 100%	10%	1			
HALFJAAREKSAMEN	200	KW 2 - 100%	7.5%		1		
VOORBEREIDENDE EKSAMEN	200	KW 3 - 100%	7.5%			1	
FINALE EKSAMEN	200	KW 4 - EKSAMEN -100%	50%				1
PAT FASE EEN = 20 PUNTE PAT FASE TWEE = 80 PUNTE	100	PAT KW 4 - 25%	25%				1

Praktiese Assesseringstaak (PAT) (25%): 100 punte

Eksterne Eksamen: (50%) 3 uur 200 punte

Complete construction of RCC-DESIGN

https://www.youtube.com/watch?v=_A7_tfvOUY

Basic Wood Joints

<https://www.youtube.com/watch?v=iu-15f5lwHO>

TEGNIËSE WETENSKAPPE

Liewe Graad 12 Leerder

Welkom by Tegniese Wetenskappe. Teen dië tyd weet jy dat Tegniese Wetenskappe die leerders ondersteun in die drie fokusareas van tegnologie, naamlik Meganiese, Elektriese en Siviele tegnologie. Jy weet ook dat jy elke dag dit wat onderrig word, moet verstaan en onthou. Gevolglik is die doel van hierdie gids om jou te wys wat in jou voorbereiding vir die Finale Eksamen geleer en gedoen moet word.

INHOUDSKONTROLELYS

'n Opsomming van die voorgeskrewe inhoud word hieronder verskaf.

Vraestel 1

Uit Graad 12 alleenlik

- ➔ Newton se 1ste, 2de en 3de wette
- ➔ Momentum en Impuls
- ➔ Arbeid, energie en drywing
- ➔ Elastisiteit
- ➔ Viskositeit
- ➔ Hidroulika
- ➔ Elektrostatika
- ➔ Elektriese stroombane
- ➔ Elektromagnetisme
- ➔ Golwe, Klank & Lig

Vraestel 2

Uit Graad 12 alleenlik

- ➔ Organiese chemie
- ➔ Plastieke en Polimere
- ➔ Elektrochemiese selle
- ➔ Alternatiewe energie
- ➔ Elektroniese Eienskappe van Materie

ASSESSERINGSVEREISTES

Skoolgebaseerde assessering

Kwartaal 1

- ➔ Eksperiment 1
- ➔ Kontroletoeis

Kwartaal 2

- ➔ Eksperiment 2

Kwartaal 3

- ➔ Eksperiment 3
- ➔ Septembereksamen

Een kontroletoeis en die Septembereksamen sal die SGA-punt vorm wat 25% van die finale punt tel.

Die PAT bestaan uit drie eksperimente.

Die PAT tel ook 25% van die finale punt.

Die res van die punte n.l. 50%, word aan die Finale Eksamen toegeken.

Telematiese Videos

<https://qr.go.page.link/XqcTF>

Finale Eksamen

Jy sal twee vraestelle skryf.

- ➔ **Vraestel 1:** Fisika **150 punte (3 uur)**
- ➔ **Vraestel 2:** Chemie **75 punte (1½ uur)**
- ➔ Die inhoud wat geassesseer sal word in elke vraestel word in die inhoudskontrolelys gelys. Elke vraestel bestaan uit:
  - ➔ 'n Kombineering van Meervoudige-keuse vrae met of Paaritems of Eenwoord-item vrae.
  - ➔ 'n afdeling met Gestruktureerde vrae

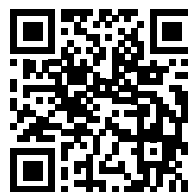
WENKE VIR SUKSES

- ➔ Onderrigtyd is 4 uur per week. Verseker dat jy dit optimaal benut om te leer!
- ➔ Wees altyd voor. Doen navorsing, lees en bereken om die inhoud en die eksperiment te ken voor die les op 'n daaglikse basis onderrig word.
- ➔ Die boustene van wetenskaplike kennis is definisies, wette, beginsels en begrippe. Ken en verstaan dit eers voordat jy dit probeer onthou en toepas.
- ➔ Die vak Tegniese Wetenskappe gebruik wiskundige funksies, konsepte, operasies en rekenmetodes in sy definisies, wette en beginsels. Verseker dat jy die basiese bewerkings van optelling, aftrekking, vermenigvuldiging, verdeling en faktorisering ken ten einde met getalle en veranderlikes te werk.
- ➔ In Tegniese Wetenskappe word van jou verwag om wetenskap- en tegnologie-eksperimente te doen.
- ➔ Jy moet in staat wees om tekene en grafiese voorstellings te maak om jou begrip van konsepte voor te stel.
- ➔ Dit is belangrik om gereeld te lees sodat jy 'n dieper begrip van die vak kan kry.
- ➔ Die onderrig en assessering van die vak sal grootliks op tegnologiese voorbeelde gebaseer wees.

Hersieningsmateriaal Kwartaal 1

<https://wcedeportal.co.za/eresource/154426>

Hersieningsmateriaal Kwartaal 2

<https://wcedeportal.co.za/eresource/135171>

Hersieningsmateriaal Kwartaal 3

<https://wcedeportal.co.za/eresource/154486>

TEGNIËSE WISKUNDE

Liewe Graad 12-leerder

Geluk met die bereiking van jou finale jaar op skool. Meer nog, geluk met jou keuse van Tegniëse Wiskunde as vak. Jy besef ongetwyfeld hoe belangrik hierdie vak vir jou beroep en toekomstige werkseleenthede is. Ons wil dit bevestig – Tegniëse Wiskunde kan deure vir jou oopmaak. Graad 12 verg harde werk – maar die bevrediging en vreugde om graad 12 te slaag, maak dit beslis die moeite werd.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig:

- ➔ 'n Tegniëse Wiskundehandboek
- ➔ 'n Wetenskaplike sakrekenaar
- ➔ 'n Notaboek waarin Vraestel 1 en Vraestel 2 afsonderlik opgeteken word
- ➔ Opsommings en baie hersiening
- ➔ Toegang tot die Model eksamenvraestelle en memorandums

Die punte tussen hakies langs die onderwerpe hieronder dui aan hoeveel punte daardie onderwerp in die eindeksamen kan tel.

Vraestel 1

Algebra (50 ± 3 Punte)

- ➔ Uitdrukings, Kwadratiese vergelykings en ongelykhede
- ➔ Gelyktydige vergelykings
- ➔ Eksponente, wortelvorme en logaritmes
- ➔ Die aard van wortels
- ➔ Maak 'n veranderlike die onderwerp van die formule
- ➔ Faktoriseer derdegraadse vergelykings wat die faktorstelling vereis
- ➔ Komplekse getalle

Funksies en Grafieke (35 ± 3 Punte)

- ➔ Reguit Lyn, Parabool, hiperbool en eksponensiële funksies en hul eienskappe
- ➔ Transformasies van funksies en die effek van verskillende parameters
- ➔ Sirkels en halvesirkels

Finansiële Wiskunde (15 ± 3 Punte)

- ➔ Enkelvoudige en saamgestelde rente
- ➔ Logaritmes
- ➔ Nominale and effektiewe rentekoerse
- ➔ Waardevermindering (afnemende saldo en reglynig)

Differensiaalrekenen en Integrasie (50 ± 3 Punte)

- ➔ Gemiddelde Gradient
- ➔ Bepaal die Afgeleide deur:
  - Eerste Beginsels
  - Gebruik van differensiasie reël, die "magsreël"
  - Gradiënt by 'n punt en raaklyne aan krommes
  - Derdemagsgrafieke
  - Bepaal x-afsnitte deur gebruik van die faktorstelling
  - Determining Stationary points, using differentiation
  - Bepaal met behulp van differensiasie die koördinate van die stasionêre punte
  - Skets kubiese grafieke
- ➔ Toepassings (maksima en minima, tempoverandering)
- ➔ Integrasie van Polinome
- ➔ Gebruik Integrasie om oppervlakte te bepaal

Vraestel 2

Analitiese meetkunde (25 ± 3 Punte)

- ➔ Afstands-, middelpunt- en gradiëntformule
- ➔ Kriteria vir ewewydige en loodregte lyne
- ➔ Inklinasie en vergelyking van die reguitlyn
- ➔ Sirkels en raaklyne
- ➔ Plot die grafiek van die ellips

Trigonometrie (50 ± 3 Punte)

- ➔ Definisies, basiese identiteite, reduksieformules; spesiale hoeke
- ➔ Identiteite en vergelykings (oplossings in die interval $[0^\circ; 360^\circ]$)
- ➔ Oplos van driehoeke en probleme in 2D en 3D
- ➔ Trigonometriese grafieke, trigonometriese funksies en hul transformasies
- ➔ Roterende Vektore

Euklidiese meetkunde (40 ± 3 Punte)

- ➔ Sirkel meetkunde
- ➔ Verhouding en eweredigheid
- ➔ Gelykvormigheid

Meting en sirkels, hoeke (35 ± 3 Punte)

- ➔ Sirkels, hoeke en hoekbeweging
  - **Sirkel (met oorsprong as middelpunt)**
    - Radius en Vergelyking
    - Hoeke en boë
    - Grade en Radiale
    - Sektore en segmente
  - **Hoek en Omtreksnelheid**
- ➔ Meting
  - Buite-oppervlakte en Volume van regte prisma
  - Effek op Buite-oppervlakte en Volume van 'n Regte Prisma indien enige dimensie deur 'n factor k vermenigvuldig word
  - Middelordinaat-reël

Assessering

Skoolgebaseerde assessering bestaan uit 7 formele take.

Jou finale punt word soos volg saamgestel:

- ➔ SGA: 25%
- ➔ Prakties: 25%
- ➔ Finale eksamen: 50%

Skoolgebaseerde Assessering

- ➔ **Kwartaal 1:** 1 Toets(15%); 1 projek of ondersoek (15%); Taak of Toets (15%)
- ➔ **Kwartaal 2:** 1 Toets (15%)
- ➔ **Kwartaal 3:** 1 Toets (15%) en die proefeksamen (25%)

Finale Eksamen

Twee 3 uur vraestelle van 150 punte elk .

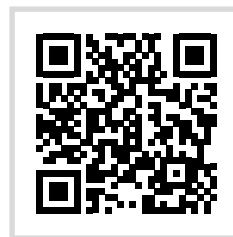
Wenk:

- ➔ Maak seker dat jy goed vertrou is met jou sakrekenaar. Dit sal jou tyd bespaar.
- ➔ Maak seker dat jy vertrou is met die inligtingsblad, watter formules daarop verskyn en waar die formules op die blad voorkom.

Technical Maths

<https://drive.google.com/drive/folders/1uttLA0Ud2SoUhpZH47cWd62D6-MirMR?usp=sharing>

Telematics Videos

<https://qrgo.page.link/mCY4k>

TOERISME

Liewe Graad 12-Toerisme-leerder

Toerisme as skoolvak het reeds vele deure geopen vir baie van ons oud-studente wat tans lonende loopbane in Suid Afrika se groeiende toerisme industrie volg.

Indien jy konstant hard werk en altyd jou beste lewer, kan dieselfde geleenthede jou ook gebied word en kan jy ook deel wees van 'n industrie wat opwindende loopbaankeuses bied.

Vakvereistes

- ➔ 'n handboek en skryfboek
- ➔ 'n nie-programmeerbare sakrekenaar
- ➔ 'n politieke wêreldkaart en 'n tydsone kaart
- ➔ toegang tot die Witskrif oor die Bevordering en Ontwikkeling van Toerisme in Suid-Afrika (1996) en die nuutste weergawe van die Toerisme Groei Strategie,
- ➔ toegang tot 'n verskeidenheid toerisme tydskrifte, brosjures, toeriste kaarte en advertensie boekies soos hotelbrosjures, boekies en kaarte van Suid-Afrika se Nasionale Parke (SANParke)
- ➔ 'n graad 12 Toerisme werkskedule

Inhoudskontrolelees:

Toerisme is die studie van die aktiwiteite, dienste en industrië wat 'n reiservaring aan groepe of individue bied.

Daar's nege toerisme onderwerpe in graad 12

1. Toerisme sektore
2. Kaartwerk en toerbeplanning
3. Toerisme besienswaardighede
4. Volhoubare en verantwoordelike toerisme
5. Plaaslike-, streeks- en internasionale toerisme
6. Kultuur- en erfenistoerisme
7. Buitelandse valuta verhandeling
8. Kommunikasie en kliëntediens
9. Bemarking

Assessering

Daar sal van jou verwag word om die volgende te voltooi:

- ➔ **SGA** (4 x assesseringstake)
  - ➔ **Kwartaal 1 - totale kwartaalpunt** **100 punte**
    - SGA TAAK1: Maart-gekontroleerde toets
  - ➔ **Kwartaal 2 - totale kwartaalpunt** **100 punte**
    - SGA TAAK2: Toerismevaardigheids Asseseringstaak
  - ➔ **Kwartaal 3 - totale kwartaalpunt** **100 punte**
    - SGA TAAK3: Datahanterings assesseringstaak +
    - SGA TAAK4: September voorbereidende eksamen
- FINALE SGA PUNT BEREKEN SOOS VOLG:**
Kwartaal 1 + Kwartaal 2 + Kwartaal 3 = 300 ÷ 3 **100 punte**
- ➔ **PAT** (Praktiese Assesseringstaak)
Dit is 'n praktiese assesseringstaak wat in kwartaal 2 of 3 voltooi word en 100 punte tel.

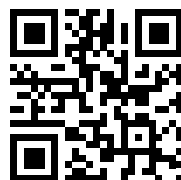
Afdeling	Inhoud	Punte
Afdeling A	Kortvrae (alle onderwerpe)	40
Afdeling B	Kaartwerk en toerbeplanning; buitelandse valutaverhandeling	50
Afdeling C	Toerisme besienswaardighede; kultuur- en erfenistoerisme	50
Afdeling D	Toerismesektore; volhoubare en verantwoordelike toerisme	30
Afdeling E	Plaaslike-, streeks- en internasionale toerisme; kommunikasie en kliëntediens	30
	Totaal	200

Wenke vir Sukses

- Die onderrigtyd vir Toerisme is 4 uur per week. Spandeer ten minste nog drie uur per week vir studeer, lees en die maak van opsommende aantekeninge in jou skryfboek.
- Om aan die einde van die jaar sukses te behaal, is dit baie belangrik dat jy gereeld deur die loop van die jaar studeer, altyd jou beste lewer en alle asseseringstake insluitende die verpligte Praktiese Asseseringstaak voltooi en betyds inhandig.
- Lees ook gereeld koerante en soek vir nuus oor Toerisme- en omgewingsake.
- Sorg dat jy vroegtydig jou onderwyser om hulp vra indien jy met enige toerisme-konsepte sukkel.
- Oefen maar gereeld aan jou Tydsone en Forex berekening. Doen ten minste een berekening per week.

Vir die akademiese jaar 2023 moet u die volgende 14 besienswaardighede ken

- ➔ **Peru:** Machu Picchu (Cuzco)
- ➔ **Pole:** Auschwitz
- ➔ **Portugal:** Die Algarve
- ➔ **Spanje:** Alcázar van Segovia asook Stiergevegte
- ➔ **Thailand:** Drywende markte
- ➔ **Rusland:** Die Kremlin asook die Rooi Plein (Moskou)
Verenigde Koninkryk: Big Ben (Westminster-paleis) asook Buckingham-paleis, Toring van Londen en Toringbrug
- ➔ **Verenigde Koninkryk:** Big Ben (Westminster-paleis) asook Buckingham-paleis, Toring van Londen en Toringbrug
- ➔ **Verenigde State van Amerika:** Die Vryheidstandbeeld (New York) asook die Grand Canyon (Arizona)

Bronne

<http://goo.gl/BN2lby>

VERBRUIKERSTUDIES

Beste leerder van graad 12 Verbruikerstudies

Welkom by VerbruikerStudies bladsy. Hier deel ons 'n paar aspekte wat jy kan help om voor te berei vir die eindeksamen.

Inhouds -kontrolelys

Gebruik die volgende kontrolelys om te verseker dat jy studeer hetal die onderwerpe wat volledig in die 2021 Recovery ATP en 2021 eksamenriglyne genoem word.

1. Die Verbruiker

- ➔ Finansiële en kontraktuele aspekte van verbruikers
- ➔ Die implikasie van belasting, rentekoerse en inflasie op voedselkoste, klere, behuising en meubels
- ➔ Volhoubare verbruik van water en elektrisiteit
- ➔ Verantwoordelikhede van munisipaliteite en gemeenskappe

2. Voedsel en Voeding

- ➔ Die voorkoming en bestuur van 'n bestaande voedselverwante gesondheidstoestand.
- ➔ Daar is TWEE gesondheidstoestande en DRIE eetversteurings om vir hierdie jaar te studeer.
  - Voedselallergieë
  - Suiwel- en glutenintoleransie.
- ➔ Eetversteurings:
  - Anoreksie,
  - Bulimie
  - Vetsug
- ➔ Voedselgedraagde siektes:
  - Gastro-enteritis, hepatitis A (infektiewe geelsug)
  - E-coli infeksie en TB.
- ➔ Voedsel bymiddels
- ➔ Voedsel etikettering as 'n bron van inligting
- ➔ Voedselverwante verbruikerskwessies

3. Kleding

- ➔ Mode en die rol van voorkoms in die werkwêreld
- ➔ Die modesiklus en huidige modeneigings vir jong volwassenes
- ➔ Basiese klerekasbeplanning vir die werkwêreld
- ➔ Verbruikerskwessies rakende klere en tekstiele

4. Behuising en Interieur

- ➔ Verskillende opsies vir die verkryging van behuising
- ➔ Finansiering hou verband met die koop van 'n huis
- ➔ Die keuse van huishoudelike toestelle
- ➔ Finansies en kontrakte verwant koop meubels en huishouding toestelle.

LW: Ontwerpelemente en -beginsels (Gr.11 -inhoud)

- ➔ Toepassing van ontwerpelemente en beginsels wanneer beplanning 'n klerekas vir die werkwêreld.

5. Entrepreneurskap

- ➔ Produksie en bemarking van 'n produk
- ➔ Faktore wat effektiewe produksie beïnvloed
- ➔ Vereistes vir kwaliteit produkte
- ➔ Die ontwikkeling van 'n bemarkingsplan volgens na die 5P Bemarking strategieë
- ➔ Evaluering van die volhoubare winsgewendheid van 'n onderneming.

Evaluering

Skoolgebaseerde assessering (SBA) 100 punte (25%)

Kwartaal 1

- ➔ Toets **50-100 punte (75%)**
- ➔ 3 Praktiese lesse **(25%)**

Kwartaal 2

- ➔ 3 Praktiese lesse **(25%)**
- ➔ Junie Eksamens **(75%)**

Kwartaal 3

- ➔ September eksamen **200 punte (100%)**

Praktiese assesseringstaak (PAT)

- ➔ Dit is 'n formele eksterne eksamen
- ➔ 1 Praktiese eksamen **100 punte (25%)**

NB. Verpligte: As jy nie jou PAT -eksamen aflê nie, lei dit tot 'n Onvolledige resultaat en jy moet die PAT die volgende jaar doen om jou matrieksertifikaat te ontvang.

Uitleg van die finale vraestel

3 ure		Punte
Vraag 1:	Kort Vrae	40
Vraag 2:	Die Verbruiker	40
Vraag 3:	Voedsel en Voeding	40
Vraag 4:	Kleding	20
Vraag 5:	Behuising	20
Vraag 6:	Entrepreneurskap	40

Die formaat van die vrae.

- ➔ Identifikasie van prente/ tekeninge/ foto's (brongebaseerde antwoorde).
- ➔ Analise/ interpretasie van illustrasies/ grafieke/tabelle met data
- ➔ Medium-antwoord vrae
- ➔ Vrae met lang reaksie
- ➔ Elke vraag dek die verskillende kognitiewe vlakke van maklik tot moeilik. Daarom moet jy weet hoe jy op elke vraag moet reageer deur te kyk wat die instruksiewerkwoord van jou vereis en die kennis wat jy moet ken om behoorlik te reageer.

Wenke vir suksesvolle eksamens

- ➔ Bestudeer al die onderwerpe deeglik.
- ➔ Ken vakspesifieke konsepte en terminologie
- ➔ Lees die instruksies sorgvuldig deur.
- ➔ Ontleed die aksiewerkwoorde en bepaal wat van jou verwag word.
- ➔ Gebruik die trim en peel metode om vrae te ontleed en te formuleer
- ➔ Tydsbestuur: Puntetoekenning bepaal die tyd wat aan die vraag bestee word en hoeveel om te skryf.
- ➔ Moenie leë spasies agterlaat nie. As jy nie die regte antwoord weet nie, skryf iets.
- ➔ Bly op hoogte van aktuele verbruikerskwessies binne die gemeenskap en land wat relevant is vir enige van die onderwerpe oor verbruikerstudies

Sny en skil strategie

https://drive.google.com/file/d/1Tc14y3WT_KSE0YKX56o0mJT2WxHVQub/view?usp=sharing

VISUELE KUNSTE

Beste graad 12 Visuele Kunste-leerder

Dit is baie belangrik om dwarsdeur die jaar aan te hou met teken en te skep. Maak seker dat jy ten minste 2 – 3 keer per week in jou bronboek teken. Spandeer boonop **genoeg tyd per week** vir die waarneming en studie van /lees oor Visuele Kunste.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig:

- ➔ 'n Visuele Kunste-handboek
- ➔ 'n Bronboek
- ➔ Materiaal wat met jou gekose dissipline verband hou

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy kan gebruik om te verseker dat jy al die werk vir Graad 12 voltooi het.

Onderwerp 1 - Bronboek: (10-12 uur per praktiese taak per kwartaal)

Die bronboek moet 'die storie vertel' van hoe jou kunswerke ontstaan, ontwikkel en gemaak is. Dit behoort deur middel van teken, skryf, navorsing en eksperimentering gewys te word.

Onderwerp 2 - Die maak van kunswerke: (18-20 uur per praktiese taak per kwartaal plus tyd na skool)

Jy moet 'n gespesialiseerde praktiese opsie soos skilder, drukkuns, multi-media werk, ens. volg om jou voorgeskrewe aantal kunswerke te skep. Dit is belangrik om te streef na oorspronklikheid, kreatiwiteit en innovasie in jou kunswerke, terwyl dit ook 'n gevorderde graad van tegniese vaardighede in die gebruik van 'n verskeidenheid van materiale en tegnieke gekies toon.

Onderwerp 3 - Visuele Kultuurstudies: (1 uur per week) Jy sal SES temas uit die volgende agt temas bestudeer (TWEË per kwartaal):

- ➔ Die stem van opkomende kunstenaars
- ➔ Suid-Afrikaanse kunstenaars wat deur Afrika en/of inheemse kunsvorms beïnvloed was
- ➔ Sosio-politieke kuns – insluitende Weerstandskuns van die 70's en 80's
- ➔ Kuns, kunslyt en geestelike werke hoofsaaklik uit landelike Suid-Afrika
- ➔ Multi-media en Nuwe Media – alternatiewe hedendaagse en populêre kunsvorms in Suid-Afrika
- ➔ Post-1994 demokratiese identiteit in Suid-Afrika
- ➔ Geslagskwessies: manlike en vroulike
- ➔ Argitektuur in Suid-Afrika

Jy moet 'n minimum van twee kunstenaars en twee kunswerke vir elke tema bestudeer. Vrae oor elke tema sal besaan uit visuele geleterdheid ('ongesiene' kunswerke) en inhoud wat bestudeer is. **Visuele geleterdheid** vorm die grondslag vir alle temas: daarom moet die studie van **spesifieke kunswerke** gebruik word om die historiese, politieke, sosiale en/of ekonomiese agtergrond van beskawings/style/kunsbewegings en **individuele kunstenaars te verduidelik.**

KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4
TAAK 1 Teorie-toets 50 punte	TAAK 3 Teorie-eksamen of kontrole-toets 100 punte	TAAK 5 Teorie Proef-eksamen 100 punte	TAAK 7.1 Teorie Vraestel 1 100 punte
TAAK 2 Prakties 1 Bronboek 100 punte	TAAK 4 Prakties 1 Bronboek 100 punte	TAAK 7.2 Prakties Vraestel 2 Bronboek 50 punte	TAAK 7.2 Prakties Vraestel 2 Kunswerk 50 punte

TAAK 6: PAT (Retrospektiewe uitstalling): Dit is 'n uitstalling van jou werk waar die minimum vereistes Kunswerk 1 & 2 is. Jy behoort hierdie praktiese werk te ontwikkel en uit te brei na 'n samehangende en holistiese groep kunswerke gesien in die konteks van 'n uitstalling.

PRAKTIËS 1 Kunswerk	PRAKTIËS 2 Kunswerk	PRAKTIËS PAT: RETROSPEKTIEWE UITSTALLING Verfyning, uitbreiding en ontwikkeling van temas in prakties 1 en 2 100 punte
TAKE 1 – 5 sal jou skool gebaseerde assessering (SGA) vorm (25% van finale punt)		
100 (SBA) + 100 (TAAK 6: PAT) + 100 (TAAK 7.2: PRAKTIËSE EKSAMEN) + 100 (TAAK 7.1: TEORIE EKSAMEN) = 400 (TOTAL PUNTE)		

Wenke vir sukses

- ➔ Wees kreatief en innoverend, geniet wat jy doen en streef altyd na 'n persoonlike interpretasie van 'n projek. Spesialiseer in jou prakties om uit te blink in jou praktiese komponent.
- ➔ Raak **visueel geletterd!** Wees bewus van en bestudeer die diverse rolle en funksies van visuele kuns in die hedendaagse lewe, asook in verskillende tye en kulture. Dit behoort deel van jou alledaagse lewe te wees!
- ➔ Onthou dat 'n groot deel van die teorie vraestel jou vermoë om ongesiene kunswerke te analiseer sal toets.

Teorie-opsommings

<https://wcedportal.co.za/eresource/69686>

Graad 12 Teorie Studiegids

<https://wcedportal.co.za/eresource/202176>

Voorbeelde van leerders se bronboeke en kunswerke

<https://wcedportal.co.za/eresource/202901>

Liewe Graad 12-leerder

Om vir die Eindeksamen voor te berei beteken dat jy hard, gereeld en konstant moet werk.

Vakvereistes

Jy het die volgende nodig:

- ➔ 'n Goeie Wiskunde-handboek
- ➔ 'n Wetenskaplike sakrekenaar
- ➔ 'n Notaboek waarin Vraestel en Vraestel 2 afsonderlik opgeteken word
- ➔ 'n Studiegids met opsommings en baie hersiening
- ➔ Toegang tot vorige eksamenvraestelle en memorandums

Die punte tussen hakies langs die onderwerp dui aan hoeveel punte daardie onderwerp in die eindeksamen kan tel.

VRAESTEL 1

Vergelykings en ongelykhede (25+3 Punte)

- ➔ Kwadratiese vergelykings en ongelykhede
- ➔ Gelyktydige vergelykings
- ➔ Eksponente en wortelvorme
- ➔ Die aard van wortels

Getalpatrone en reekse (25+3 Punte)

- ➔ Getalpatrone (lineêr en kwadratiese)
- ➔ Analise van verskille
- ➔ Rekenkundige en meetkundige rye en reekse
- ➔ Formules vir n de term, som tot n terme
- ➔ Konvergensie; som tot oneindigheid

Funksies en grafieke (35+3 Punte)

- ➔ Parabool; hiperbool; eksponensiaal, trigonometriese funksies en hul eienskappe
- ➔ Transformasies van funksies en die effek van verskillende parameters
- ➔ Een-tot-een en meer-tot-een afbeeldings
- ➔ Inverses van funksies
- ➔ Beperking van die definisieversameling van die oorspronklike funksie

Finansiële wiskunde (15+3 Punte)

- ➔ Enkelvoudige en saamgestelde rente
- ➔ Logaritmes
- ➔ Nominale and effektiewe rentekoerse
- ➔ Waardevermindering (afnemende saldo en reglynig)
- ➔ Annuïteite (formules vir huidige en toekomstige waarde)

Differensiaalrekenre (35+3 Punte)

- ➔ Eerste beginsels en die "magsreël"
- ➔ Gradiënt by 'n punt en raaklyne aan krommes
- ➔ Konkawiteit/ Tweede afgeleide
- ➔ Derdemagsgrafieke
- ➔ Toepassings (maksima en minima, tempoverandering)

Waarskynlikheid (15+3 Punte)

- ➔ Waarskynlikheid en kumulatiewe frekwensie
- ➔ Reëls en identiteite vir die verskillende tipes gebeurtenisse
- ➔ Venndiagramme, boomdiagramme en gebeurlikheidstabellere
- ➔ Telbeginsel, faktoriaal notasie en permutasies
- ➔ Oplos van waarskynlikheidsprobleme met behulp van die telbeginsel

VRAESTEL 2

Statistiek (20+3 Punte)

- ➔ Gemiddelde, mediaan en modus (Gegroepeerde en ongegroepeerde data)
- ➔ Variansie en standaardafwyking
- ➔ Kwartiele
- ➔ Vyf syfer opsomming en mond en snor grafieke
- ➔ Kumulatiewe frekwensies en ogiewe
- ➔ Histogramme en frekwensievelhoeke
- ➔ Spreidiagramme
- ➔ Kleinste kwadrate regressielyn
- ➔ Korrelasie koëffisiënt

Analitiese meetkunde (40+3 Punte)

- ➔ Afstands-, middelpunt- en gradiëntformule
- ➔ Kriteria vir ewewydige en loodregte lyne
- ➔ Inklinasie en vergelyking van die reguitlyn
- ➔ Sirkels en raaklyne

Trigonometrie (50+3 Punte)

- ➔ Definisies, basiese identiteite, reduksieformules; spesiale hoeke
- ➔ Saamgestelde en dubbelhoekformules
- ➔ Identiteite en vergelykings (asook algemene oplossing)
- ➔ Oplos van driehoekre en probleme in 2D en 3D
- ➔ Trigonometriese grafieke, trigonometriese funksies en hul transformasies

Euklidiese meetkunde (40+3 Punte)

- ➔ Sirkel meetkunde
- ➔ Verhouding en eweredigheid
- ➔ Gelykvormigheid

Assessering

Skoolgebaseerde assessering bestaan uit 6 formele take.

Jou finale punt word soos volg saamgestel:

- ➔ SBA 25% +
  - ➔ Finale eksamen 75%
- 100 punte**
300 punte
= 400 punte

Skoolgebaseerde Assessering

- ➔ **Kwartaal 1:** taak of toets (15%); 1 pojek or ondersoek (15%); taak of toets (15%)
- ➔ **Kwartaal 2:** 1 toets (15%)
- ➔ **Kwartaal 3:** 1 toets (15%) en 'n voorbereidingseksamen (25%)

Finale Eksamen

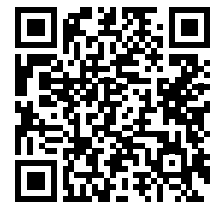
- ➔ Twee 3 uur vraestelle van **150 punte elk**

Wenk:

- ➔ Maak seker dat jy goed vertrou is met jou sakrekenaar. Dit sal jou tyd bespaar veral by die berekening van standaard afwyking, die vergelyking van die kleinste kwadrate regressielyn en die korrelasie-koëffisiënt.
- ➔ Maak seker dat jy vertrou is met die inligtingsblad, watter formules daarop verskyn en waar die formules op die blad voorkom.

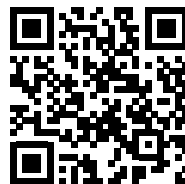
Om toegang tot Nasionale Wiskundevraestelle te kry, gaan na:

<https://wcedportal.co.za/eresource/160436>

To access previous Mathematics National Examination papers go to:

http://bit.ly/Gr12_Maths_Papers

Revision Material Per Topic:

http://bit.ly/Gr12_Maths_Topics

WISKUNDIGE GELETTERDHEID

Liewe graad 12 Wiskundige Geletterdheid-leerder

Wiskundige Geletterdheid is 'n vak wat jou toerus met kennis en vaardighede om alledaagse probleme te hanteer. Hierdie kennis wat jy sal bemeester is geanker in suiwer wiskundige kennis wat jy in vorige grade aangeleer het. Die probleme uit die daaglikse lewe word georganiseer in VYF onderwerpe, naamlik:

- finansies,
- meting,
- kaartwerk, huisplanne en ander voorstellings van die fisiese omgewing,
- datahantering en
- waarskynlikheid.

Vakvereistes

- ➔ 'n Goeie handboek en eksamenstudiegids
- ➔ 'n sakrekenaar

Inhoudskontrolelys

Die lys hieronder gee 'n opsomming van die inhoud wat jy onder elke onderwerp sal bestudeer:

Finansies

- ➔ Finansiële dokumente
- ➔ Tariefstelsels
- ➔ Inkomste/uitgawe/wins en verlies
- ➔ Kosprys en verkoopprys
- ➔ Gelykbreek analise
- ➔ Rente
- ➔ Banksake; lenings en beleggings
- ➔ Inflasie
- ➔ Belasting
- ➔ Wisselkoerse

Meting

- ➔ Omskakeling van eenhede
- ➔ Lengte
- ➔ Gewig/massa
- ➔ Omtrek
- ➔ Oppervlakte
- ➔ Volume
- ➔ Temperatuur
- ➔ Tyd

Kaartwerk, huisplanne en ander voorstellings van die fisiese omgewing

- ➔ Padkaart
- ➔ Skaal
- ➔ Huisplanne
- ➔ Modelle

Datahantering

- ➔ Insameling van data
- ➔ Klassifisering van data
- ➔ Organiserings van data
- ➔ Opsomming van data
- ➔ Voorstelling van data
- ➔ Interpretasie en analiseer data

Waarskynlikheid

- ➔ Uitdrukking van waarskynlikheid
- ➔ Voorspellings
- ➔ Waarskynlikheid van enkelvoudige gebeurtenisse
- ➔ Waarskynlikheid van saamgestelde gebeurtenisse

Assessering

Gedurende die jaar moet jy 'n minimum van SEWE formele assesseringstake voltooi. Punte wat in hierdie take verwerf word, verteenwoordig jou finale skoolgebaseerde assesseringspunt (SGA). Hierdie SGA-punt tel 25% van jou finale punt vir Wiskundige Geletterdheid. Die finale eksamen tel 75% van die finale punt vir die vak.

KWARTAAL	GRAAD 12	
1	Ondersoek Kontroletoets 1	Minimum van 50 punte vir elke taak
2	Opdrag	Minimum van 50 punte
	Vraestel 1 2 uur (100 punte)	Vraestel 2 2 uur (100 punte)
3	Kontroletoets 2	Minimum van 50 punte
	VOORBEREIDENDE EKSAMEN	
	Vraestel 1 3 uur (150 punte)	Vraestel 2 3 uur (150 punte)
4	EKSTERNE EKSAMEN	
	Vraestel 1 3 uur (150 punte)	Vraestel 2 3 uur (150 punte)
Totaal: SGA + Eksterne eksamen = 400		

Eksamens

Wiskundige Geletterdheid eksamens bestaan uit twee vraestelle (150 punte elk). Vir albei vraestelle is ongeveer 30% van die vrae (45 punte) almal maklike vrae en toets u die vermoë om basiese wiskundige berekeninge in 'n bekende konteks uit te voer. 30% van die oorblywende vrae toets u vermoë om 2-stap of 3-stap konteksgebaseerde vrae te doen. Die res, 40%, van die vrae, toets u vermoë om wiskundige en nie-wiskundige kennis te gebruik om probleme in bekende en onbekende kontekste op te los.

- ➔ **Vraestel 1:** Die volgende kontekste word in vraestel 1 behandel: Finansies, Datahantering en Waarskynlikheid.
- ➔ **Vraestel 2:** Die volgende kontekste word in vraestel 2 behandel: Meting, Kaarte en planne en Waarskynlikheid.

VRAESTEL 1	VRAESTEL 2
Finansies 60% (± 5) Datahantering 35% (± 5) Waarskynlikheid 5% Met inbegrip van groeikaarte (CAPS bladsy 70) word die toepassing van maatstawwe vir verspreiding in datahantering getoets.	Kaarte, planne en ander voorstelling in die fisiese wêreld 40% (± 5) Meting 55% (± 5) Waarskynlikheid 5% Met inbegrip van $\pm 5\%$ (Inkomste, Uitgawes, Wins / verlies, Inkomste-en-Uitgawestate en Begrotings, Kosprys en Verkoopprys) waar daar direkte skakel bestaan met Meting en Kaarte en Planne.
Vraag 1: 30 punte ± 5 punte Vlak 1 vrae oor Finansies en Datahantering Vraag 2: Finansies Vraag 3: Datahantering Vraag 4: Geïntegreerde konteks oor Finansies en Datahantering Met inbegrip van groeikaarte (CAPS bladsy 70) word die toepassing van maatstawwe vir verspreiding in datahantering getoets. Vraag 5: Finansies, datahantering of geïntegreerde konteks Waarskynlikheid sal in die konteks van een of meer van die vrae ondersoek word. Elke vraag kan meer as een konteks bevat.	Vraag 1: 30 punte ± 5 punte Vlak 1 vrae oor Kaarte, planne en Meting Vraag 2: Kaarte en planne Vraag 3: Meting Vraag 4: Geïntegreerde konteks oor Kaarte, planne en Meting Met inbegrip van $\pm 5\%$ (Inkomste, Uitgawes, Wins / verlies, Inkomste-en-Uitgawestate en Begrotings, Kosprys en Verkoopprys) waar daar direkte skakel bestaan met Meting en Kaarte en Planne. Vraag 5: Meting, Kaarte en planne of geïntegreerde konteks Waarskynlikheid sal in die konteks van een of meer van die vrae ondersoek word. Elke vraag kan meer as een konteks bevat.
N.B: ELKE VRAESTEL KAN UIT 4 OF 5 VRAE BESTAAN	

E-LEERONDERSTEUNING

“Success is the sum of small efforts, repeated day in and day out.” ~ Robert Collier

HELP! EK IS IN GR. 12!

Die WKOD ePortaal (<https://wcedportal.co.za/>) het 'n wye reeks bronne vir jou matrieksukses gekies. Ons gee raad oor hoe om vir die eksamens voor te berei, die beplanning van jou studietyd, geheuevaardighede en wenke, asook tydsbestuur. Kry praktiese raad vir die dag van die eksamen, eksamenwoordeskat en antwoorde op al jou Vrae wat Gereeld gestel word. Die NSS-eksamenrooster sal ook hier gepubliseer word.

Leerderkeuselys

- Registreer op die ePortaal en ontvang digitale inhoud volgens jou vakkeuse wat spesiaal na jou profiel gestuur sal word. Intensiewe en tydrowende soektogte is nie nodig nie, want jy kry relevante, gratis eBronne wat aan KABV-standaarde en -vereistes voldoen. Kyk die Learn and Jump In-video's en skandeer die VR-kodes vir die Stap-vir-Stap-videogids om mee te begin.

Matriekondersteuningsbronne

- Vakspesifieke bronne is beskikbaar om Gr 12-leerders met kurrikulum- en assesseringsvereistes te help. Gaan na elke vakondersteuningsblad vir 'n volledige oorsig van hersienings- en tutoriaal materiaal.

Gr. 12 Subject Support Resources

- Subject-specific resources are available to help Grade 12 learners with curriculum and assessment requirements. See each subject support page for a comprehensive overview of revision and tutoring material.

Lesse

- Het jy 'n les of twee misgeloop? Kry die geskeduleerde uitsendings en kyk na opgeneemde lesse van die Telematiese program en die MUSA/ITV-insiatief. Laat ons jou help met weeklikse lesse en lesbronne sowel as gratis tutoriaaldienste, aangebied deur WOZA Matrics, LEFA, Foondamate en Tutonic.

Exam Bot on WhatsApp or Messenger

- Save time, save data and get the marks you want. Get instant test prep and homework help 24/7.

Matriekondersteuning

Die webtuiste hieronder bied skakels na:

- Eksamenrooster
- Vorige matriekeksamenvraestelle
- Matriekhersieningsvideo's
- Wenke vir sukses

Programme en pakkette beskikbaar om jou met jou studies te help

Ondersteuningsmateriaal vir die volgende vakke is beskikbaar by:

- DSTV Channel 319: **Mindset-programme**
Rekeningkunde
Besigheidstudies
Ekonomie
Geografie
Geskiedenis
Lewenswetenskappe
Wiskunde
Wiskundige Geletterdheid
Fisiese Wetenskappe
Toerisme
- Thutong webtuiste: **Study Mate-boekies en DVD's**
gebruik maak van kundige onderwysers om algemene foute en moeilike eksamenvraestelle te verduidelik
www.thutong.doe.gov.za/supportformatics
- Thutong webtuiste: **Maths 911 boeke**
- Die WKOD sal aan die begin van die derde kwartaal 'n 52-bladsye boek van voorbeeldvraestelle met nasienmemoranda publiseer. Wees op die uitkyk daarvoor.

Wiskunde- en Wetenskapbronne

Besoek die volgende webtuiste om 'n verskeidenheid nuttige bronne te vind:

<http://wcedportal.co.za/mathematical-literacy>

Die Interaktiewe Telematiese Program

Die WKOD, in samewerking met die Universiteit Stellenbosch se Telematiese Onderrigprojek, het 'n reeks DVD's met lesse van geselekteerde vakke beskikbaar gestel. Die vakke is:

Wiskunde, Fisiese Wetenskappe, Afrikaans Huistaal, Afrikaans Eerste Addisionele Taal, Engels Eerste Addisionele Taal, Engels Huistaal, Rekeningkunde, Lewenswetenskappe, Geografie, Geskiedenis en Besigheidstudies.

Hierdie lesse word vanaf 'n ateljee by die Universiteit Stellenbosch uitgesaai na leerders in 147 skole regoor die provinsie. Deur die gebruik van satellietegnologie, webtegnologie en handtoestelle word 'n tipe "kuberklaskamer" geskep.

Maak seker dat jy die lesse bywoon indien die Telematiese program by jou skool aangebied word.

Vir inligting oor hoe om kopieë van hierdie DVD's te verkry, kontak asseblief

**Edumedia (WKOD),
Stasieweg 3,
Mowbray,
Kaapstad 7705**

Tel: 021 689 9536

edumedia@westerncape.gov.za

<http://wcedonline.westerncape.gov.za/>

Wees op die uitkyk vir **Winter en Lenteskole** wat deur die Distrikkantore gereël word.

eLearning webtuiste:

<http://wcedportal.co.za>

Oefen met behulp van vorige eksamenvraestelle en voorbeeldvraestelle

Toets jou kennis en oefen jou eksamenskryfegniek deur vorige vraestelle en voorbeeldvraestelle deur te werk en kontroleer dan jou antwoorde d.m.v. die nasienmemoranda. Jy kan vorige eksamenvraestelle by jou skool of van die WKOD-webtuiste verkry:

<http://www.education.gov.za/Examinations/PastExamPapers/tabid/351/Default.aspx>

Hersiening Aftelling:
Matriek 2022 – Vrae-en-Antwoordboekie..
Elke Wes-kaapse graad 12-leerder sal in Julie 'n boekie by die skool ontvang.

Wes-Kaap Onderwysdepartement
Laer Parlementstraat, Kaapstad, 8001
tel: +27 21 467 2622 fax: +27 21 467 2620
E-mail: Don.Haripersad@westerncape.gov.za

Voorspoed Matrieks van 2023

Wes-Kaapse
Regering

VIR JOU

Onderwys